לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', ו' בתשרי תשמ"ח, 29 בספטמבר 1987 / שנת מ"ח מס' 13457 / המחיר — 1.— ש"ח כולל מעמ

פרס ייפגש היום באו"ם עם שר־החוץ הסיני

מאת דלית רפאל, כתבת „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — שר החוץ שמעון פרס עומד להפגש היום עם שר החוץ הסיני. שניהם נמצאים עתה בניו־יורק לרגל כינוס העצרת הכללית של האו"ם.

סביר להניח, כי שיחת שרי החוץ של ישראל וסין תתמקד בנושא הוועידה הבינלאומית והתפקיד האפשרי של אש"ף בתהליך השלום. נושאים אלה זוכים כ„טיפול נמרץ", עם גורמים רבים ושונים, במהלך שהותו הנוכחית של פרס בארה"ב.

שולץ יבקר בישראל בדרכו לברה"מ — ילבן נושא הוועידה הבין־לאומית

יערוך הביקור בירושלים ב־18 באוקטובר ויבקר גם בקהיר וברבת־עמון ● אמש שוחח בטלפון עם ראשי שלושת המדינות ומסר להם על תוכניתו ● פרס בלוס אנג'לס: ההודעה על הביקור — חשובה ומשמחת ● שמיר בירושלים: אני מקדם הביקור בברכה — אך ועידה בי"ל לא תהיה

מאת דלית רפאל, כתבתנו בארה"ב
ודליה שחורי כתבתנו המדינית

וושינגטון. — שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, יבקר בישראל כנראה ב־18 באוקטובר — כשבועיים, נודע אתמול בוושינגטון.

מסעו יכלול מדינות נוספות במזה"ת, מצרים וכנראה גם ירדן, ויתקיים זמן קצר לפני צאתו למוסקווה, לשם הכנת ועידת הפיסגה רייגן־גורבאצ'וב, המתוכננת לאמצע נובמבר.

נמסר, כי שולץ שוחח טלפונית על ביקורו המתוכנן עם הנשיא מובארק ועם המלך חוסיין גם עם שמיר. פקידי־רשמי אמריקניים אמרו, כי שולץ לא יבקר בדמשק, למרות שיפור היחסים בין ארה"ב לסוריה.

נודע, ששולץ יבדוק עם מנהיגים בישראל ובמדינות אחרות במזה"ת היבטים שונים הנוגעים בתהליך השלום, ובמיוחד רעיון הוועידה הבינלאומית, נושא שבו דן עם שר החוץ שמעון פרס, המבקר בארה"ב, ואשר עלה, ככל הנראה גם בשיחותיו עם עמיתו הסובייטי, שוורדנאדזה.

בצאתו משיחתו עם שוורדנאדזה, בסוף השבוע שעבר, אמר פרס, כי בנושא אחד הקשור בוועידה הבינלאומית חלה תפנית בעמדת הסובייטים. הוא לא פרט מהו, אך הוסיף, שהשינוי אינו מחייב דיווח לממשלה.

פרס: הודעה משמחת

בעת שהותו בלוס־אנג'לס, הגיב השר פרס, כשנודע לו על ביקורו

(המשך בעמוד 2)

נהג מונית נדקר ע"י שלושה ערבים

נהג מונית מתחנת רחביה בירושלים נדקר כחוהו ע"י שלושה ערבים מהכפר בית צפפה בירושלים. סמוך לשעה 7.30 בערב יום ב' הסיע נהג המונית, שבתאי חגי, בן 35 מירושלים שלושה בני מיעוטים לביתם בבית צפפה. כשהגיעה המונית סמוך לבית צפפה התפתח ויכוח בין שלושת נוסעי המונית והנהג, שבמהלכו שלף אחד הנוסעים סכין ודקר את נהג המונית בחזהו 4 פעמים. המשטרה פתחה בחקירה. המניע לדקירה עדיין אינו ידוע.

(עתי"ם)

דרגות קצונה לשמונת נידוני קהיר — 33 שנים לאחר „הפרשה"

במערכת הבטחון הוחלט כי לאחר התייצבות השלום עם מצרים ניתן „לתקן עיוות של שנים" ● עם זאת הוצנע הטקס ונערך ללא פירסום מוקדם ● ל־6 הוענקה דרגת סא"ל ול־2 דרגת רס"ן ● רבין: שכר הייסורים שלכם — השלום בין קהיר לירושלים

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

בטקס צנוע, שנערך אתמול אחר־הצהריים בלישכת שר־הבטחון, בתל־אביב, הוענקו דרגות קצונה לשמונת נידוני קהיר משנת 1954. 33 שנים לאחר ה„פרשה" ו־8 שנים לאחר חתימת הסכם השלום עם מצרים, החליטה מערכת הבטחון להעניק דרגות קצונה לגיבורי „הפרשה".

„לתקן עיוות"

„ההעלאה בדרגה נועדה לתקן עיוות של שנים, כאשר במשך זמן רב היה בלתי אפשרי לחלוק את הכבוד המגיע לנידוני קהיר" אמר שר־הבטחון יצחק רבין בטקס.

במעמד משפחות הנידונים שנעלו לגרדום, ואלה שנותרו בחיים, ראשי מערכת הבטחון, „המוסד" ואמ"ן, בעבר ובהווה, העניק הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון דרגות סגן־אלוף למשפחת משה מרזוק ז"ל, למשפחת שמואל עזאר, לגברת מרסל נינו־בוגר, לויקטור לוי, ולרוברט דאסה ולפיליפ נתנזון. לשניים נוספים מאיר זפרן ומאיר מיוחס העניק הרמטכ"ל דרגות רב־סרן.

השבר — שלום עם מצרים

דבריו של שר הבטחון לאחר ענידת הדרגות, הוקדשו לענין השלום עם מצרים. רבין אמר למשתתפי הטקס: „אני יודע שאין שום פיצוי בעולם לשנות הישיבה והארוכות בכלא, לימים הקשים, ללילות התופת, לזוועה ולקיץ שלא נגמרו לעינויי הגוף והנפש, לשלילת החירות, לשנים שהלכו לאבוד. אף דרגה, אף מילה ואף הבעת תודה נמלצת אינה יכולה לבוא במקום שנות הנעורים, שאבדו בין חומות הכלא. ואולם יש שכר ולו גם מעט לפועלכם ולקורבנם של מאיר בינת, משה מרזוק ושמואל עזאר ולקשיי הכלא של כולכם. המאמץ הגדול במלחמות וביניהן, ובתוכו גם המאמץ שלכם, הוליד בסופו של דבר את השלום עם מצרים. הייתי רוצה שהיחסים בין ירושלים וקהיר יהיו טובים יותר מכפי שהם היום". אמר רבין.

„טקס צנוע" בנוכחות הרדיו והטלוויזיה בלבד

מאת אבי בניהו

נציגי העתונות הכתובה והצלמים, לא הוזמנו אתמול לכסות את טקס הענקת הדרגות לנידוני קהיר. בשל כוונתו של משרד הבטחון להצניע את האירוע, הוזמנו לטקס רק אמצעי התקשורת המחות נמצאים: הטלוויזיה, קול ישראל וגלי צה"ל. לפיכך נמנע מכתבי העתונות סיקור מלא של הטקס וכן פירסום תמונות ממנו.

פרידה מאבא קובנר

הרעיה, הבן והבת בהלוויית אבא קובנר אתמול בקיבוץ עין־החורש / ידיעה בעמוד 3 (צילום: בועז לניר)

נער נרצח ע"י חברו בריב על אופנוע ● עמוד 19
מחריפים השיבושים במערכת הבריאות ● עמוד 19
באופק — השבתת הרדיו והטלוויזיה ● עמוד 19
63 סנטורים נגד נשק לסעודיה ● עמוד 5
נשק ישראלי למרוקו, אינדונזיה וזימבאבואה ● עמוד 4
מרעיליו של גורבאצ'וב הוצאו להורג ● עמוד 5
העתונאי צדוק יחיאלי מבקש לעכב הורס על בית"ר ירושלים ● עמוד 3

לאחר ישיבת הממשלה — המשך הפולמוס בוועדת חוץ ובטחון

שמיר מסת"ג משרון: אין ריפיון בבטחון

לעומת זאת התלהט הפולמוס בין ח"כ שריד לח"כ רפאל איתן שיצא להגנתו של שרון

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר, ועימו רבים מחברי ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, לרבות הניצים שבניהם, הביעו אתמול הסתייגות מדבריו של השר אריאל שרון שהתריע על התרופפות מערכת הבטחון וטען כי אין עושים די כדי להלחם בטרור.

שמיר שסיכם דיון מתוח שקיימה הוועדה, אמר, כי אין ירידה, בשום

(המשך בעמוד 4)

וייצמן: בגין אשם כמו השר שרון

„אני פותח היום את מערכת הבחירות" — אמר אמש השר עזר וייצמן בכנס פעילי המערך בצפת. „אני יצאתי לשתי מערכות בחירות ובשתיהן המלכתי ראשי ממשלות", אמר בהביעו את בטחונו בנצחון המערך בבחירות. וייצמן אמר כי לא רק שרון אשם במלחמת לבנון, אלא גם בגין שרצה לכפר על חתימתו על קמפ־דייוויד. (עתי"ם)

מצח נחושה

התפרצותו הדמאגוגית וההיסטרית של השר אריאל שרון בישיבת הממשלה האחרונה אין בה כדי להפתיע. לאיש, הנושא באחריות הכבדה להרפתקה הלבנונית, שעלתה לעם ישראל ב־650 הרוגים ואלפי פצועים, יש מצח נחושה, לתקוף את עמיתיו בממשלה, האחראים לענייני הבטחון, כאילו הם „חסרי אונים", אינם יודעים להבטיח את בטחונו של האזרח, שדמו הפך הפקר בידי המחבלים, אשר עושים, כביכול, כעולה על רוחם בגלל „התרופפות כוחות הבטחון".

התפרצותו של שרון באה בעקבות רצח החייל אלכסנדר ארד, חבר קיבוץ רמות־מנשה. אכן היה זה רצח נפשע, ושולחיו של הרוצח כנראה אותם עדיין בסכין בצד המלך על נכונותם לנהל משא־ומתן על שלום. סכין זו רצחה לא רק את אלכסנדר ארד, חבר קיבוץ ואיש שלום, אלא פצעה קשות את רעיון השלום. שום פטפוטים על „מאבק מזוין" לא יצדיקו רצח מתועב זה. לעומת זאת, מעשים שפלים כאלה משרתים את סרבני השלום בתוך ישראל עצמה. ואמנם אריאל שרון ממש קופץ על כל מקרה של הרג בידי המחבלים כדי להטיל אימה על הציבור, ולתקוף את יריביו הפוליטיים בתור אחראים לשפיכת דם יהודי.

את מי הוא לא תקף גיבור הבוץ הלבנוני את הצבא והמשטרה, גם את השב"כ, ש„נחלש" משום שנעשה בו בדק־בית בעקבות הפרשיות הידועות. כוחות בטחון אלה עושים ימים כלילות כדי לנהל מלחמה, שלא ניתן להבטיח בה הצלחה מלאה. זו מלחמה נגד חוליות קטנות או נגד בודדים, ואפילו היתה הארץ כולה נהפכת למחנה צבאי גדול, לא ניתן היה למנוע פה ושם מקרה של פיגוע או רצח חבלני. ישראל אינה הארץ היחידה שהתנסתה במכת הטרור, ובאופן יחסי, הצלחותיה במלחמה אכזרית זו בהחלט ראויות לציון. אך לא ניתן למגוע את הטרור באופן אבסולוטי כל עוד לא נפתרה הבעייה המדינית, בעיית העם הפלשתיני, הנתון לכיבוש ישראלי למעלה מ־20 שנה.

אריאל שרון חדור שאיפה אחת בלבד — תאוות השלטון. הוא מנסה לפלס לעצמו דרך להגשמת חלומו מבלי לברור באמצעים. בשביל דימאגוג מסוגו, האמצעי הבדוק ביותר הוא לשלהב את יצרי ההמונים על־ידי יצירת דימוי של ה„מולדת בסכנה", „דם יהודי הוא הפקר", והאחראים לבטחון מועלים בתפקידם.

שרי הליכוד מילאו את פיהם מים בעת הסערה שפרצה בישיבת הממשלה. אחרי הישיבה נתנו לתבין, ש„אינם שלמים עם סגנונו של שרון". אך ייתכן, כי הם עצמם חשו מאויימים על־ידי שרון, שלא נרתע לספסר בדם כדי להצעיד את עצמו לצמרת כ„גואל האומה".

„רכבת חידוש היחסים יצאה לדרך" — אומרים שני עתונאים מבריה"מ

השניים עושים עתה בארץ בפסטיבל העתונות הקומוניסטית ושוחחו עם כתבת „על המשמר" ● לדבריהם נותרו רק 800 יהודים המבקשים לצאת מבריה"מ ושהגישו בקשות ● היברו בהתלהבות על הגלסנוסט ואמרו כי יחזק הסוציאליזם ולא יחליש אותו

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שני עתונאים סובייטיים בכירים, פאבל דולצ'נקו, חבר מערכת „פראוודה", וסרגיי קולסניקוב, סגן עורך כתב העת הרשמי „קומוניסט", אמרו אתמול במסיבת עתונאים, שקיימו בבית אגרון בירושלים, כי מראשית ינואר השנה ועד ה־20.9, יצאו את בריה"מ בסך־הכל 16,000 איש, מהם כ־6000 לישראל וכ־3000 לארה"ב.

הרכבת יצאה לדרך

בהתייחסם לחידוש היחסים הדיפלומטיים בין ברה"מ לישראל, אמרו כי מדובר בתהליך. „הרכבת יצאה לדרך. במוקדם או במאוחר היא תגיע ליעד שלה". שני העתונאים הגיעו לישראל כדי להשתתף בפסטיבל העתונות הקומוניסטי, שנערך על ידי חד"ש. האורחים לא קיבלו לאיזה ארצות־יעד יצאו מקבלי האשרות האחרים.

נראה, כי פ. ט ליהודים מדובר כגרמנים וכארמנים, הם ציינו, כי על אשרות־היציאה נרשם יעד הארץ לפי בקשת היוצאים. לשאלת כמה יהודים מעוניינים עוד לצאת מברית המועצות השיבו, כי „אי־אפשר להעמיד את השאלה כאילו כל יהודי בריה"מ עומדים עם מזוודה ביד ורוצים לצאת, רבים לא מתכוונים לצאת".

עוד 800 בלבד

לדבריהם רוצים לצאת עוד 800 איש בלבד, שהגישו בקשות וסורבו, וביניהם גם יהודים, 400 מן המסורבים קיבלו עליהם את הדין ואילו 400 אחרים הגישו ערעור לבית הדין העליון. דולצ'נקו ציטט את דבריו של הממונה על הטיפול באשרות, עמו שוחח לפני שיצא לישראל: „כל המגרות עכשיו ריקים".

(המשך בעמוד 4)

ציורמצב

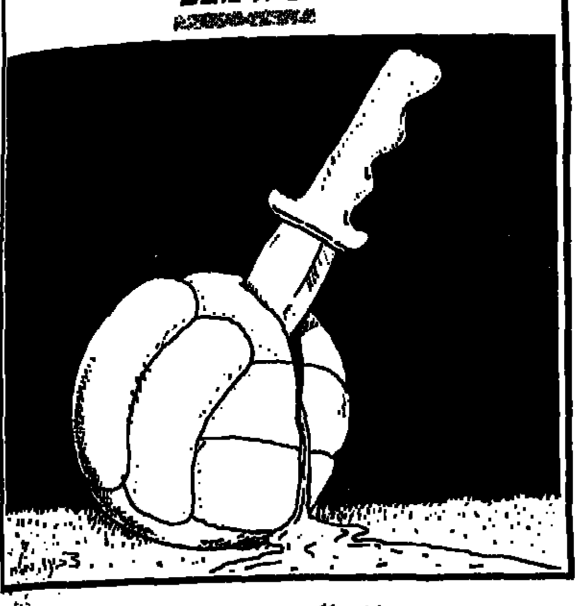

אח"מ / עיתונות

אירוע ממלכתי כשר

בעלת־בית אליזבט

חלפו עברו הימים בהם שמו של ה„וושינגטון פוסט" היה מוקצה מחמת מיאוס בפי כל רפובליקני נאמן, הזוכר לעיתון את פרסום פרשת ווטרגייט שהעיפה בסופו של דבר את הנשיא ניקסון לפרישה מוקדמת, עכשיו, לא רק שהרפובליקנים הכי נאמנים מוכנים לשכוח ולסלוח, אלא גם לבוא לחגוג עם בעלת העיתון, קתרין גראהם, את יום־הולדתה ה־70.

הנשיא רייגן, שר־החוץ שולץ, שר־החוץ־לשעבר הנרי קיסינג'ר ועוד רבים אחרים הוזמנו למסיבה, ב„ריפרטמנטל הול אודיטוריום", בבירה. אלא מה, מגלה הירחון „פנטהאוז", מסתבר שאסור היה לבעלי האולם, קריי הממשל הפדרלי, להשכיר אותו למארגן השמחה, בנה של הגברת הזקנה, המכובדת. לפי חוק שנחקק בשנת 1976, אסר הקונגרס השכרתם של בנייני־ציבור לצורך מסיבות למיניהן. דוברת רשמית, שנתבקשה להשיב מדוע מותר לעורכת עיתון חשוב, מה שאסור לג'ון סמית סתם מטרה, כי דבר המסיבה הגיע לאוניה מאוחר מכדי שניתן יהיה לבטלה ולמצוא מקום חליפי, מבלי לגרום עגמת־נפש לקתרין גראהם. חוץ מזה, הוסיפה, מסיבה שכזו, בה מבלים אנשי ממשל, קונגרס ועיתונות בכירים, יכולה להיחשב כאירוע ממלכתי, לא פרטי, וזה כבר כשר.

עופר זר

מדף / סיפורת

יצור־כלאיים באמריקה

הרמן ווק, „פנים וחוץ" מאנגלית: עמשי לוין; עטיפה: אבי איינשטיין; הוצאת כנרת, ספטמבר 1987; 668 עמודים.

כשארבעת אחיה של סבתי עליה השלום ארזו את מיטלטליהם בשלהי מלחמת העולם הראשונה, והיגרו לארצות־הברית של אמריקה, בחרה סבתי להישאר בפולין, ורק ב־1950 — אוד מוצל מאש — מצאה דרכה לארץ הקודש עם בתה, הלא היא אמי.

„פנים וחוץ", סיפרו החדש של הרמן ווק, הוא במידה רבה, אישית, הביוגרפיה האלטרנטיבית שלי, בבחינת מה היה קורה אילו... ווק, אמן מיומן של המלה הכתובה עם יומרות היסטוריוגראפיות, מעביר את הקורא כברת־זמן של שישים שנה, משחר ילדותו בגטו היהודי של דרום־ברונכס ועד למסדרונות השלטון בוושינגטון בשלהי ממשלו של ניכסון. בין הדפים מקופל, למעשה, סיפור ההגירה היהודית הגדולה מהשטטעל המזרח־אירופי ועד למקפצה הגוחים של המעמד הבינוני הגבוה באמריקה של היום.

האפופיאה שראשיתה ב„מרתצי־הזיעה" של הלואר־איסט־סייד הטיפוס הסיזיפי במעלה המדרג הכלכלי והחברתי, והינתקות מהסממנים הישנים — הדת, השכטיות — וטפה מן יצור־כלאיים שורף כל האמריקניזמים שהמנים, אינו יכול להינתק מזהותו המיוחדת וממשא הדורות שעל כתפיו.

ווק אינו כותב ספרות גדולה, אך הנושא — בו שזורה גם תקומה הישראלית — הילבנטי כל־כך, והדיסות הכתיבה, גורמים לשוא לרוץ בין הדפים בשקיקה. הנאה מרובה מסביב האירוניה העצמית וההומור המעודן — פן חריש ומרענן בכתיבתו — ועושים את הספר ראוי ומומלץ לקריאה.

קוני ארז

המשמר — 30 שנה לניו־אאוטלוק

בשטח/30 שנה לניו־אאוטלוק

טפיחה על השכם

שלושים שנה אחרי הגיליון הראשון, לוקה „ניו־אאוטלוק" — גשר של מילים ורעיון — פסק־זמן קצר כדי לטפוח לעצמו על השכם, לטעון מצברים ולהמשיך, כי המציאות חזקה בינתיים מהחלום. אולם צוותא ת"א. מסיבת יום־הולדת לירחון שנולד לתוך מדינה בת עשר, שפלשתינים היתה בה מלה גסה ודיאלוג מס־שפתיים שאינו כורח המציאות. מסיבה צנועה, שמקבלת בפרחים פנים מוכרות בצד השפוי של הסכסוך, מבקשת מהם לעשות למען החתמת מנויים, חמצן להמשך הדרך והרעיון. במה שעושה שימוש בשפה האנגלית כדי לגשר על סכסוך המתנהל בעברית, בערבית ובקליעים. 5,000 עותקים בנייר כרומו, המופצים ב־49 מדינות, מנסים למשוך צדדים נוספים למעגל הסכסוך, כדי להגיע לאמצע, כדי לדבר, להכיר.

שלושים שנה אחרי הגיליון הראשון, מוכיחה המציאות, כי

חיים שור ואלעזר גרנות בצוותא עם ניו־אאוטלוק

„ההשקפה החרשה" חיונית יותר מאשר אז, בשנה הראשונה. מימשל צבאי, כיבוש, טרור וטרור שכנגד אינם משאירים הרבה מקום למילים ועושים את „ניו־אאוטלוק" לעיר־מיקלט לכל מי שמחפש את הדרך שלו לשלום.

„הגענו למצב, שהירחון אינו מקיים עוד דיאלוג עם עצמו, אלא עם הצד השני" — אומר עורך „ניו־אאוטלוק", חיים שור, לאורחים. „נצטרך להוציא מעצמנו עוד הרבה מיץ," מסכם את דבריו ח"כ מרדכי וירשובסקי.

אח"כ מקבלת צוותא במחיאות־כפיים את ד"ר סרי נוסייבה, העולה עם יד אחת מגובסת ויד שנייה מושטת לניו־אאוטלוק: „מי שהיכה אותי אינו מייצג את רוב העם הפלשתיני. מחנה־השלום שלנו זקוק לתמיכתכם. יש לנו שני עמים ורק חלקת־ארץ אחת. או שנחלק את המדינה או שנחלק את המימשל — אפשרות שאינה אטרקטיבית גם לצד הפלשתיני. הפתרון הוא שתי מדינות, והמפתח לכך הוא עירובו של אש"ף בתהליך. זה הכרחי, מאחר שזה הצד המייצג אותנו," הוא אומר.

אח"כ חוזר „ניו־אאוטלוק" ומפנה את המחשבה לכיוון הגיליון הבא, גיליון חגיגי לציון שלושים שנות הופעת הירחון.

ירון זליג

אזמל / שאלה

MADE IN ISRAEL

— מה זה? —

LONG-JOHN; GOLDSTAR; GOLDCREST; CARELINE; GOLDSUN; SUNFROST; JIMBO; DOGLI; CATLI; MORE-HAIR; SIXTEEN PLUS; APROPOS; TON-SUR-TON; SPRING; BAKARDI; SOFTY; SOFT& EASY; SLEEPY; NATURE-BEAUTY; MILKY; FLAIR; SPORTY; FRESH-ONES; WIPES; BELLE; ULTRA-SOL; GAME; GANG; MR-PLASTER; KOL-PET; MR-ICE...

— תשובה: תוצרת הארץ.

יעל לוטן

רגע בעיר /הצטיידות

מלחמת הירקנים

שיטה ישראלית ידועה היא, שכאשר פלוני פותח חנות ירקות הוא לא יישאר יתום לאורך זמן. אם הוא פתח, סימן שזה הולך, וכבר למחרת צצה לידו עוד חנות. כעבור שבוע עוד שתיים וכעבור חודש זה כבר שוק. הנהנים הם הצרכנים, כך אומרים.

הצרה היא הבלבדיות, וגם זו שיטה ישראלית. מושיקו יודע שאצל חיימיקו יש תמיד תאנים טריות בבוקר. לכן הוא, מושיקו, יביא תאנים דווקא בערב. אבל אצלו אפשר למצוא ביכורי ענבים ואננות בתחילת העונה. אברימלה מתמחה בבסיסיים. רוצים תפוחי־אדמה בלי „עיניים" וריח של טחב? — רק אצל אברימלה. גם הבצל שלו אלוף בצלות ואלוף שום. ביום שישי בצהריים הוא מזעיק את המאחרים בקניותיהם בגירסה שלו לקולות השוק: „בשקל, בשקל, רק היום, רק בשקלו" ליצחקלה, לעומת זאת, יש תמיד משהו „רק בשבילך". אצל כולם העגבניות בראהו? לכו ליצחקלה. אם אתם מהקבועים, הוא יצניח לכם מהכוירים, מעשה קוסם, ארגז עגבניות אדומות לחי, „כל אחת נשיקה" בלשונו. גם המחיר.

וכך, ביום של חידוש המלאי, אנחנו מתלבשים קל ויוצאים לדרך ההצטיידות, להתרוצץ בין חיימיקו למושיקו, בין יצחקלה לאברימלה, וכל השכונה על הרגליים. מתוחכמים שבינינו מתכננים את צעדיהם מראש: בחום הזה, לצאת למסע דילוגים בין הירקנים יכול להיות חלק מחישול הפרט בכל יחידה מובחרת. אז אם תחליטו לעבור דירה אלינו לשכונה, הרי לכם מפה שימושית, לשבוע זה בלבד, כי הכל כפוף לשינויים:

מתחילים בצפון, אצל מושיקו (אבטיח בלי הפתעות מרגיזות, סנטה־רוזה אגרה). הלאה, לכיוון חיימיקו (תאנים נשוקות־טל, ישר מהעץ, מגנו מגן־עדן: בטוח שזה מה שפיתה את ארם וחווה). נודדים לאברימלה בשביל הבסיסיים (חוץ מעגבניות), משאירים את הכבודה על המדרכה וקופצים ליצחקלה ממול (עגבניות מהכוירים). ענבים כבר אמרנו?

פעם עוד הייתי משווה מחירים, הבדלים של שניים־שלושה שקלים מצפון לדרום, תלוי ביום. „זו מלחמה", מסביר לי אברימלה, ובמלחמה כמו במלחמה. אלא שבמלחמה הזאת, החיילים הם הקונים — בשכונה שלנו יקבלו את כולם לגולני, בלי טירונות.

מרים פרנקל

מדף / לוחות־שנה

שנת רוני אורן

אם זכרוני אינו מטעני, „אגרה של הגדה" היה הספר הראשון שהוציא רוני אורן, אמן הפלסטלינה, לפני כשנה וחצי. אחרי כן, בראש השנה אשתקד, הפיצה הוצאת דומינו את „לוח גן חיות מפלסטלינה". מאז לא חדלנו לראות תדיר את בובות הפלסטלינה המקסימות של אורן בספרים שונים ובלוחות שנה שיצאו באחרונה. הילדים מתים על זה. הוריהם לא פחות. הוצאת מודן, על־פי שלושה ספרים שיצאו לאור השנה, מפיצה את „לוח כלי נגינה מפלסטלינה", „לוח גן־ירק מפלסטלינה" ובשיתוף חוזר את „גן חיות" — כולם על פי הספרים, אך ללא חרוזיו של דרור גרין, וזה הכל.

מר תמוז – תשמ"ח

קשה להעריך לוח זה או אחר של רוני אורן, אך אני אוהב יותר את „אגרה של שנה" (ראה תמונה). למרות שגם מקורו בספר, בעל אותו שם (הוצאת כנרת), דומה שאיורי פלסטלינה אלה, המתאימים לחודש בחודשו, מצאו את מקומם הטבעי בלוח. ב„כנרת" לא הסתפקו ברוני אורן. הלוחות „כלי נגינה עתיקים", „ירושלים" ו„פיוט", מושכים עין בעיצובם המיוחד (באחריות דרור גרין). לוח נוסף שהגיע לידי אינו מיועד לכם, קוראי העברית, ולא לכם, שאינכם יהודים. — "THE JEWISH CALANDER" הוא לוח ליצוא, בשפה האנגלית, בהוצאת סטימצקי, מעוטר בצילומים מרהיבים של סמלים יהודיים שונים.

אפי לנדאו

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

הלייבור מנסח מצע חדש ל"אלטרנטיבה סוציאליסטית פופולרית"

בריטון, אנגליה. — בתינה מחדש של המצע הסוציאליסטי עומדת בראש סדר-היום של ועידת מפלגת הלייבור הבריטית, שנפתחה כאן אתמול, במאמץ להחזיר את הבוחרים אל המפלגה.

מנהיגי הלייבור הגיעו להסכמה, כי דרושה רוויזיה קיצונית במדיניות הסוציאליסטית, כדי למנוע הפיכתה של המפלגה למפלגת אופוזיציה נצחית.

הוועידה מתכנסת על רקע סקר דעת-קהל, שלפיו סבורים 36 אחוז מן המצביעים הבריטיים, כי מפלגת הלייבור לא תחזור לעולם לשלטון.

מנהיג הלייבור, ניל קינוק, עומד להבהיר לאלפי הצירים בוועידה, כי "שום פרות קדושות של התורה הסוציאליסטית לא יעמדו על דרך ריענון מצע המפלגה ומדיניותה."

יותר מאלף צירי הוועידה דחו ברוב גדול את התנגדות אנשי האגף השמאלי הקיצוני למצע החדש, מסמך המפלגה, תחת הכותרת "מצער קרימה" קורא להקמת אלטרנטיבה סוציאליסטית פופולרית, שתתייצב נגד "הקפיטליזם הפופולרי" של השמרנים. (עיר)

המשכים

שולץ יבקר בישראל

(סוף מעמוד ראשון)

המתוכנן של שולץ בישראל, באומרו שהוא שמח מאוד לשמוע על ביקור שולץ וכי בימים הקרובים בוודאי יתבררו פרטים נוספים ביחס לביקור.

במהלך היום הופיע השר פרס בפני לשכת המסחר בלוס-אנג'לס, סקר את המצב הכלכלי בארץ, המריץ ודירבן לפעול להשקעות בארץ והסביר כי זה "מה שיכריע את הסיכוי לשלום באיזור". בפגישתו עם ראש העיר של לוס-אנג'לס תום ברידלי.

"פרס — איש השלום"

הודיע על פתיחה רישמית של תגיות ה-40 למדינת-ישראל. ברידלי בדברי תשובתו כינה את השר פרס אחד "מאנשי השלום הגדולים בעולם" והביע תמיכה מלאה ובלתי מסוייגת ברעיון הוועידה הבינלאומית.

שמיר מקדם בברכה

לשכת ראש הממשלה הודיעה אמש, כי לראש הממשלה בטחון מוחלט שוועידה בינ"לאומית לא תהיה, אך שמיר מקדם בברכה את ביקורו של שולץ.

מקורות בלשכה הזכירו את המכתב ששלח שמיר לשולץ, כתשובה על איגרת הברכה של שולץ לשמיר לרגל ראש-השנה. במכתב-התשובה, כתב שמיר "הפגנת, שאכן אפשר להשיג הישגים גדולים בשיחות ישירות, מייגעות ומתמידות." בכך התכוון שמיר, הדגישו המקורות, להעלות על נס את הישגי ההידברות הישירה בין ארה"ב לבריה"מ, שהביאה להסכם על צימצום הטילים הגרעיניים.

המקורות אמרו עוד, כי בשיחות שולץ-שוורדנאדזה לא עלה כלל נושא תהליך השלום. הנושאים היחידים הקשורים במזרח-התיכון, שעלו בשיחות, היו מלחמת איראן-עיראק ובעיית זכויות האדם בבריה"מ, המתייחסת גם לשאלת היהודים.

אמש, עדיין לא התקבל בלשכת ראש הממשלה דיווח מן השגריר בוושינגטון, משה ארד, על שיחתו עם עוזר שר החוץ האמריקני ריצ'ארד מארפי.

עוזרו של רבין חוזר לקיבוצו

צבי (צבילי) בן-משה

אבי בניהו כתבנו הצבאי

עוזר שר-הבטחון, צבי בן-משה (צבילי), יסיים בסוף חודש אוקטובר את תפקידו בלשכת שר-הבטחון, ואת על פי בקשתו. בן-משה עסק בעיקר בתחומי התעשיה הבטחונית, המחקר והפיתוח, ובסוף החודש ישוב על פי בקשתו לקיבוצו נווה-אור שבעמק הירדן ויכהן שם כגיזבר המשק. צבי בן-משה שימש כעבר גם כעוזרו של יגאל אלון, ואחר כך לווה את יצחק רבין תקופה ארוכה הוא התכוון להציג את מועמדותו במסגרת התק"ם לתפקיד חבר-כנסת בכנסת הבאה. על פי החלטת שר הבטחון לא יאוייש התפקיד המתפנה והוא יחולק בין יושבי המשרד.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגות הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רובק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל: 37 88 33
חשבון בבנק הדואר 4-43560-5
המען למכתבים: שירות שקדיואר נעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 37 88 33 Telex: 34 16 52
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2 בניין סנסור חדרים 102-121 טל: 233161-2 המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008
חיפה 33134 רח' פבזנר 17 טל' 673671 המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

תובע להעמיד לדין את רפול שאמר כי "יש להרוג כל ערבי נושא סכין"

מאת שלמה גלזר, כתבנו בעמק

עו"ד אחמד מסאלחה, מהכפר דבוריה שלמרגלות התבור, שיגר אתמול מברק ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, ובו תביעה להעמיד לדין את ח"כ רפאל איתן מתחתיה. המברק נשלח בעקבות דבריו של ח"כ איתן בתכנית "בוקר טוב ישראל" של גל"צ בה אמר רפול כי "יש להרוג במקום כל ערבי שיתפס כשהוא נושא סכין." במברקו כותב עו"ד מסאלחה כי בהתבטאויותיו של ח"כ איתן יש משום הסתה והדחה לרצח כנגד אזרחי המדינה הערביים והיא חריגה בחומרתה מכל התבטאות קודמת בנושא. מסאלחה אמר כי יש בכוונתו לעתור לבג"ץ בנושא במידה והיועץ המשפטי לממשלה לא יטפל בו כראוי.

"אקסודוס" ואנשיה חגגו יום-ההולדת ה-40

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

בהתרוממות רוח, במעמד של אלפי מעפילי "אקסודוס", בניהם ונכדיהם, אנשי ההגנה הפלי"ם והפלמ"ח, פעילי הבריחה וצוותי אוניות המעפילים, שר הבטחון יצחק רבין, חברי-כנסת, נציגי צרפת ועם רב, שמילא את "היכל התרבות", צוין אמש 40 שנה ליציאת אירופה 1947 בספינת "אקסודוס" שנהפכה לסמל בתולדות עם ישראל.

בהביאו את ברכת הממשלה, אמר רבין, בין השאר, כי הוא חש קינאה על שאיננו מוצאים בעצמנו את האמונה והנכונות שגילו המעפילים ועוזריהם. "יש לנסות לראות במעשיכם ערך מחנך, דוגמה ומופת לנוער בארץ, שלא פעם שומעים ממנו איומי ירידה", אמר רבין.

את דבר המעפילים הביא מנהיגם מרדכי רוזמן, חבר קיבוץ העוגן, שהיה ממנהיגי ההעפלה והאוניה.

את ברכת ההסתדרות הציונית והסוכנות הביא עקיבא לוינסקי, ונשאו דברים גם ראש העיר המארחת, שלמה להט, אלוף (מיל) עוזי נרקיס, יו"ר ארגון חברי ההגנה ניצב משה טיומקין.

בתוכנית האמנותית היה מופע אורקולי "הספינה שניצחה", בצירוף סרטים תיעודיים על פרשיות נעלמות.

● חיילי "גבעתי" — ליום כיף בחולון

חיילי פלוגת "גבעתי" שלחמה במחבלים ואיבדה שלושה מאנשיה בשבוע שעבר הוזמנו על-ידי עיריית חולון ליום של כיף ובילוי בתערוכת הפרחים הבינלאומית ה-11 בחולון.

סגן ראש העיריה ויו"ר ועדת התערוכה, יוסף צדקה, פנה אל שר-הביטחון, יצחק רבין, וביקשו להעביר אישית את ההזמנה אל חיילי הפלוגה ומפקדיה, תוך שהוא מצרף ברכת החלמה לפצועי ההיתקלות.

אשר שילוני

שמיר: עכשיו הזמן ללחוץ על בריה"מ להגביר העלייה

ראש הממשלה, יצחק שמיר, נפגש אתמול בלשכתו עם בני משפחתו של מרן אלכס קוצ'ובייסקי המנוח, במלאות שלושים למותו.

שמיר אמר כי דווקא לאחר שנחתם הסכם שולץ-שוארדנדזה ניתן להביא להגברת העליה מברה"מ. עוד אמר, כי הרוסים רוצים עכשיו בהישגים כלכליים מן המערב והדבר מאפשר להפעיל עליהם לחץ למען יהודי ברה"מ.

לדבריו, הממשל האמריקני הנוכחי מגלה רגישות מיוחדת לבעיית יהודי ברה"מ ועושה למענם. שר החוץ שולץ פעיל במיוחד במאבק למען זכויות יהודי ברה"מ ורואה בכך אחד התפקידים החשובים של מדיניות ארה"ב.

אלכס קוצ'ובייסקי ז"ל היה ראש ארגון בנים למען הוריהם מסורבי העליה בברה"מ. הוריו עדיין נמצאים בנובוסיביר. רה"מ הביע את בטחונו שיהיה פתרון לבעייתם. בדבריו על אלכס, אמר: "פגשתי אותו כמה פעמים והתרשמתי מאישיותו ומפעילותו הוא היה מלא אמונה שאכן הוא נלחם בעד דבר צודק והיה בטוח שהמאבק ינחל הצלחה. נדהמתי כששמעתי על מותו בתאונת דרכים ואני משתתף בכל ליבי בצערכם". (עשית)

ארנס: ביטול הלביא — המחדל הכי גדול מאז יום הכיפורים

תל-אביב, 28, (עתי"ם) — ח"כ משה ארנס אמר ביום ב', כי הוא חושש שביטול פרוייקט הלביא הוא המשגה הגדול ביותר שנעשה מאז מחדל יום הכיפורים, אך עוד ניתן לתקן את המשגה.

בהרצאתו בפני באי ועידת האגודה של מהנדסי מכונות בבית המהנדס בתל-אביב טען המרצה, כי טעו המתנגדים והמשגה גדול, אך חשוב לתקן אותו.

בעמדו על היכולת הישראלית לפתח מטוס קרב, הטוב ביותר בעולם, אשר דורש רמת התפתחות טכנולוגית ברמה הגבוהה ביותר, אמר ארנס, כי "את הרוסים כבר עברנו מזמן". ישראל הגיעה לרמה מקצועית מהטובות בעולם.

המרצה ציין, כי מבחינה כלכלית הושקע בפרוייקט הלביא סכום של 1.3-1.4 מיליארד דולר שהוא מעבר ל-50 אחוז בבניית המטוס. אך סכום זה קיבלה ישראל מארה"ב ובעצמה לא השקיעה בפרוייקט אף פרוטה משלה, אמר. (עתי"ם)

ד"ר ביילין למסע בארצות סקנדינביה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין יצא אמש למסע בן 10 ימים בדניה, שוודיה ונורווגיה. ד"ר ביילין יפגש בארצות אלה עם שרי החוץ ועם מנכ"לי משרדי החוץ וידון עמם ביחסים הבילטראליים, בתפקידי יוניפ"ל בדרום-לבנון וביחסי ישראל עם הקהילה האירופית.

נלווה אל ד"ר ביילין יועצו ד"ר אלון ליאל.

צלצול מהיר

אתי רונאל

רוברט דסה, מנידוני קאהיר

אין טעם לפתוח את הפצע

העלאתם בדרגה של נידוני קאהיר, אתמול, מספקת אתכם במידת-מה, על תחושת העוול שליוותה אתכם במשך השנים?

אין ספק, שהיתה כאן הסתבכות מכל הבחינות, והיו סיבות לא לפצות את האנשים ולא לתת להם את הכבוד הראוי להם. כך התגלגלו הדברים כמו שהתגלגלו, וכמו שאמר שר הבטחון לא תמיד עושה המדינה את מה שהיה צריך להיעשות. אבל, אין טעם להרחיב את הדיבור ולפתוח שוב את הפצע.

לפני כשישה חודשים, מחית על הגיבורים שקיבל אסיר-ציון נתן שצ'רנסקי, בעוד נידוני קאהיר מתבקשים לשמור על שתיקה?

לא התכוונתי להשוות בינינו לבין שצ'רנסקי, אבל נכון שהשתמשו בו כסמל, בעוד שבמקרה שלנו, היה הדבר מזיק יותר מאשר מועיל. לכן, לא נותר לנו אלא לקבל את הדברים כמות שהם.

האם חשתם שזהו חלק מהתייחסות כוללת יותר לפעולה של בני עדות-המזרח בתחום העשייה הציונית?

לא. במישור הזה אין לי שום טענות. מה גם, שהיו בינינו גם אשכנזים, גם ספרדים ואפילו קראים. שוב — הצלקת תישאר, אבל ככה זה בחיים, ועדיף להתכונן לעתיד ולא לעסוק בעבר.

ויקטור לוי, מנידוני קאהיר

חשוב לילדינו וילדי אלה שלא חזרו

אינני חוש... שנעשה לנו עוול. על-כל-פנים, לא עוול מכוון. מה גם, שהתנדבנו לי... ולה מרצוננו. כל היתר הוא כבר סיפור פוליטי. חבל רק שלא נמצא ו...ר שיקח על עצמו את האחריות למה שאירע. על כל מנים, כאשר ...בל, אין מה שיכול לפצות אותנו על מה שעברנו. אבל המחווה היתר... רגשת והיה חשוב לילדינו ולמשפחותיהם של אלה שלא חזרו, להיות ו...כחים בטקס אתמול.

אתי רונאל

● חגיגה עממית רבת משתתפים תיערך בעיירה שדרות שבדרום תחת השם "הנגב שער לשלום" בחול המועד סוכות.

● עיריית עכו החליטה לערער על החלטת מע"צ להקים ... דבורה בעיר, שזכתה לתואר "הצומת הקטלנית", דמוגר במקום ... כיכר, שהוא לדעת מומחית, הפתרון היעיל ביותר למניעת תאונות דרכים במקום.

אבלים וכואבים
על מותו של
אבא קובנר
ספרא וסייפא
Friends of Givat Haviva
Americans for Progressive Israel

לחברינו יוסי קרן-צבי ולמשפחה
בנגבה ובלהב
משתתפים באבלכם הכבד על מות
האם
קיבוץ נגבה

המרכז לשלום
מגנה את הרצח המתועב של
אלכסנדר ארד
ומשתתף בצער משפחתו וקיבוצו רמות מנשה
הפסקת כל פעולות הטרור והאיבה היא הדרך להשגת השלום
בשם הנהלת המרכז
אברהם שנקר נואף מצלחה

במלאות 14 שנה למלחמת יום הכיפורים
נתייחד עם זכר בנינו חברינו
אשר נפלו במערכה
שי אביטל אדם אלטמן
דן ספיר יוסי ספיר
רמי רויף
נעלה לבית הקברות ביום ראשון, בשעה 16.00
המשפחות וקיבוץ גת

על קברו של אבא

על קברו של אבא קובנר (משמאל לימין): הרעייה, הבן והבת (צילום: בועז לניר)

"שלום לעפרך, לוחם אמיץ"

קהל מאות ליווה אתמול למנוחת עולמים את אבא קובנר בקיבוץ עין-החורש

● חזן: משורר וחולם שכל שירתו אמת ● הבן, מיכאל: לא זייפת במנגינות ששרת לילדיך ולקרובים לך ● רבין: מצדיע לך כלוחם נעלה וכאדם

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר"

דקות ארוכות לאחר שכבר הסתיים טכס ההלוויה, עדיין עמדו מאות המשתתפים דוממים סביב קברו של אבא קובנר, מביטים על הורים שחותמים תקופה, ממאנים להיפרד. מעט לחישות, רשרוש רגליים, עיניים אדומות. איפוק מהול בזכרונות.

סמוך לשעה שתיים בצהריים הוצב ארונו של אבא קובנר המנוח על רחבת חדר האוכל של קיבוצו, עין-החורש. שעה ארוכה התקבצו שם אלפים מחבריו, אישי ציבור, סופרים ומשוררים, חברי ארגון הפרטיזנים היהודים שבראשו עמד קובנר וכן חברי מפ"ם והקיבוץ הארצי.

בשעה שלוש החל מסע ההלוויה לנוע לעבר בית הקברות של הקיבוץ, כשמאחורי הארון צועדים רעייתו ויטקה, ילדיו מיכאל ושלומית, ובני משפחותיהם. יעקב חזן שהביא את דבר מפ"ם והקיבוץ הארצי, אמר כי אבא קובנר היה משורר וחולם שכל שירתו אמת. "לא אמת שנולדה קרה ומתוחכמת במוחו של המשורר, כי אם זו המתפרצת כלבה מתוך געש מתוך ליבו וכל מהותה האמת הנוראה, האוהדת, הקריאה לקרב והנבואה, אמת החצובה מליבו. הייתי תמיד נפעם — אמר חזן — כשראיתי את אבא ואת חבריו בונים כאן את חייהם. כוחם הנפשי היה למקור אמונתי בעתיד. אבא הלך מאיתנו ולא זכה לשיר את כל שיריו, להגשים את כל חלומותיו למעשים ואנו דלונו מאוד ממותו".

אריה הררי שספד לאבא קובנר בשם קיבוץ עין-החורש, אמר כי הפרידה מקובנר קשה על אף שהקיבוץ, החברים ידעו זה זמן רב על המחלה. "ידענו זה ימים רבים שגזירה היא וככל שידחק היום כן יגדל סבלך. אתה עוזב אותנו כלוחם כפי שבאת אלינו לפני ארבעה עשורים. שם לא נכנעת וגם כאן לאחר שנגזר עליך אלם, הצלחת ליצור ולהיות בדרכי תקשורת אחרות. ידענו שהוא לא רק שלנו, כשל חלק בהתקוממות היהודית, אולם תמיד הרגשנו את זיקתו של אבא למעגל חיי הפעילות בקיבוץ. חברים אהבו לשתפו באירועים. הנוף של עין-החורש שבילי הקיבוץ, חדר האוכל ובית הקברות הפכו לנופו האישי, נספגו לעורקיו — כלשונו. ידענו את עומס עבודתו ויחד עם זאת, מעולם לא נתן את ההרגשה שאין לו זמן לזולתו. על שולחנו נשארו תוכניות רבות ותחילות רבות שנקטעו. נפער חלל במשפחתנו ובבתינו. אבא איננו, אך מורשתו תמשיך להשרות על חיינו וזכרו צרור במפעליו ויצירתו", אמר הררי.

המשורר יעקב אורלנד אמר, כי שירתו של קובנר לא היתה רק שירת יחיד אלא שירה של יחידים, של שבט שנתחברו לו היחידים כולם, וקובנר היה להם כפה. "שלום לעפרך לוחם אמיץ ומיוסר, משורר מופלא עברי ויהודי גאה. אלו שזכו להכירך ואלו שיזכו להכירך לא ישכחוך", אמר אורלנד.

לפני ה"קדיש" אמר מיכאל, בנו של אבא קובנר: "אני רוצה לומר דברים שרציתי לומר לו לפני שהלך לעולמו, וכל פעם החלטתי שלא לומר אותם. אבא הפתיע תמיד כל פעם מחדש בכוח והישרדות שלו. כל רגע היה נדמה לי שאם אומר לו אותם, זה יהיה כאילו שאני אומר, אבא מספיק להיאבק, זהו, הגיע הזמן להיפרד. אבא לא רצה להיפרד מהחיים ולכן, לצערי הרב, לא אמרתי לו את מה שהיה לי לומר. אני אומר זאת כאן. אבא, הלכת לעולמך כאדם שלם. לא זייפת במנגינות ששרת לנו. במנגינות ששרת לילדיך ולקרובים אליך — לא זייפת. לימדת אותי כבנך — ואני אב כרגע — שהדבר הכי חשוב זה לא להעמיד פנים, לא לעצמך ולא לילדיך. זו המצווה הראשונה שלימדת אותי, ועל כך תודה רבה". מיכאל קובנר ציין כי הקדיש נקרא לבקשת אביו.

אתמול בשעות הצהריים המוקדמות הוצב ארונו של אבא קובנר בבית התפוצות בת"א, שאבא קובנר היה יוזם הקמתו. על פני הארון, שסביבו ניצבה משמרת כבוד של ארגון הפרטיזנים היהודים, עברו מאות חברים לדרך. שר הביטחון יצחק רבין, אמר, כי בא להיפרד מאבא קובנר, לוחם בשתי המלחמות הקשות ביותר של העם היהודי, מלחמות בעלות משמעות כה חמורה וגדולה כמו השואה והמרד באירופה וכמו תקומת מדינת ישראל כמדינה יהודית עצמאית. "אתה לחמת בשתי המלחמות הללו. לחמת בגיטו וילנה, כי לא השלמת עם ההליכה ללא לחימה אל המוות; ושרדת כי לחמת. באת לכאן והצטרפת ללוחמי חטיבת גבעתי בצה"ל. במלחמת העצמאות, המלחמה שהקימה את מדינת ישראל, היית לוחם בעל יחוד שידע לשמור על דמות האדם, והאמונה בו והאמונה ביהודי ובמדינת ישראל. הייתי נרגש לקבל את המכתב הקצר בעקבות ביקורי בגרמניה. רק גדלות-נפש כשלך יכולה היתה להביא אדם לכתוב זאת. אני מצדיע לך כלוחם נעלה וכאדם".

יחזקאלי מבקש להקפיא ההחלטה להחרים לחודש את משחקי בית"ר

מאת יוסף הבס, כתב "על המשמר"

כתב "ידיעות אחרונות", צדוק יחזקאלי, שנדקר בשבת בעת המשחק של בית"ר ירושלים עם הפועל כפר-סבא באיצטדיון בלומפילד ביפו, פנה אמש לראש תא כתבי הספורט, ישעיהו פורת, וביקש להקפיא את החלטת איגוד עיתונאי ישראל לא לסקר את משחקי בית"ר ירושלים במשך חודש ימים עד שתבורר זהות התוקף שפגע בו.

תא כתבי הספורט ביקר אתמול את יחזקאלי, המאושפז בבית-החולים וולפסון בחולון. היום יכנסו חברי התא ישיבה מיוחדת כדי לדון בתקיפה ובהחלטת ותגובה של איגוד עיתונאי ישראל שלא לסקר את משחקי בית"ר י-ם.

יחזקאלי אמר אמש כי הוא מקווה להשתחרר היום מבית-החולים כדי שיוכל ליטול חלק בישיבת התא.

בתוך כך, ליקטה המשטרה קטעי סרטים ממחלקת הספורט בטלוויזיה בהם מצולם הקהל במשחקי הכדורגל של בית"ר ירושלים. קטעים אלה יוצגו בפני העיתונאי צדוק יחזקאלי, שינסה לאתר מבין הצופים את התוקף.

נשיאות ועדת עורכי העיתונים היומיים בישראל הוקיעה אתמול את דקירת יחזקאלי.

בהודעה נאמר "אלימות מכל סוג — גם לא שימוש בסכינים — לא תשתק את כלי התקשורת ואת העיתונאים בישראל. התשובה לאלימות ולמעשים פליליים נגד עיתונאים היא בהגברת הנחישות לשמור בקפדנות ובכל תנאי על חירות הידיעות, אנו קוראים למשטרת ישראל לעשות את כל המאמצים כדי לגלות בהקדם את העבריינים שידם היתה בדקירת צדוק יחזקאלי ובהתקפת צוות הטלוויזיה".

ארה"ב תעביר לירדן עוד 14 מיליון ד' — לתוכנית החומש

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

ארה"ב החליטה להעניק לירדן עוד 14 מיליון דולר בעבור תוכנית החומש בגדה, ובכך הביעה בעצם את אמונה במדיניות הירדנית הנוכחית.

בירדן היו ספקות אם תמשיך ארה"ב בסיוע זה, לאחר שהתעוררו חשדות בוושינגטון שלא כל הכסף המוקצב לגדה אכן מגיע ליעדו. משלחת אמריקנית בדקה את העניין לפני זמן-קצר, ועדיין לא ברורות מסקנותיה.

הסכום שאושר הוא רק כמחצית הסכום המובטח. ירדן ציפתה ל-30 מיליון דולר, אך ייתכן כי יתרת הסכום תגיע במועד אחר.

16 נערים במכתב לרבין: מסרבים לשרת בשטחים

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

קבוצה של 16 בני-נוער בגילאי 17-18 שלחה אתמול מכתב לשר הבטחון, יצחק רבין, בו הם אומרים כי אינם מוכנים לשרת בשטחים מסיבות מצפוניות.

במכתבם מציינים הצעירים כי הם רואים חשיבות רבה בשירות בצבא ההגנה לישראל, והם מבקשים משר הבטחון לאפשר להם לשרת בתחומי הקו הירוק. "לא לדרוש מאיתנו להשתתף בפעילות דיכוי וכיבוש בשטחים, שכן הדבר נוגד את מצפוננו ולא נוכל להיענות לה אם יסקרו עלינו לקחת חלק בפעילות דיכוי נאלץ לסרב".

בקבוצה תלמידי תיכון שאחד מהם עומד להתגייס כבר בימים הקרובים. בני הקבוצה מתכוונים לארגן צעירים נוספים לכתוב מכתבים דומים לשר הבטחון.

מבוי סתום בליבראלים

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

עד אתמול בשעות אחר הצהריים לא הושגה התקדמות ממשית במשא-ומתן של המפלגה הליבראלית בנוגע לכינוס ועידת המפלגה. המשא ומתן התקיים בבית-המשפט המחוזי בחיפה למקשת שר התיירות אברהם שריר.

אתמול בשעות אחר-הצהריים הודיע ח"כ אוריאל לין, כי קבוצת מודעי מובילה את המשא-ומתן לפיצוץ. לדבריו, יצחק מודעי מתנה כעת את כינוס הוועידה באיוש מוקדם של מועצת המפלגה, בעוד "שזו שאלה משנית לחלוטין בשלב זה."

בתגובה על האשמותיו של ח"כ לין, אמר עו"ד רום המייצג את קבוצת מודעי, כי דווקא הסיעה היריבה היא שמאיימת לפוצץ את המשא-ומתן, משום שהיא חוזרת בה מסיכומיה בבית-המשפט, כפי שנתקבלו בישיבה הקודמת.

עתה נראה כי ידה של קבוצת מודעי על העליונה, כיוון שבית-המשפט הוציא צו המורה שלא לכנס את מוסדות המפלגה הליבראלית כל עוד לא יושלמו בהם חברים במקום אלה החסרים.

מהפך בליבראלים העצמאים: צעירים במקום הוותיקים

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

צבי ניר שנבחר אתמול לתפקיד יו"ר הנהלת המפלגה הליבראלית העצמאית יתמודד נגד ח"כ יצחק ארצי על המקום השלישי ברשימת מפלגת המרכז החדשה.

במפלגה הליבראלית העצמאית היה אתמול מהפך כאשר הוותיקים ויתרו, למעשה, לדור הצעיר ולדור המשך בראשות ההנהלה ובהרכבה, מתוך מתכוננת ההנהלה המשותפת של תנועת המרכז. זהו פורום של שלוש התנועות: שינוי, ל"ע והמרכז הליבראלי החדש.

150 צעירים יהודים שהגיעו לישראל, שחזרו אתמול את ההפלגה ההיסטורית של ספינת המעפילים "אקסודוס" — ביוזמת המחלקה לדור ההמשך וההתנדבות בהסתדרות הציונית

העיר תל-אביב-יפו
אבלה על מותו של
אבא קובנר ז"ל
משורר אשר קשר בחוט חייו את המאבק היהודי, את הגולה ואת ישראל
שלמה להט
ראש עיריית תל-אביב-יפו

המשכים

רכבת חידוש היחסים

(סוף מעמוד ראשון)

אירה נורל יודעת סודות

לשאלה מדוע אירה נורל אינה מקבלת אשרה השיב דולצ'נקה, כי על פי החוקה מוצדק לסרב לבקשת הגירה בשני מקרים: ידיעת סודות מדינה או המצאות ילדים או הורים זקנים, הנתמכים על ידי המבקש. מדבריו הובן, אך הוא לא אמר זאת, כי אירה נורל אינה מורשה לעלות לישראל כי היא יודעת סודות מדינה.

נלחמים מהגלסנוסט

השניים דיברו בהתלהבות רבה על ה„גלאסנוסט" והשינוי שחל בחברה הסובייטית בעקבותיו. הם הדגישו, כי השינויים המתחוללים היום בברית־המועצות רק יחזקו את הסוציאליזם, ולא יחלישו אותו. הם הודו, כי יש מתנגדים לשינויים אלה, אך אלה הם יחידים, ולא קבוצות מאורגנות. המתנגדים נמצאים בקרב הביורוקרטיה, החוששת משינויים, ובקרב הפועלים, הנדרשים היום לתת תמורה לשכרם.

לשאלה מה צריך לקרות כדי שברה"מ תחדש את היחסים עם ישראל השיב קולסניקוב, כי יש להוריד את כל המחסומים שנוצרו בינינו במשך השנים וזה לא דבר שאפשר לעשותו ביום אחד. „אתם יודעים את התנאים שבהם נותקו היחסים: המדיניות התוקפנית של ישראל וכיבוש השטחים".

הבעייה: אי־הכרה באש"ף

דולצ'נקה אמר עוד, כי הוא משוכנע, שסירוב ישראל להכיר באש"ף כנציג העם הפלשתיני הוא מכשול רציני בדרך לוועידה בין־לאומית. „הבעייה אינה במשלחת, בנציגות, אלא בהכרה באש"ף. כאן הניגודים בינינו. עמדתנו היא שאש"ף הוא הנציג של העם הפלשתיני. וכאשר אנו מדברים על חשיבה חדשה, אנו צריכים לקחת בחשבון לא רק את חשיבתנו שלנו, אלא גם שהצד השני יחשוב בצורה חדשה. אתם צריכים לעשות הערכה מה ואם בכלל הושג בנושא זה במשך עשרים השנה האחרונות".

דולצ'נקה הוסיף: „שלושת או ארבעת הלאווים של שמיר, הלא הם נמחקים על־ידי החיים עצמם. אם הם לא משתנים זה מקשה על המצב".

(רשימה על מסיבת העיתונאים תופיע במדור „חוגים מקורבים", שיתפרסם מחר).

שמיר מסת"ג

(סוף מעמוד ראשון)

פנים, ביעילותם של שירותי הבטחון וכרמתם. לשב"כ יש לדעתו הישגים גדולים בסיכול מזימות האוייב.

שמיר נגד שרון

שמיר יצא בפומבי, זו הפעם השנייה, תוך יממה, נגד עמיתו למפלגה אריאל שרון והכריז כי אין טעם ואין סיבה לחשוב במושגים של רפיון בטחוני. גורמי הבטחון פועלים כהלכה היעילה ביותר — דברי ראש־הממשלה.

„צא צא איש הדמים"

חבר הכנסת רפאל איתן, הרמטכ"ל לשעבר, צידד בדבריו של שרון וטען כי יש סימנים מובהקים להתרופפות בטחונית. יוסי שריד (רץ) ניתר ממקומו ופתח בדברי גינוי חריפים כנגד רפול. שריד ציטט מדברי איתן שאמר בגלי צה"ל שיש להרוג במקום כל ערבי הניתפס עם סכין. את השר שרון הגדיר בביטוי התנ"כי: צא, צא, איש הדמים.

השר לשעבר יוסף בורג (מפד"ל) אמר דברים קשים כנגד „עשיית בוכלטרייה" מכל מקרה רצח וחבלה. צריך לחדול מכך מיד — זעק בורג. מיכה חריש (מערך) אמר כי בדברי שרון יש מן המקמם. הוא יוצר היסטריה, ודווקא ממנה נבנה הטרור. אהוד אולמרט (איש הליכוד) הרגיש כי אין הוא מסכים עם אופי ההתבטאויות החריפות של השר שרון, אך יחד עם זאת הוא מוצא גרעין של אמת בדבריו.

לא להתלהב מהסוביטים

בדברי הסיכום שלו התייחס ראש־הממשלה גם למגעים שמנהל ממלא מקומו עם גורמים סובייטים בכירים. שמיר אמר כי אין צורך להתנהג כנוכל שיחה עם הסובייטים מכל חיוך שהם מפריחים. מיד לאחר הפגישות עימם מכריזים הרוסים כי ברית המועצות לא תשנה את מדיניותה.

גינוי „העבודה" לשרון

דורית גפן כתבנו לעניני מפלגות מוסרת:

מפלגת העבודה גינתה אתמול את מה שכינתה כנסיונו של השר שרון לנצל רצח ניתעב להסתה של קיצונים בישוב היהודי כנגד מערכת הבטחון. מפלגת העבודה גינתה בכל לשון את הרוצחים ושולחיהם וקבעה כי לא תהיה כל פשרה עם טרור חסר הבחנה, וידו תקוצץ עד חיסור.

כהן: לנסנף את אש"ף

ח"כ גאולה כהן שלחה מיברקים לשר הביטחון יצחק רבין ולשר וייצמן בעקבות התקרית החמורה אמש בישיבת הממשלה. במיברק לרבין נאמר: „לפני שתסתום לאריק את הפה מוטב שתסתום את הפרצות בחזית הביטחון שאתה מופקד עליה".

ואילו במיברק לעזר וייצמן נאמר: „אילו במקום לנסנף את אריק מהממשלה היית חושב איך לנסנף מהמדינה את כל האש"פיסטים שאתה היום מחזר אחריהם היית תורם קצת יותר גם לביטחון וגם לשלום". (עשית)

עובדי „רום כרמל" הפגינו מול משרדי „כלל" ו„אורדן"

מאת קובי מנזל כתב „על המשמר" בחיפה

עובדי מפעל „רום כרמל" הפגינו אתמול מול בית „כלל" בתל־אביב ומול הנהלת „אורדן" בנתניה במחאה על הסחבת בניהול המו"מ על גובה הפיצויים שיקבלו.

קודם לכן נתקבלו העובדים לשיחה אצל מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד. השניים הבטיחו לנציגי העובדים לפעול במלוא המרץ בקרב חברי הנהלות „אורדן" ו„כלל" כי לזרז את המו"מ המתמשך.

לאחר שיחתם עם השניים יצאו העובדים להפגין מול בית „כלל" בתל־אביב. במהלך ההפגנה התפרצו העובדים לתוך הבניין והשתלטו על משרדו של מנכ"ל כלל עמוס מר־חיים, המשמש גם כיו"ר מועצת המנהלים של „אורדן". כתגובה הזעיקה הנהלת „כלל" את המשטרה וזו הורתה לעובדים לעזוב את הבניין. העובדים נענו לבקשה ולאחר כשעתיים הם פינו את המקום.

עובדי המפעל המשיכו לבניין הנהלת „אורדן" בנתניה והפגינו מול פתח הבניין. כוחות המשטרה שהוזעקו על־ידי הנהלת אורדן נמנעו מלפגוע את עובדי „רום כרמל".

לאליעזר רייך
בהגיעו לגבורות
ברכות חמות לאריכות ימים
מאחלים: אדם רובין, נטע, מיכל ומשפחותיהם

המלחמה במפרץ הפרסי: יותר ממיליון קורבנות בשבע שנים

גורמים צבאיים בישראל: תיקו אסטרטגי בין איראן לעיראק

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

המלחמה במפרץ הפרסי בין עיראק לאיראן עלתה בשבע השנים שחלפו יותר ממיליון הרוגים, פצועים ושבויים.

עם כניסת המלחמה לשנתה השמינית, מעריכים גורמים צבאיים בישראל, כי המעורבות המסיבית של המעצמות תהווה את השינוי היחיד במלחמה המתמשכת, במהלך השנה הקרובה. על־פי אומדנים שקשה לאמתם, איבדה איראן 270 אלף לוחמים. 420 אלף איראנים נפצעו וכעשרת־אלפים נשבו. עיראק איבדה 95 אלף חיילים. 200 אלף עיראקים נפצעו ויותר מ־50 אלף נשבו.

הגורמים הצבאיים מעריכים, כי כרגע קיים „תיקו אסטרטגי" במלחמה היבשתית בין הצדדים, בלי יכולת להכריע. מאז חודש מאי נערכים קרבות סטטיים ועל־פי ההערכה נערכת איראן לסיבוב חדש של מתקפות על העיר בצרה לקראת החורף הקרוב.

לעומת הקרב היבשתי בו מוכיחה איראן עליונות מסוימת, צוברת „המלחמה הכלכלית" על נתיבי השיט במפרץ תאוצה מסוימת כאשר ידם של העיראקים על העליונה.

על פי הפירסומים, שוהות כיום במימי המפרץ כ־40 ספינות של ארצות־הברית, תשע ספינות סובייטיות ו־12 צרפתיות. בדרך למפרץ נמצאות גם ספינות מצי איטליה, בלגיה והולנד.

בנושא השימוש באמצעים נגד נשק אטומי־ביולוגי־כימי, טוענים הגורמים, כי עיראק הסלימה את השימוש בנשק זה ועשתה בו שימוש גם כלפי העורף, בכלל זה נגד קבוצות של כורדים מורדים בצפון עיראק. לדבריהם, כל נשק סובייטי חדש מוצא את דרכו במהרה לצבא העיראקי, ובעניין זה ציינו את מטוסי המיג 29, נגמ"שי בי.אם.פי. וטנקים מדגם טי 72.

גם מצרים, שלה אין קשרים דיפלומטיים עם עיראק, מספקת לה נשק וייעוץ.

בסקירה מפורטת של המכון לחקר השלום בשטוקהולם

נשק ישראלי – למרוקו, ארגנטינה, דרא"פ, אינדונזיה וזימבאבווה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

טפח ממכירות הנשק של ישראל למדינות העולם השלישי ולמשטרים מפוקפקים נחשף בפירסום שיצא לאור בבריטניה בהוצאת אוניברסיטת אוקספורד ומטעם המכון לחקר השלום בשטוקהולם.

הסקירה מפרטת את מכירות הנשק של ישראל ב־15 השנים האחרונות, ומגלה כי נשק ישראלי הגיע גם למרוקו, אינדונזיה, ארגנטינה וזימבאבווה.

על־פי הסקירה, מכרה ישראל למרוקו 20 נגמ"שים ושלושה כלי־רכב מדגם „ראם". אינדונזיה רכשה מישראל 14 מטוסי „סקייהוק" וזימבאבווה 11 מטוסים „בל 205". סרי־לנקה רכשה שני ספינות משמר מדגם „דבורה" ו־40 טילים מדגם „שפריר". תאילנד — 18 סוללות טילי „גבריאל", שלושה מטוסי „ערבה" ו־20 תותחי „הוביצר". ליבריה — שישה מטוסי „ערבה". קניה — 52 טילים מדגם „גבריאל". סינגפור — 96 טילי „גבריאל" ו־40 תותחים.

על־פי הפירסום, קיבלה דרום־אפריקה מישראל תמורת תשלום, 162 טילי „גבריאל" ושלוש ספינות טילים. ארגנטינה, על־פי הדו"ח שפורסם בבריטניה, היתה המדינה שרכשה בישראל ציוד צבאי רב בשנים האחרונות ומתוכו ניתן למנות: 16 מטוסים מדגם „מיראז'", 56 מטוסים מדגם „נשר" (מיראז' משופר), 10 כלי־רכב לחי"ר מדגם „שועט", 4 ספינות „דבור" ו־100 טילי אוויר־אוויר „שפריר".

הפירסום אינו מלא ולא נכללו בו עסקות גלויות שפורסמו בישראל ובחו"ל, כמו מכירת מטוסי „כפיר" לאקוודור.

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

הזמנות בדבר צווי ירושות, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט, בתיקים המפורטים להלן, בקשות ליתן צווים המכריזים על צוי ירושה ו/או לקיום צוואה ו/או למינוי מנהלי עזבון.

כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מס' התיק	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש/ת
364/87	צו ירושה	סלבטור ישראל	אלתוף סילביה
365/87	"	מיכאל מרקוס	כרנרייס (מרקוס) נעמי
366/87	"	גולדפרב הנז	סטנף גיוליטה
367/87	"	שמירו אמרום	עירית רו
368/87	"	רנה יצחק ורון	חגית רנה
370/87	"	ליטו מצליח	עבוזל חפץ־עוכריה מצליח
371/87	"	הרשקו טטרול	רחל לחובר
372/87	"	שגב שלמה	שגב מיגה
374/87	"	אכנות שושנה	אכנות ראובן
375/87	"	נומה (נעמין) שפירא	טוכה שפירא
393/87	"	אסבאג עליה	אסבאג מלי
394/87	"	אסרף סני	סבג זיוה
396/87	"	אלחיאני מסעוד	אלחיאני רוחמה
397/87	"	אלון אכט	אלון יחיא
398/87	"	כהן לילה	סטיליה בן אברהם
399/87	"	כוהלון יזוה	כחלון עטוס
400/87	"	בוגלשווילי שרה	בוגלשווילי בנימין
401/87	"	פורום שלום	פורום דוד
402/87	"	פליטמן מריט	סטמן וסיליו
403/87	"	שוורץ אטלה	שוורץ לייבה
405/87	"	קוטט רחל	חסלר שרה ונון מרים
407/87	"	תתאת צרצאה אלאסר	צרצאה פראג' אלאסר
409/87	"	אלמלח מרחה	אדרי שמחה
410/87	"	סלודמן אשר	זיכרמן שרה
411/87	"	רוזמן מריה	רייזמן וסל
412/87	"	גרינבאום יוסף	גרינבאום רוחמה
364/87	"	גבור רומר	רומר שרה
353/87	"	קפלן דן	נעמי קפלן
379/87	"	שמואלי אליהו	שמואלי שלום
378/87	"	רזיוארה אילן	רזיוארה ישראל
377/87	"	שמר מרקוס	שמר טראיש
376/87	"	מחונבריאשוולי גבריאל	אסתר מירונבריאשוולי נטלה משיאשוולי
392/87	"	ויצמן רליה	ויצמן אברהם
391/87	"	מרזוק זהרה	מרזוק אורה
390/87	"	שליזנגר הלמר	כריכן אסתר
389/87	"	ברנשטיין שמואל	ברנשטיין קלרה
386/87	"	ברוש ליאון	ברוש רחל
385/87	"	איסקוביץ רוזה	זאב שרון
383/87	"	מילנר שמואל	מילנר משה
382/87	"	מילנר מריה	מילנר משה
381/87	"	שוקרון אליהו	שוקרון מרדכי
408/87	"	שליזנגר דבורה	אבני שושנה
406/87	"	גיאת שלמה	גיאת ישראל
354/87	"	חאגה סלומון	חאגה דוד
355/87	"	נויטן יוליה	נויטן אנדרי
356/87	"	לאה רוזן	רות ראול
357/87	"	אהרוני מרים	אהרוני יוסף
360/87	"	זגרון שושנה	זגרון יצחק
361/87	"	קדוש משה	קדוש נוריה
362/87	"	[illegible]	ברקוביץ ביביה
363/87	"	בראוסקן נורברט	בראוסקן קלין פאולה
414/87	"	עמיאל לילי	רניאלה מכייס
415/87	"	יעקב פרימה	פרימה מרלן
416/87	"	בילוסטודצקי חיים	טובה בילוסטודצקי
418/87	"	אטיאס שמעון	אטיאס אסתר
419/87	"	קסלק כל ווגה	שפירא אלישבע
420/87	"	רות ראובן	ראובן יצחק
428/87	"	בן חמו שלום	בן חמו שרה
423/87	"	סופיה נכר	נכר נליה
425/87	"	הרשקוביץ מרטין	הרשקוביץ משה
427/87	"	דוהרר יעקב	דקסה דוהרר שמעה
429/87	"	רם פרדי	רם רות
430/87	"	אבנעום פרוצה	אבנעום ויקטור
432/87	"	קרנמן מריה	רוזנברג לי ויקטור
380/87	קיום צוואה	יוסיפוביץ מימון	יוסיפוביץ ברכה
388/87	"	מנקר אביגיל	מנקר שמעון
387/87	"	הורוביץ יוסף	ברוש הלנה
404/87	"	פינן גולדה	קסניר שושנה
395/87	"	גולדשטיין זאב	גולדשטיין טובי
373/87	"	בראון אשר	רינצה בראון
369/87	"	אורבך ברכה	אביגדור אורבך
359/87	"	משה לב	לב הושה
358/87	"	מדרק משה	מדרק שושנה
413/87	"	גבורי מסעוד	גבורי מרים
417/87	"	גולדשטיין מרגרטה	רוזנבלט מנחם
426/87	"	גורסמן שפרה	[illegible] מרק

2 התקפות על צד"ל — משטח של יוניפי"ל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

פעמיים התקפו אתמול כוחות צד"ל באש מרגמות ממשולש כפר יעתר שמצפון לרצועת הבטחון בגיזרה המרכזית על־ידי מחבלים.

כוחות צד"ל השיבו אש מרגמות וטנקים לעבר מקורות הירי. לחיילי צד"ל לא היו נפגעים. מדרום־לבנון נמסר, כי המחבלים ירו מתוך איזור שבשליטת חיילי יוניפי"ל. לדברי הגורמים בדרום־לבנון, המחבלים אף מצאו מחסה בבית שנמצא בשימושם של חיילי נפאל בכוח יוניפי"ל.

חיילי או"ם הפעילו גז מדמיע נגד כוח צד"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בפעם הראשונה מאז הוצב בלבנון כוח יוניפי"ל, השתמשו לפני שבוע חייליו בגז מדמיע.

אתמול נודע, כי ב־19 בספטמבר אירעה התקלות בין אנשי הגדוד הנורווגי של כוח יוניפי"ל לבין אנשי צבא דרום־לבנון, ובמהלכה השתמשו חיילי האו"ם בגז מדמיע.

63 סנאטורים קוראים לרייגן לגנוז עסקת הנשק עם סעודיה

וושינגטון. — 63 סנאטורים אמריקניים חתמו על מכתב שנשלח לנשיא רונאלד רייגן וקורא לו לגנוז את תוכניתו למכור לסעודיה טילים וכלי־נשק אחרים בשווי 1.4 מיליארד דולר.

שניים מן החתומים על המכתב — סנאטור אלן קרנסטון (דמוקרט) ורוברט פקווד (רפובליקני) — אמרו, כי יש להניח שהבית הלבן יגיש לקונגרס הצעה רשמית בעניין זה עוד השבוע.

לקונגרס תהיה שהות של 50 יום לאישור העסקה או דחייתה. לדברי הסנאטורים, כוללת העסקה 1,600 טילי „מייווריק" אוויר־אוויר, תריסר מטוסי „אף 15", ציוד אלקטרוני משוכלל וציוד לשיפור טנקים מדגם „אם 60" וכלי־רכב צבאיים שונים, שסופקו לסעודיה בעבר.

חתומים על המכתב לנשיא 47 סנאטורים דמוקרטיים ו־16 רפובליקנים. הם מנמקים את התנגדותם לעסקה בעובדה, שסעודיה לא עשתה מאמצים „ממשיים" לקדם את תהליך השלום במזרח התיכון, ולעומת־זאת, המשיכה לממן את אש"ף.

שני הסנאטורים הביעו, בהודעה אישית, את אמונתם, כי מכירת נשק נוסף לסעודיה לא תשרת את האינטרסים של ארה"ב ובעלות־בריתה, וישראל בכלל. (איי.פי.)

מוקשים עדיין צפים במימי המפרץ ועיראק ממשיכה להפגיז מיכליות

למרות ההפגזות, איראן עדיין הספקית השנייה בגודלה של נפט לארה"ב

דובאי. — מוקשים נוספים נתגלו אתמול בנתיבי הספנות במפרץ הפרסי. ספינת־גרר ויוחה, שגילתה מספר מוקשים במרחב 30 קמ' מחוף דובאי, בנתיב המים בצוואר הבקבוק של מיצר הורמוז, שמיכליות־הנפט חייבות לעבור בו.

הצי האמריקני שלה שלושה מוקשים ושניים עדיין צפים במים. מטוסי חיל־האוויר העיראקי תקפו אתמול מיכלית איראנית, שטענה נפט גולמי במסוף הנפט האיראני הגדול באי חארג', בצפון המפרץ הפרסי.

איראן הודיעה, כי הופגזו מטרות צבאיות ותעשייתיות בעיראק, כגמול על התקפות־האוויר העיראקיות על מיתקנים כלכליים באיראן. בגדאד טענה, שהופגזו בעיקר שכונות־מגורים באיזור באצרה. „עשרות בתי־חולים, בתי־ספר, גני־ילדים, מסגדים, כנסיות וחנויות נהרסו ומאות בתים נחרבו" — מסר מושל באצרה.

מקורות תעשיית הנפט אמרו אתמול, כי על אף ההתקפות העיראקיות הכבדות על מתקני־נפט ועל מיכליות של איראן, לא היו שיבושים ביצוא הנפט האיראני דרך המפרץ הפרסי.

„וושינגטון פוסט" מסר אתמול, כי איראן היא כיום ספקית הנפט השנייה בגודלה לארה"ב והכנסותיה מן היצוא הזה מהוות שליש מכל הכנסות הנפט שלה.

העתון כותב, שהעלייה בהספקת הנפט האיראנית לארה"ב הזרימה יותר מ־700 מיליון דולר למשק האיראני, הסובל קשה מן המלחמה.

עוד נמסר, כי איראן מנסה לקנות ציוד לשאיבת נפט ולמתקני נפט מחברות אמריקניות בהיקף של 40 מיליון דולר, כדי לשקם את שדות־הנפט שנפגעו בהפצצות חיל־האויר העיראקי.

שר ההגנה האמריקני, קאספר ויינברגר, אמר אתמול בקאהיר, כי ארה"ב אינה מתייחסת ברצינות לאיומי הנקם של איראן. „הם מדברים על נקם למן 1979", אמר ויינברגר לכתבים, לאחר שקיים שיחה של שעה עם נשיא מצרים, חוסני מובארק, בתום ביקור קצר שערך במפרץ.

שר ההגנה האמריקני אמר, כי הגיע ל„הסכמה כללית" עם מובארק על השאלות הרבות שהועלו בדיוניהם. הוא לא גילה פרטים. (עיר, עי"צ)

פגישת ויינברגר־מובארק בקהיר (צילום: אי.פי)

„דאסו" בקשיים: הערבים לא קונים, ובדרום אמריקה מעדיפים „מיראז' 3" משופץ מישראל

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — חברת „דאסו" הצרפתית, המייצרת מטוסי־קרב, נקלעה למצב קשה. זה שנתיים שלא מכרה אף מטוס „מיראז'" למדינות־ערב, שהן לקוחותיה העיקריות. הן סגרו את הברזים.

בדרום־אמריקה מאשימים הישראלים, כי הם גזלו ממנה את השווקים למטוסי ה„מיראז'".

נשיא החברה, סרז' דאסו, הודיע על פיטוריהם של אלפי עובדים, כדי „לשמור על קיום החברה." שרשרות הייצור במפעלים הענקיים שלו דוממות כמעט.

מטוס הקרב האחרון שלו, „מיראז' 2,000", לא נמכר. שיעור הרווחים ירד השנה ב־90%. ערך המניות של המפעל בבורסה במפולת.

רק הצבא הצרפתי מכבד את הזמנותיו. הודו וכמה מדינות ערביות ביטלו הזמנות. הלקוחות העיקריים — מדינות־ערב במפרץ הפרסי, הודו ופקיסטן — מעדיפות מטוסים חדישים יותר, כגון „מיג 29" סובייטי או „אף 16" אמריקני.

למצרים ולעיראק, שעדיין קונות מיראז'ים, אין כסף לשלם. עיראק תובעת עתה הקמת מפעל לייצור מיראז'ים והחזקתם בבגדאד.

ב„דאסו" קובלים, כי הפחות עשירות בדרום־אמריקה — ארגנטינה וברזיל — מעדיפות לרכוש מטוסי „מיראז' 3" מיושנים, בהזדמנות, מישראל. פקיד בחברה אמר, כי „הישראלים מציגים עצמם שם כמייצרים מיראז'ים משופצים מיצרנם המקורי, דאסו."

המפעל מעסיק 15 אלף עובדים, קשייו פוגעים בכל התעשייה האווירית הצרפתית. נפילת מחירי הנפט גרמה שפל בהזמנת מטוסים. תשק „דאסו" אינו מטפח אשליות, שהמטוס החדש שהוא מפתח, „רפאל", יושיעו. הוא כתב לעובדיו, כי הלקוחות דורשים כעת, לייצר בעצמם, בסיוע טכני של החברה, אך זה אינו מביא עבודה או כסף. הוא צופה את סוף עידן הפריחה של התעשייה האווירית הצרפתית. חיי המטוסים ארוכים יותר, והוא מציע להשקיע בחידוש מטוסים ישנים, בהתקנת מערכות מחשבים ואלקטרוניקה.

אלמנת ויליאם קייסי מכחישה: הוא לא נתן שום ראיון לרוברט וודוורד

העיתונאי טען שוודוורד אישר בניד ראש כי ידע על ההעברות לקונטרס

● גם הבית הלבן והשייך פאדאללה מכחישים

ניו־יורק. — אלמנתו של מנהל סוכנות הביון המרכזית לשעבר, ויליאם קייסי, אמרה ביום א', כי ראיון שפורסם עמו על ערש־דווי הינו „שקר אחד גדול".

לפי אותו ראיון, אמר קייסי, כי ידע על העברת הרווחים מעיסקת הנשק האמריקנית עם איראן לקונטראס בניקרגואה.

אלמנת קייסי, סופיה קייסי, אמרה בראיון טלוויזיה, כי הראיון שפרסם העיתונאי רוברט וודוורד, מ„וושינגטון פוסט", הינו „שקר גלוי וסיפור מצוץ מן האצבע".

ריי קליין, שהיה סגן מנהל סוכנות הביון המרכזית רואיין בתוכנית אחרת בטלוויזיה, אמר גם הוא, כי הוא מטיל ספק אם ראיון כזה עם קייסי נערך בכלל.

לא זזנו ממיטתו

סופיה קייסי אמרה, כי היא או בתה לא זזו מצד מיטתו של בעלה בימיו האחרונים, ולוודוורד לא הוענק מעולם ראיון כזה.

לעומת זאת, טען וודוורד, כי הוא קיים ראיון של ארבע דקות עם קייסי, לפני מותו, ב־6 במאי. הוא סירב, עם זאת, לומר מתי נערך הראיון, בטענה, כי הוא לא רוצה לגרום צרות לאלה שעזרו לו להיכנס לחדר, שבו היה קייסי מאושפז.

בראיון, שנלקח מספרו של וודוורד על הפעולות החשאיות של הסי.איי.אי. נטען, כי קייסי הניד בראשו לחיוב, כאשר שאל אותו וודוורד אם ידע על העברת כספים ממכירת הנשק האמריקני לאיראן, לקונטראס בניקרגואה.

קליין אמר, כי אפילו ידע קייסי על העברות הכספים האלה, הוא לא היה אומר זאת לוודוורד. „זה לא היה האופי שלו," אמר.

גם פאדאללה מכחיש

המנהיג הרוחני של הקנאים הפרו־איראנים בלבנון, שייח מוחמד חוסיין פאדאללה, הכחיש אתמול את דברי וודוורד, שלפיהם קיבל שלמונים מערב־הסעודית, לפי בקשת סוכנות הביון המרכזית, כדי שתומכיו יפסיקו את ההתקפות על מוסדות ואישים אמריקניים בביירות.

וגם רייגן

הבית הלבן הכחיש אתמול כי הנשיא רייגן נתן רשות לרצוח את השייח פאדאללה, כפי שטען וודוורד.

„ברור, כי לנשיא לא היה מעולם מידע (על התכנית לפיגוע)," אמר דוברו, מרלין פיטסווטר. „הוא מעולם לא נתן רשות לבצע רצח כל שהוא." (עי"צ, עי"ל)

רשת אן. בי. סי: מרעילי גורבאצ'וב הוצאו להורג

סובל מתוצאות ההרעלה, אך צפוי להופיע מחר בפומבי

שניים מהקושרים, שהרעילו את מנהיג בריה"מ מיכאל גורבאצ'וב לפני כחודשיים, בעת ביקורו בריגה, הוצאו להורג — מסרה אמש רשות השידור האמריקנית אנ.בי.סי, על סמך מידע ממקורות ביון אמריקניים.

קשב הטלוויזיה הישראלית, שמסר את הידיעה, הוסיף, כי שני הקושרים הם חברי „הארגון לשחרור ליטא".

עקב ההרעלה, סובל גורבאצ'וב מתופעות המזכירות את מחלת הכולירה, כגון התייבשות.

דובר סובייטי הודיע אתמול, שגורבאצ'וב ייפגש היום בקרמלין עם משלחת צרפתית, הטלוויזיה הסובייטית הודיעה שתסקר את הפגישה. תהיה זו הפעם הראשונה שבה ייראה גורבאצ'וב בפומבי מאז ה־7 באוגוסט. (עתיים)

50 ילדים באו לחגוג ונהרגו במפולת אדמה

כמה מניצולי מפולת האדמה ליד מקום האסון (צילום: אי.פי.)

מדלין, קולומביה. — יותר מ־130 בני־אדם נהרגו אתמול, ביניהם כ־50 ילדים, במפולת אדמה בשכונת־עוני במדלין, העיר השנייה בגודלה בקולומביה.

יותר מ־50 אנשים נפצעו באסון, מספר הנעדרים נאמד ב־100 וכאלפיים נותרו ללא קורת־גג.

הילדים שנהרגו באסון באו לחגיגה באחד הבתים שנהרסו.

לפני כמה שנים, אירעה במקום מפולת אדמה דומה, שגרמה למותם של 20 אנשים. אז ניסו השלטונות למנוע הקמת בתים חדשים באזור, אך ללא הצלחה.

מדליף עיסקת הנשק איראן־ארה"ב הוצא להורג

ניקוסיה. — איש־הדת האיראני, שהדליף, לדברי דיפלומטים, את הידיעות על עסקת הנשק האמריקנית־איראנית הוצא אתמול להורג — הודיע רדיו טהרן.

בידיעה, שנקלטה על־ידי שירות הבי.בי.סי. בניקוסיה, נאמר כי גזר־דין המוות הוצא נגד מהדי האשימי, שהורשע ברצח, בחטיפה ובפעולות מחתרת.

האשימי, בן 46, שנעצר באוקטובר 1986, היה אחיו של האדי האשימי, חתנו של האייטוללה חוסיין עלי מונטזרי, הנחשב ליורשו של האייטוללה חומייני.

דיפלומטים בטהרן אמרו, כי מקורביו של האשימי הדליפו לביטאון הכוויתי „אשיראע" על המו"מ בין פקידים אמריקניים ואיראניים להספקת נשק אמריקני תמורת סיוע איראני בשחרור בני־הערובה האמריקניים בלבנון.

לפי השערות שונות, עמד האשימי מאחורי הפגנה שהתקיימה בטהראן, במחאה נגד שיחות חשאיות שהתקיימו שם במאי 1986 בין פקידים איראניים לבין יועץ האמריקני לבטחון לאומי, רוברט מקפארליין, ועוזרו קולונל אוליבר נורת.

„הגילויים של האשימי הביכו את הממשל האמריקני ואת שלטונות איראן, והיה עליו לשלם את המחיר בחייו," אמר דיפלומט בטהראן.

האשימי היה מנהיג „התנועה האיסלאמית לשחרור", אשר פעלה ל„יצוא" המהפכה האיראנית לארצות אחרות. תנועה זו פורקה בינתיים. (עי"ר)

פקיסטן מסרבת להפסיק את ביצוע תכניתה הגרעינית

איסלאמאבאד. — ראש ממשלת פאקיסטן, מוחמד חאן ג'ונג'ו אמר אתמול כי ארצו תמשיך בתוכנית הגרעינית שלה על אף הביקורת שנמתחה עליה בארה"ב.

לדבריו, הוא הבהיר את עמדתה של פקיסטן בשיחה שקיים עם הנשיא רייגן.

הוא חזר וטען, כי פקיסטן אינה מייצרת פצצה גרעינית.

סגן שר החוץ האמריקני, ריצ'ארד מרפי, אמר בעדותו בקונגרס, כי פקיסטן הגיעה אל סף ייצור הנשק הגרעיני, אולם לא עברה אותו.

בינתיים, גובר הלחץ בקונגרס האמריקני להפסיק כל סיוע לפקיסטן, נוכח החשש מפני ייצור נשק גרעיני במדינה זו. (עי"ר)

נסיכויות המפרץ ירכשו סאם 7

ניקוסיה. — איחוד הנסיכויות הערביות עומד לחתום על הסכם עם מוסקווה, לרכישת טילים ניידים קרקע־אוויר מדגם „סאם 7" — אתמול „מידל איסט איקונומיק סרווייס", כתב־עת המופיע בניקוסיה.

העתון, המסתמך על „מקורות מהימנים", מציין, שמשלחת צבאית מטעם איחוד הנסיכויות הערביות יצאה בתחילת ספטמבר לברית־המ' לניהול המשא ומתן. ההסכם עומד להחתם „בכל רגע", נאמר בכתבה.

כתב־העת אינו מגלה מה מספר הטילים, שאיחוד הנסיכויות עומד לרכוש. (עי"צ)

● חברת החשמל המזרח ירושלמית, ביקשה מבית המשפט המחוזי בירושלים צו מניעה זמני, נגד חברת החשמל לישראל, האוסר על חברת החשמל לישראל לבצע עבודות להתקנת כבלי חשמל בשטח הזיכיון של החברה המזרח ירושלמית.

על היום
29.9.87

לה־פן: הפן היהודי

למרות שעורר עליו את חמת הציבור בבריטניה, ממשיך סיר אלפרד שרמן להאמין כי יש לקיים דיאלוג עם "החזית הלאומית" וכי לה־פן הוא רק פטריוט צרפתי

מאת דפנה ורדי, לונדון

הסערה שהתעוררה בבריטניה בעקבות הצהרותיו האחרונות של הצרפתי ז'אן מרי לה־פן, שבכה, לאחר שפורסמה החלטתו לדחות את ביקורו, עם זאת נשארת בעינה השאלה, מה דחף את היהודי סיר אלפרד שרמן להזמין את לה־פן לבריטניה למרות חלחין־הציבורי הן מצד העתונות והן מצד ראשי המפלגה השמרנית.

נראה כי למרות כל המרירות שהצטברה אצלו והטענות אודות סילופים ופרשנות מוטעית של דבריו על־ידי אמצעי־התקשורת בבריטניה, מאמין שרמן, כי הדיאלוג עם אנשים כמו לה־פן הוא חשוב. לטענתו, הקהילה היהודית בצרפת נכנסה "לעימות עם לה־פן במקום להכנס איתו לדיאלוג." זו גם היתה הסיבה (הרשמית לפחות) לביטול הביקור — הרגשה שהאווירה בבריטניה אינה מאפשרת דיאלוג ולפיכך התוצאה היחידה שתצמח מהביקור תהיה עימות בוטה בינו לבין מתנגדיו בבריטניה.

שרמן, מתנגד להתייחסות הרגשנית של היהודים בצרפת ובבריטניה, ללה־פן. לדבריו חלק גדול מגישה זו נובע מהעובדה שמעמדם של היהודים בצרפת השתנה לאחרונה, וכיום יש שם יותר אנטישמים מאשר יהודים. עד לאחרונה היהודים היו הקבוצה האתנית הגדולה ביותר בצרפת, אך ההגירה הגדולה של ערבים שינתה את המאזן, והעמידה את יהודי־צרפת במצב מאוד עדין. שינוי זה, הצהרותיו של לה־פן, והעובדה שלמעלה מעשרה אחוז מהצרפתים תומכים בו עוררה את חרדתם של אנשי הקהילה.

למרות ההבנה לבעיותיה של הקהילה־היהודית בצרפת, סיר אלפרד, איתן בדעתו, שהדרך היחידה להתמודד עם המצב היא בקיום דיאלוג ומתן סיכוי הוגן ללה־פן להשמיע את דעותיו. הוא מבקר את ממשלת

שרמן. מאמין

ישראל אשר לדבריו דחתה את נסיונות ההתקרבות של לה־פן. הוא טוען כי בשגרירות־ישראל בצרפת קיימת הוראה מפורשת שלא להפגש עם לה־פן.

הביקורת האישית והאשמות שהוטחו נגדו לא מטרידים את סיר אלפרד, הטוען שהוא רגיל לעמוד תחת ביקורת קשה, וסבור שחלק מיהדותו היא העובדה שהוא מוכן לעמוד במרכז חילוקי־הדעות.

עלפי הפילוסופיה של סיר אלפרד, אם לה־פן הוא גזעני, אף הציונות היא תנועה גזענית. הוא מאמין בזכותם של היהודים לבית־לאומי אך באותה מידה הוא מאמין שלצרפתים ולאנגלים זכות לבית־לאומי. לדעתו הבעיה המרכזית של המערב היא הזרימה הבלתי־פוסקת של כוח־עבודה זול ממדינות העולם־השלישי. מבחינה כלכלית, כוח־עבודה זה יוצר אשליה, ומצד שני, גורם לחיכוכים.

בעיית כוח־העבודה הזול בולטת לדבריו בבריטניה ובישראל, והוא משווה אותה לזו של ישראל בשנות השלושים כאשר החלה בארץ התנועה למען עבודה־עברית. הוא חש ש"אנחנו מקריבים את עתיד המדינה למען ריווחיות כלכלית."

סיר אלפרד חוזר ומרגיש שאינו נגד ערבים, והוא אף דובר ערבית, אך למערב יש בעיה עם הזרימה הגוברת של מוסלמים אשר אינם נקלטים בחברה המודרנית, ומושגי הדמוקרטיה זרים להם. לעומתם, הוא מציג את הקהילה־היהודית אשר השתלבה היטב בחברה המקומית, במידה מסויימת בזכות העובדה שמרביתם של היהודים המתגוררים בצרפת גדלו בצפון־אפריקה תחת שלטון צרפתי. אשר לקהילה־היהודית בבריטניה, זו הופכת לדבריו ל"יותר אמידה ופחות יהודית."

ביקורתו של שרמן על הקהילה־היהודית בבריטניה אינה פחותה מזו שיש לראשי־הקהילה עליו. הוא בן 67, גדל בבית חילוני, ובצעירותו היה חבר המפלגה הקומוניסטית. רק בשנות העשרים לחייו החל לפתח רגשות יהודיים ובעקבותיהם עלה ארצה. במשך חמש שנים התגורר ועבד בישראל כיועץ כלכלי,

המשך בעמוד 9

עיצומי הניוון הזוחל

טענה כנגד טענה, האשמה רודפת האשמה — וכל שביתה נוספת במוסדות הציבוריים מאיצה את תהליך עיתוקו של השירות הציבורי

מאת יוסף שמי

רופאי בתי־החולים של מוסדות האישפוז השייכים לקופת־חולים הכללית, שוב פתחו בעיצומים. ביום ראשון עבדו ב"בלינסון" וב"קפלן" במתכונת שבת. אתמול נהגו כן ב"כרמל" ובבית־לוינשטיין. היום מושבתים חלקית "סורוקה" בבאר־שבע ובית־החולים בעפולה.

הסבב הזה יימשך. מדי יום יושבתו שני מוסדות אישפוז עד שהנהלת מרכז קופ"ח תתרצה, תיכנס למו"מ עם מייצגי הטיבת הרופאים של בתי־החולים ותיענה לדרישות או — בלשון הרוכבים "תפגין גמישות". גם הנהלת הקופה וגם נציגות הרופאים מופיעים בציבור כמייצגי האינטרס של החולה. החולים ממש נתקעים מחיבוקי החיבה של מבקשי טובתם. הנהלת הקופה מוכנה לשלם יותר כדי להפעיל משמרת שניה בחדרי הניתוח כדי לצמצם ואף לחסל את התורים לניתוחים מתוכננים. הרופאים מצדם מוכנים לעבוד יותר כדי להביא מזור לחולים. אלה וגם אלה רוצים לחסוך מן החולים את הצורך לפנות למוסדות אישפוז וטיפול פרטיים. אך לעת עתה, הדבר אינו עולה כיום.

לא מכבר היו שיבושים במוסדות האישפוז בגלל שביתת האחיות, עובדי המינהל והמשק. כיום, מלבד רופאי בתי־החולים של הקופה, נוקטים סנקציות גם עובדי המעבדות. השאר — ממתינים בתור. בעת כתיבת שורות אלה נודע כי עובדי המינהל והמשק של בתי־החולים הממשלתיים יפתחו בעיצומים בימים הקרובים. הדרישות של קבוצות שונות במערכת שירותי הבריאות מקשות על חתימת הסכם עם כל מיגזר.

סלע המחלוקת עם רופאי בתי־החולים של קופ"ח תאריך הפרת ההסכם. נציגי הרופאים דורשים קביעת תאריך יעד להפעלת משמרת שניה. מרכז קופ"ח אינו מוכן לקבל דרישה זו, משום שאז יצטרך להגיע בתאריך קבוע מראש להסכם עם קבוצות עובדים כמו האחיות, שבלעדיהם לא ניתן להפעיל את חדרי הניתוח. והיה ולא יגיעו להסכם כזה, יצטרך מרכז קופ"ח לשלם לרופאים בעבור משמרת שניה שלא תופעל הלכה למעשה.

לרופאים יש עוד נימוק. אם לא ייכתב בהסכם תאריך כניסתו לתוקף, יוכל מרכז קופת־חולים לסחוב את ביצועו עד אין סוף. על כל פנים, אין סיבה שלא לנהל מו"מ. הרופאים רוגזים על שיו"ר מרכז קופ"ח, פרופ' חיים דורון, מצא לו זמן לבקר בארה"ב כדי לבוא בדברים עם נדבנים האמורים לממן הקמת בית־חולים לנוער ליד "בלינסון". "אם אין כסף" — טוענים הרופאים עוד — "מה פתאום הולכים להקים עוד בית־חולים, הרי לאחר הקמתו יהיה צורך במימון להפעלה."

נציגי הטיבת הרופאים מוסיפים, כי ההסכם זמני, עד חיסול התורים של הממתינים לניתוח. ומי יקבע שחוסלו התורים. הם מתקוממים נגד הכוונה לצמצם את הכנסותיהם על־ידי קיצוץ בתשלומי השעות הנוספות.

דובר מרכז קופ"ח מגיב: להד"ם. הוא מחזיר את הכדור למגרשם של הרופאים, שאינם מוכנים להענות לבקשת הקופה ולתרום יותר בקהילה — לעבוד כרופאים מקצועיים במרפאות מקצועיות דוגמת זמנהוף בתל־אביב. איך שלא יהיה — הוא מוסיף ואומר — לא יהיה מו"מ כל עוד הרופאים נוקטים עיצומים.

וכך זה מתגלגל, האשמה רודפת האשמה. טענה כנגד טענה. הרעיון שהעלה פרופ' דורון לפני יותר משנה, בדבר הפעלת חדרי ניתוח — נסחב; הרעיון בדבר הנהגת בחירה חופשית של רופא בקהילה כולל רופא עצמאי — נסחב ונדחה. בין הגורמים לכשלון הגבלות כספיות, תגובות של קבוצות רופאים החוששים כי השיפור המוצע ייעשה על חשבונם. כך למשל, התנגדו רופאי איזור תל־אביב להרחבת שיטת הרופא העצמאי כשהתשלום בעד הביקור עולה בהרבה על כל מה שהקופה מעניקה בעבור אותו סוג שירות לרופא שלה, העובד במרפאה. בקרב הרופאים השתרר חשש מנשירה של חלק מהחולים וכך יישאר בקומץ קטן ולא נהנה ביותר של פציינטים.

שמועות עקשניות מספרות כי בשל קשייה של קופת־חולים הכללית, עוברים יותר ויותר אנשים, בעיקר צעירים לקופות מתחרות. הזוכה העיקרית היא "מכבי". במרכז קופ"ח מכחישים שיש מגמה כזו. אך מקופות אחרות נשמע אותו טיעון בתדירות גבוהה. איך שלא יהיה, ההתקוטטות סביב ההסכם על הפעלת משמרת שניה בחדרי הניתוח מוסיפה עוד ועוד פציינטים לרפואה הפרטית. רופאים בעלי־שם עוברים למוסדות פרטיים ומקדישים יותר מזמנם ומרצם בעבודה שם. כל שביתה נוספת במוסדות הציבוריים מאיצה את תהליך הניוון של השירות הציבורי.

ראש דסק לעניני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר

על הפרץ

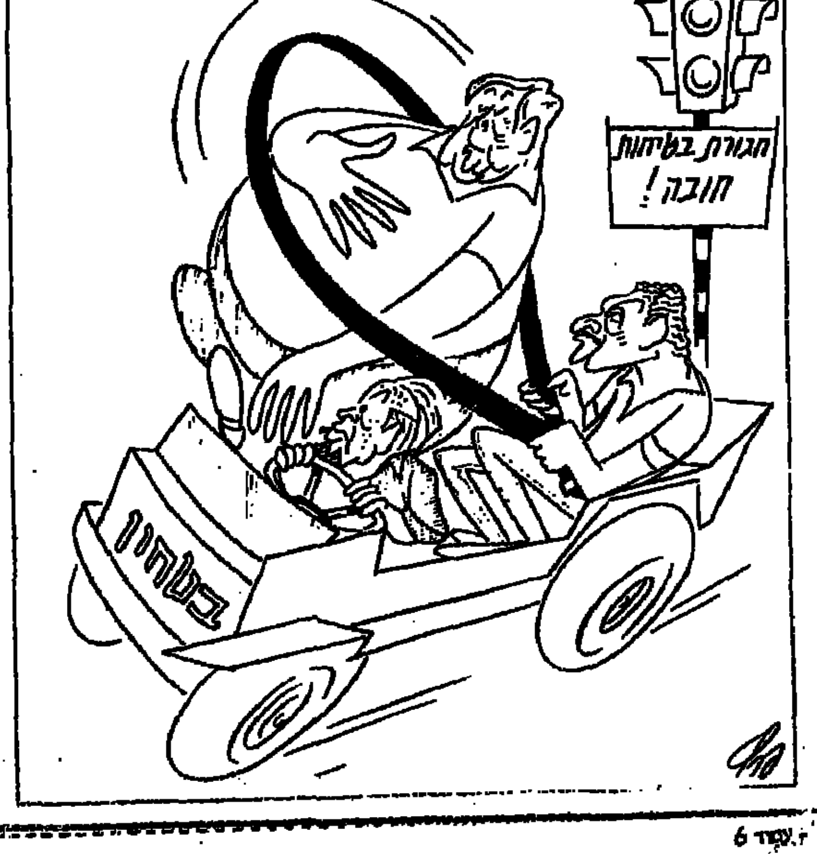

כותרות משנה
זהירות בצומת

מאת אריה פלגי

כל רצח מזעזע. רצח אדם קרוב מכאיב ללא נשוא. רצח במקום מוכר, בו שהית אלפי פעמים — כאילו אתה היית הקורבן.

אלכסנדר ארד, איש קיבוץ רמות מנשה נרצח בצומת "שלנו". צומת מגידו בשבילנו, חברי קיבוץ גבעת עוז, הוא לא עוד נקודה במפה, לא עוד תחנת אוטובוס. אנו עומדים בו קרוב לארבעים שנה — יום, לילה לילה. ארבע פינותיו הן תחנה ראשונה מן הבית או אחרונה לפניו. מחכים להפלגה אל הסביבה הרחוקה, אל מרחקים וגם אל השיבה הביתה, הנמצא שני ק"מ דרומה משם. ריח הבית עוד איתנו או כבר רץ לקראתנו.

הצומת הומה בני־אדם תמיד. המגנים עוברים אותו אבל הוא איכשהו קניין שלנו, חלק מן החצר. ראינו בו גם אסונות. תאונות דרכים רבות, שהיתה כהן טרגדיה אבל לא עוינות. וגם כאשר לפני כמה שנים, באותו צומת עצמו, נחטף בידי מחבלים רון צוה, בן הקיבוץ, לא המחשנו לעצמנו שעד לרצח נגיע. אולי כי נוהל בכוחות עצמו.

בצומת מגידו עוברים המוני ערבים. הם באים מן הכפרים הישראליים ומכפרי הגדה. מתקיים איתם דו־קיום שקט. לא ידידותי, לא עוין. מנומס. רק סוכות ואכסיוזים של אבו־ג'מאל מפשירה או ממסחרת את הציבור.

כאמור, הרצח הזה לא רק מזעזע, לא רק מכאיב עד ללא נשוא, הוא גם מעורר בנו תחושה, שרק מקרה הוא שזה לא קרה לי או לאחד מן הקרובים ביותר לנו. תחושה מביכה, נוראה. במובן, כל האמיתות נשארו נכונות: צריך להמשיך לנסוע, תרוצה ואלה המודוח[...] לא רק לרצח אלא גם לה[...] ואסור לעשות את מלאכת[...] להיתפס להכללות לגבי [...] משום מכל זה נרצח שם ב[...] בראש השנה ויעבור זמן עד ש[...] ניתן לשיקום. ביחד עם חבר[...] המוכים אך בלי אלכסנדר א[...]

אסור לשכוח, שאנחנו [...] והוא מלא סכנות. צריך להמ[...]

אבא

אבא קובנר היה עולם מ[...] נאמר עליו בימים אלה, את[...] ועוד לא יוולד כל אש[...] הורישו.

בעיני, תכונתו הראויה [...] היתה עצמאותו הרוחנית. [...] נמדד על־פי [...] עושר יצירותיו. כל אלה [...] חשובים באישיותו אבל הוא [...] לכל במקוריות מחשבתו [...] העמידה על אמיתותיו.

רבים מזכירים כעת את [...] הראשונים של אבא קובנר [...] למרד נגד הנאצים. זה [...] עילאית על ריבונותו [...] להזכיר את עמידתו נגד [...] שעבר על תנועתו [...] ההמוניים. הוא יצא נגד [...] ובוודאי לזכור את אמירתו [...] השבעים על שגלה שכינתו [...] קיבוץ". גם עמדה זו היתה [...] ואמיצה. לא רבים [...] לומר זאת אז ואין בכלל [...] כזאת היתה "נסלחת" לו[...]

אבל הוא ידע לשלם [...] ואמת־לב אינטלקטואלי [...] תנועתו. בישרות [...] [...]לקצעו אלא כדי לסייע, להושיע. אבא [...]ה השומר הצעיר במיטבו.

[...] וייצמן, איחור צורב

[...]ספונים באיחור

[...] עודסוף הורעק וייצמן ורבין נגד [...]שון והכירו לו את אחריותו לכשלון [...]לבנוני. טוב עשו, חבל שאיחרו כליכך [...] התייצבות השניים נגד שרון בעניין [...]מלחמת לבנון לפני כמה שנים, במהלך [...]מלחמה עצמה, גם כאשר השניים לא היו [...]ממשלה, גם כאשר שרון לא התנפל [...] אישית — היתה תרומה גדולה [...]לציבור נגד המלחמה הארורה ההיא [...] קיצורה.

[...], טוב מאוחר... היא אמירה נכונה ואין [...] נחמה רבה כאשר מתאחרת איחור [...]

המירו[...] אחר החוק[...]

מאת בצלאל עמיק[...]

חוברת צנומה, ברוכה ב[...] ובה הצעת־חוקה למ[...] במלאות ארבעים שנה ל[...] נמסרה ימים אחדים לפני ר[...] לנשיא המדינה. תיסכו[...] ואכזבה מהשלטון [...] המשפטנים של [...] באוניברסיטת תל־אביב [...] חוקה מפורטת.

שנתיים השקיעו המשפטנים [...] המיסמך ובטרם יצא תחת ידיהם [...] בדקו חוקות של דמוקרטיות [...] במומחים בעלי מוניטין בינלאומי.

הרעיון לכונן חוקה נולד [...] שונות, לעתים חריפות וקטלניות [...] אוהדות ומסבירות פנים ולהניח [...] לשקוע לתהום הנשייה. ללא משמ[...] המוריני' — הצעת החוקה לא [...] רק הפוליטיקאים הם שייקבעו [...] דבר אם תשובץ מדינת־ישראל [...] העמים שלהם חוקה אם לאו.

במגילת־העצמאות נאמר [...] החוקה תקבע על־ידי האסיפה [...] יאוחר מיום 1 באוקטובר 1948 [...] יותר מאוחר החליטה הכנסת [...] (13.6.1950) כדלקמן: "הכנסת [...] מטילה על ועדת חוקה חוק [...] הצעת חוקה למדינה. החוקה [...] פרקים־פרקים באופן שכל אחד [...] חוק יסוד בפני עצמו. הפרקים [...] הכנסת במידה שהוועדה תסיים [...] וכל הפרקים יחד יתאגדו לחוקה [...] חוקה "משוריינת" לא התקבלה [...] אימצה הכנסת תהליך הדרגתי [...] חוקי יסוד. 8 חוקי היסוד שהתקבלו [...] הם: חוק יסוד: הכנסת, [...] הממשלה, מקרקעי־ישראל, [...]

שמגר. עוד נדבך

[...]מדינה, ירושלים, הבחירה, והשפיטה.

[...] עמדת מפתח בשאלת החוקה שמורה [...] השיפוט. מטבע הדברים אין [...] שופטי ישראל מחווים דעתם בפומבי [...] נושאים ציבוריים השנויים במחלוקת. [...] לכן היא דעתו של נשיא בית־[...]המשפט העליון, השופט מאיר שמגר. "אני [...] מאמין אמונה שלמה כי אנו ראשים [...] בערכים עליהם בנינו את [...] המסורת המדינית והחברתית שלנו. כמי [...] שהחלנו ודכנו המדינית העצמאית [...] הברה גלויה וברורה הן על זכויותינו ועל [...] והן על אמונותינו המדיניות, כך [...] וראוי הוא שנוסיף עתה נדבך נוסף, ונחזק [...] נעשיר את אופייה הדמוקרטי של [...] על־ידי השלמת מלאכת היצירה של [...] חוקה המוכה לסיום הכנותה כבר זמן רב".

[...] שמגר קובל כי הנכונות העקרונית לכונן [...] חוקה שהיתה קיימת עם קום המדינה לא [...] היתה מעולם חד־משמעית. לדעתו, המחוקק [...] עוד בשנת 1950 שלא לחוקק חוקה [...] את הסוגיה הזו מסדר היום הלאומי [...] אלגנטי לשנים רבות. עם חלוף [...] העתים איבד הרעיון מתנופתו וכפועל יוצא [...] מכך והתמצה ההזדמנות שנוצרה עם הקמת [...] המדינה לעשות צעד בעל משמעות [...] משפטית, חברתית וחינוכית. העיכובים [...] בקבלת החוקה מזכירים לשמגר העברת [...] מקל בין הרצים במירוץ שליחים, שכן כל [...] כנסת דוחה את ההכרעה ומעבירה אותה [...] לכנסת הבאה.

[...] נשיא בית־המשפט העליון מדגיש כי [...] חוקי היסוד שחוקקה הכנסת לא מתווים [...] תהליך לחוקה. הראייה, הכנסת יכולה ברוב [...] לשנות בהם כל הוראה. מטרידה את

המשך בעמוד 9

נחתם ולא נשלם

אין נסים לקיסר

"האוצר האכיל ההסתדרות בצפרדעים. האיגודים שמתנגדים להסכם ינהלו מו"מ נפרד וישיגו תוצאות טובות יותר" - אומר מזכ"ל הסתדרות המהנדסים

מאת חיים מרגלית

חמישה חודשים נמשך המו"מ בין המעסיקים הממשלתיים לבין ההסתדרות, שגם היא מעסיק גדול ("חברת העובדים"), ומה יצא מזה? חוסן שקלים — 75 ש"ח ברוטו. כך מתאר יצחק רז, מזכ"ל הסתדרות המהנדסים, את הסכם העבודה במגזר הציבורי שנחתם ביום ראשון בלילה בפקסימיליה.

"חמישה חודשים", אומר יצחק רז, שכללה את הסתדרות המהנדסים, ההנדסאים והטכנאים האקדמאים, עובדי המדינה והפקידים. "קפטן" הקבוצה הזאת, שגם אימן וניהל אותה היה יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, לשעבר נשיא התאחדות הכדורגל בישראל. הקבוצה הזאת ניסתה במשותף לשבור את ההתנגדות הטבעית של המעסיק, היינו משרד־האוצר, במהלך המו"מ ובמהלך ההפוגה שהיתה במו"מ כתוצאה מחילוקי הדעות בנושאים כמו קיצור שבוע העבודה. פתאום נודע לנו מהעתונות כי הושגה הבנה בין דוראי מהאוצר לבין הברפלד מההסתדרות. כלומר, לא חילוקי הדעות דחו את השגת ההסכם, אלא השתתפות מכירי ההסתדרויות."

"מבין את הפואנטה?" שואל רז ומשיב בזעם: "זה לא יעזור לקיסר והברפלד. 75 ש"ח זה כלום. שני הסוציאליסטים האלה יקבלו תשובה מוחצת שהם לא מחכים לה. הם יתפסו מהר שדוראי האכיל אותם צפרדעים."

לא משחקים יותר

"צפרדע ראשונה תהיה התפזרות הצוות ששיתף פעולה עם הברפלד במשך חמש שנים. יישארו נציגי עובדי המדינה והפקידים. המהנדסים והטכנאים והאקדמאים לא משחקים יותר.

"צפרדע שניה — שלושת ההסתדרויות הנאמנות לדברי המזכ"ל קיסר יבקשו לנהל מו"מ נפרד עם המעסיקים בלי להזדקק לאיגוד המקצועי והם יתקנו את שגיאות ההסתדרות.

"צפרדע שלישית — האיגודים ישיגו יותר מההסתדרות. ולאחר כל אלה יראו חברי ההסתדרות מה שווה קיסר. קיסר הוא אינטלקטואל מבריק אך איש מעשה חלש, זאת עובדה."

רז ממשיך ומספר, כי ביום ראשון לאחר ישיבת הוועדה המרכזת ניגשו אליו חברים נכבדים ואמרו לו — "תראו לקיסר מה אתם יודעים, אל תוותרו לו". "קיסר", אומר רז, "מנסה ליצור ייצור חדש שאני מכנה אותו פודלמן, היינו הצלבה בין דוברמן ופודל. הפודלמן הם האיגודים שלפי תפיסת קיסר צריכים לשחק נגד האוצר כדוברמן אמתני, ולהפחיד אותו, וכאשר הוא יתפוץ יקרא להם חזרה והפודלמן ישוב ככלב פודל כנוע ויקשקש בזנב. זה נגמר. אין פודלמן. לא נשחק בשביל קיסר."

ישראל קיסר. לא כולם שבעים

האם תממשו את איומכם ותפרשו מההסתדרות?

"הכל מוכן לפרישה", משיב רז. "עברנו למשרדים חדשים מחוץ לבית הוועד הפועל. המשחק הולך ונגמר. למרבה המזל הצטרפה אלינו גם הסתדרות ההנדסאים והטכנאים. אין זה אומר שזה סוף המשחק. לא מן הנמנע שמכאן ואילך האיגודים שמתנגדים יגלו צבע חזק יותר ויאלצו את קיסר והברפלד להתחשב בהם.

חליפה סטנדרטית

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר בישיבת הוועדה המרכזת שהתקיימה שלשום: ההסתדרות איננה אטומה לבעיותיהם של האיגודים המקצועיים השונים ומן הראוי שגם שר האוצר יגלה את ההבנה הדרושה לפתרון אמיתי של הבעיות, שהן גם בעיותיו שלו בתוקף היותו מעסיק גדול של חברי האיגודים השונים. זו איננה רק בעיה פנימית של ההסתדרות, אלא בפירוש גם בעייתם של המעסיקים הציבוריים.

עוד מדברי קיסר: האיגודים המקצועיים הפרופסיונאלים, המייצגים אוכלוסיות גדולות של עובדים בחברות הממשלתיות העסקיות לא יהיו מנועים על־ידי ההסכם מניהול משא־ומתן בחברות הממשלתיות הללו על הסדרים מפעליים, לרבות הפחתת מספר שעות העבודה השבועיות. עובדה זו עשויה להקל עליהם את ההצטרפות להסכם לאחר שיקבלו את ההבהרות הדרושות... הסכם המסגרת דומה לחליפה סטנדרטית, אשר יש המרגישים בה לחוצים ויש אחרים שהיא גדולה עליהם. למרות שהאיגודים השונים לא השיגו את כל מאווייהם ולא כל קבוצות העובדים קיבלו את התשובות שקיוו להן, נעשה מאמץ גדול ליצור מסגרת שמירב האיגודים יוכלו לחיות איתה.

המקסימום של המינימום

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים זילוני רואה בהסכם השכר בשירות הציבורי נקודת זינוק חשובה להשגת יעדים עליהם תיאבק ההסתדרות בעתיד

מאת אבשלום קווה

"הסכם המסגרת בשירות הציבורי, שנחתם שלשום, הוא פרי היכולת של ההסתדרות להשיג את המקסימום האפשרי בנסיבות הכלכליות הקיימות", אומר יו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות, אפרים זילוני, אשר לו חלק בניהול המו"מ ובתוצאותיו, בהיותו סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי.

נקודת מוצא. זילוני יוצא מתוך היעדים שהציבה ההסתדרות במסגרת המדיניות המקצועית: החזרת שחיקת השכר בסקטור הציבורי לרמה שהיתה ערב התוכנית הכלכלית בקיץ 85, שיפור מצבם של הגימלאים, שהם אולי הנפגעים העיקריים מהתוכנית הכלכלית, ומעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע — שלב ראשון ובסיסי לכניסת המשק לעידן חדש.

פריצת דרך. "אני לא חושב שקיצור שבוע העבודה הוא הישג היסטורי", אומר זילוני, "אך אין כל ספק שזאת פריצת דרך משמעותית, כאשר ההמשך תלוי בנו". בהסכם נקבע, כי קיצור שבוע העבודה יונהג במסגרת ההסכם הבא, שיהיה לשנתיים, ותחולתו מיום 1.4.88. לדברי זילוני ניתן לסיים את החלת הקיצור במהלך שנת 88, וזאת ללא כל צורך בוועדת מעקב.

עיניים גדולות לעבר זוסמן. התוספת הגלובאלית של 75 ש"ח פלוס והישג של הסכם המסגרת הקודם, אשר קידם את העובדים בדרגה, הינה מדרגה חשובה לקראת גיבוש מסקנות ועדת זוסמן, האמורה לסיים איישם ואיישם את עבודתה ולהגיש את המלצותיה בדבר סולמות שכר חדשים בשירות הציבורי. "אמנם מטרתו של איגוד מקצועי היא לאו דווקא לשמור על השכר הריאלי, אלא לקדמו, אך בנסיבות הקיימות זאת נקודת זינוק חשובה וועדת זוסמן תצטרך להתחשב בכך", דברי זילוני.

עיניים לעבר המעסיקים הפרטיים. הפחתת מיכסת השעות השבועיות מ־47 ל־45 שעות מהווה תוספת מיידית לעשרות אלפי עובדים בסקטור זה. ההפחתה מאפשרת להסתדרות לתבוע עתה מהמעסיקים הפרטיים במשנה תוקף להיכנס למשא־ומתן על מימוש סעיף 6 בהסכם השכר בין ההסתדרות ללישכת התיאום של הארגונים הכלכליים. סעיף 6 קובע: הצדדים ידונו גם בנושא קיצור שעות העבודה. בהסכם נקבע, כי ועדות משותפות של הצדדים ייכנסו למשא־ומתן. המעסיקים הפרטיים סירבו עד כה בטענה כי קודם כל יש לסיים את הנושא בסקטור הציבורי.

גימלאים. "אנחנו בדרך הנכונה", אומר זילוני. הגימלאים יקבלו את התוספת של 75 ש"ח וכן מקדמה חד־פעמית בשיעור שינוע בין 5 ל־10 אחוזים. ועדה משותפת בראשות זילוני, מצד ההסתדרות, ודוד מלינוביץ מנציבות שירות המדינה תתכנס בימים הקרובים כדי לקבוע את עידכון הגימלאות על־פי נתוני העבר, הכללת רכיבים והתרחשויות עתידיות במשק.

מפ"ם. התוספת הגלובאלית מעלה את השכר המתחיל ל־660 ש"ח. נתון זה מצטרף לעוד מספר יעדים שמפ"ם קבעה לעצמה עם התחלת הדיונים על ההסכם ושהושגו: תיקון השכר המתחיל, פתרון מצוקת הגימלאים, מעבר לחמישה ימים והפחתת מיכסת שעות העבודה השבועיות.

חזית הסירוב. סירובם של האיגודים המקצועיים האקדמאיים והדירוגיים (טכנאים, מהנדסים, אקדמאים במדעי החברה והרוח, עובדים סוציאליים, מיקרוביולוגים וביוכימאים ואחיות בתי־החולים) לחתום על ההסכם גורמת לכאב ראש לא קטן. בהסתדרות מאמינים, על־פי נסיון העבר, כי בסופו של דבר ראשי איגודים אלה יצרפו את חתימתם להסכם. "בהסכם הקודם איגודים אלה קידמו עצמם והרבה מעבר למה שהשיגו העובדים בדירוג האחיד. ההסתדרות איננה איגוד מקצועי בלבד. יש לה ראייה חברתית כוללת. אני מצר על העובדה שחלקים בתוך ההסתדרות החליטו לפרוש מן הציבור."

משה נסים. בתום לב?

ביקורת. זילוני קובל על כך שההסכם לא חל גם על החברות הממשלתיות העיסקיות. "זו משגה ואני מאשים בעיקר את הממשלה". החברות הגדולות והמובילות, כגון חברת חשמל, בזק, ים המלח והתעשייה האווירית עשויים, לדבריו, להשיג באמצעות הסכמים מפעליים תוספות משמעותיות אשר יכניסו את ההסתדרות למערבולת של תביעות מצד חברות ממשלתיות אחרות וגם ואשמות בעתיד כלפי צמרת הוועד הפועל. ימים יגידו.

השביתה הגדולה. "ניתן היה למיטב הבנתי לנצל את המומנטום של השביתה הגדולה (תחילת יולי האחרון) כדי לגסות ולסכם כבר אז את המשא־ומתן. הדבר היה משפר את התדמית שלנו שנפגעה בעקבות הסחבת של הדיונים והמגעים".

ניסים. "ניסים ניצל עד תום את תום הלב של ההסתדרות ושל המזכ"ל קיסר, שחיפש פתרון לציבור העובדים ולמשק כדי לשמור על היציבות הכלכלית, וזאת על־ידי כך שהאריך ומשך את המו"מ. הדבר צריך ללמד אותנו לקח."

שלום במסגרת מודולארית

בתשמ"ח תציין המדינה מלאת ארבעים לקיומה. משרד החינוך והתרבות קבע את סמלי המדינה כנושא לימודי מרכזי, שבו תעסוק השנה מערכת החינוך. באישור היחידה לדמוקרטיה במשרד, בחר המרכז הבין־לאומי לשלום להתמקד במגילת העצמאות. צוות מורים בראשות חגית גור זיו מסמינר הקיבוצים בתל־אביב קיבל מימון מקרן פורד, ובעזרתו פיתח תוכנית לימודים, הנקראת „מגילת העצמאות שלי". במרכז התוכנית עומדים זכותו של העם היהודי להיות ככל עם, זכותו של כל אדם לשוויון, והשאיפה לשלום.

מטרת התוכנית היא להביא לידיעת התלמידים את תוכן מגילת העצמאות, להכיר בערכה, ולעודדם לנהוג לפיה ולקיים את עקרונותיה. במסגרת התוכנית ניסו חברי הצוות של חגית גור זיו לצקת תוכן ממשי למושגים מופשטים כמו בית לאומי, זכות טבעית, זכות הסטורית, שוויון ואחווה, שלום. התוכנית בנוייה באורח מודולארי, אפשר להעבירה בכמה שיעורים, או במסגרת של נושא לימודי במשך שבועיים. מטרת המתכננים היא להגיע ל־2500 כיתות מהגן ועד י"ב. דרך ההפעלה איננה פרונטלית אלא דרך של הפעלה ומעורבות התלמיד. זוהי דרך של משחק תפקידים, ציור, דרמה, לימוד עצמי, התבוננות בפרט, הקשבה לסיפור.

בהתאם לתוצאות ניסוי של הפעלת התוכנית בעשרה בתי־ספר ובחמישה עשר גנים במחצית הראשונה של שנת הלימודים תשמ"ח יעצבו אנשי המרכז לשלום את התוכנית במתכונתה הסופית עד אמצע השנה, כך שניתן יהיה להפעילה במערכת לקראת יום העצמאות תשמ"ח וכן בשנים הבאות.

לכאורה, „מגילת העצמאות", היא נושא הסטורי ומשפטי „בטלני", מופשט ומרוחק. אך תוכנית הלימודים שהכין הצוות הפדגוגי של המרכז לשלום מפריך דימוי מוטעה זה. הצוות מציע לגיל הגן ולכיתות א'־ב', למשל, לדון בסיפורו המקסים של ד"ר סוס לגיל הרך „המלחמה האיומה על החמאה". הסיפור מתאר בדרך ספק רצינית ספק הומוריסטית מלחמה בין היוקים לפוקים, שאחד מהם מורח את החמאה על הפרוסה מלמעלה, והשני מורח מלמטה. זוהי, כמובן, סיבה טובה למלחמה, ההולכת ומסלימה. האם יכולים היוקים לנצח את הפוקים או להיפך? האם המצאת אמצעי לחימה בידי אחד הצדדים עשוייה להכריע את הכף לטובתו, או שמא המצאת אמצעי לחימה חדשים מדרבנת את הצד השני להמציא אמצעי לחימה קטלניים יותר?

שאלות אלה ואחרות מעלה התוכנית. בעלי התוכנית „מגילת העצמאות שלי" מצפים, כי הילדים יגיעו למסקנה, שהפסקת הלוחמה היא האלטרנטיבה היחידה להשמדה הדדית.

לכיתות ג'־ד' מציע הצוות הפדגוגי של המרכז לשלום לנתח את אי־השוויון ולהציע פתרונות. בבסיס הדיון עומד הסיפור הנפוץ ביותר בעולם — סינדרלה. מה יקרה כאשר סינדרלה תחליט לשנות את כללי המשחק, ולסרב לעשות את כל העבודות הקשות, שמטילות עליה האם החורגת ושתי בנותיה? אולי תשכנע סינדרלה את האחיות להתנסות בעצמן בעבודה הקשה, ללא כל עזרה, ולחוש את תחושות הקיפוח הממלאות את לבה. אולי תחליט סינדרלה לפנות לעזרתו של עורך־דין?

בכיתות ז'־ח' מציע הצוות הפדגוגי של חגית גור זיו למורים להתמודד עם תלמידיהם על ההכרח להתפשר, כדי להגיע לחיים בצוותא של אנשים בעלי תפיסת עולם שונה. השאלה המוצעת לדיון היא זאת: קרן פורד הקציבה מליון דולר לבניית בית־ספר, שבו ילמדו יהודים וערבים, בנים ובנות, דתיים וחילוניים, מזרחיים ואשכנזים, בפרופורציות שונות. המועצה הפדגוגית של בית־הספר מורכבת מתלמידי הכיתה העוסקת במגילת העצמאות. תפקיד הכיתה העוסקת במגילת העצמאות הוא לגבש עקרונות, שעל פיהם יפעל בית הספר המוצע.

„מגילת העצמאות שלי" היא תוכנית לא שגרתית, עתירת דמיון ומגרה. ראש הצוות חגית גור זיו מנסה את התוכנית בסמינר הקיבוצים. זוהי טיוטה שתתגבש במחצית השנה הקרובה בתוך בתי־הספר שיתמודדו עמה. פרטים נוספים יוכלו המעוניינים לקבל במרכז הבין־לאומי לשלום במזרח התיכון, רחוב החשמונאים 107 תל־אביב 67011, טלפון 03־267399, 03־252285/6.

לימוד ללא יתרון

חוזר מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, מיום 1.6.87 אוסר על הוראת אנגלית בכיתות א'־ג', אבל בכמה בתי־ספר בעיר מלמדים בתשמ"ח אנגלית בכיתות אלה „במחתרת". שמות בתי־הספר שמורים במערכת.

בבית־הספר הממלכתי־המסורתי בגבעת שפירא, ירושלים, מלמדים אנגלית בגלוי, זה אחת־עשרה שנים. לפי הנחיות מנהל המחוז, ד"ר יונאי, הגישה לו מנהלת „המסורתי", ברכה לוין, בקשה לאשר תוכנית העשרה, הכוללת, בין היתר, הוראת אנגלית גם בכיתות א'־ג'. „התשובה תהיה שלילית" — אמר לי מנהל המחוז. הוראות המנכ"ל הן חד־משמעיות. לימודי האנגלית מתחילים בכיתה ה', אך בתי־הספר רשאים להקדים לכיתה ד', בתנאי ששעות הלימוד אינן ניתנות על חשבון לימודי החובה של מקצועות אחרים באותה כיתה". מנהל המחוז הוסיף, כי לא יאשר הוראת אנגלית בא'־ג' במסגרת מערכת השעות הרגילה. ואולם, אם עמותות הורים יבקשו לארגן קבוצות ללימוד אנגלית מחוץ לשעות ההוראה הרגילות, הרי שאין זה מענייננו של המשרד.

בבית־הספר סטון בקריית היובל למדו תלמידי כיתות ג' בתשמ"ז אנגלית. בראשית תשמ"ח לא הוקצו שעות להמשך הוראת האנגלית בכיתות ד'. ההורים טענו בפני מנהל המחוז, כי אין הגיון בכך, שילדיהם יפסיקו ב־ד' ויחדשו את הלימודים בכיתה ה'. אם כך יקרה, הרי שיאבד כל מה שלמדו ב־ג'. המשרד קיבל את דעת ההורים, ואישר את רציפות הלימודים בין ג'־ה'.

מדוע מתנגדים המנכ"ל והמשרד להוראת אנגלית בכיתות א'־ג'? משיב רפאל גפן, המפקח המרכז על הוראת האנגלית במשרד החינוך והתרבות: „הסיבות הן פדגוגיות. כל המחקרים והניסויים הוכיחו, כי לטווח ארוך אין יתרון בהוראת אנגלית לתלמידי הכיתות הנמוכות בתנאי בית־הספר. בהולנד ובשוודיה השוו חוקרים את תוצאות הוראת האנגלית בכיתות הנמוכות להוראתן החל מכיתות ה' או ו'. הסתבר, כי אלה שהתחילו ללמוד בכיתות ה' או ו' הדביקו תוך שנה־שנתיים את התלמידים שהתחילו ללמוד בכיתה א' והעמידו. לאלה שהתחילו בכיתה א' לא נגרם כל נזק, אך הם גם לא נהנו מכל יתרון.

לדעת רפאל גפן מוטב כי בתי־הספר יקדישו את השעות, שהם מייעדים לאנגלית בכיתות א'־ג', לחיזוק המיומנות בעברית, או להעשרה באמנויות ובמקצועות הכשרה כמו מלאכה וחקלאות. רפאל גפן מזכיר, כי בכיתות א'־ג' מלמדת מורה כוללת, ולא מורה מקצועית. היתרון היחידי שילד עשוי להפיק מלימוד מוקדם של אנגלית הוא בסיגול מבטא נכון. ואולם המורות הישראליות אינן דוברות אנגלית מבטן ומלידה.

אילו היה משרד החינוך מאשר הכנסת מורה מקצועית באנגלית לכיתות א'־ג', היה צעד זה מנוגד לרוח ההוראה בכיתות אלה, משום שבכיתות היסוד דרושה מורה כוללת — מסיים רפאל גפן.

דבר אליו בצבעים

חֲרוּזִים בִּצְבָעִים

אֱלִישֶׁבַע גֶּעשׁ

בהוצאת „כתר" ראו אור ארבעה ספרונים מצויירים לפעוטות, פרי מכחולה של אלישבע געש. ואלה שמות הספרונים: הצעצועים שלי, חרוזים בצבעים, אצלי בחדר, מבוקר עד ערב. כל אחד מן הספרונים מורכב משמונה דפי קרטון עבים, המסוגלים להתמודד בכבוד עם עודפי המרץ של הפעוטות.

פעוט מתקשה „לקרוא" איורים מרמזים, כמו גוף בלתי שלם או עצים חצויים. הציורים של אלישבע געש הם ברורים, מזוהים ושלמים. הציורים אינם גולשים זה לתוך זה, הן מבחינת קווי המיתאר שלהם והן מבחינת הצבעים.

להיעדר חרוזים בספרונים ישנו יתרון מסויים: במקום שהמבוגר יספר לילד מה כתוב, יוכל הילד לעסוק ב„מדרש תמונה" ולספר את הסיפור לעצמו, להוריו או לאחיו. בדרך זאת יחזק הפעוט את יכולתו הלשונית, וילמד להגדיר את מעשיו באורח מילולי, כמו, למשל: אני מתלבש, אוכל, מסתרק, מתחפש, מגלגל, בונה מגדל, מטיס אווירון.

הסביבה המתוארת בציוריה היפים של אלישבע געש קרובה ומוכרת לפעוט: היא מיוצגת על ידי ארגז הצעצועים, שולחן הציור, ארון הבגדים, השטיח. את רגשותיהם מביעים הגיבורים, ילד או ילדה, באמצעות המשחק עם הבובה, הדובון, או הברווז.

בציורים מופיעות דמות או שתיים. זה מתאים ליכולתו של פעוט. אין הוא מסוגל לעקוב אחרי גיבורים רבים העושים מעשים מורכבים, די לו בדמות בולטת, שלעשייתה ישנו היגס אחד בלבד.

מגרעתם של הספרונים שלפנינו היא באווירתם החיובית והאופטימית מדי. כל ילד סובל מרגשות שליליים, או לא נעימים. הוא נכנס לקונפליקטים עם הוריו, אחיו, הגננת, בני גילו. הוא נתון לפחדים, לרגשות סותרים ולמאבק עז בין עקרון ההנאה לעקרון המציאות. לכל אלה אין זכר בספרונים, ולכן הולך לאיבוד חלק מאמינות התמונות.

חרף מגרעת זאת הרי שאני ממליץ על ספריה של אלישבע געש, משום שהם נולדו מתוך מציאות וחיי של הילד הישראלי, אינם מתיילדים, והציורים בכשרון אמנותי וכחן פיוטי. מתאים לגילאי 2־4.

הנסיך מעין־חרוד

ביוסף טבנקין ז"ל ניכר שהיה מבית היוצר של תנועת העבודה הארץ ישראלית ☐ יוספל'ה, שהיה מוכשר בזכות עצמו, פשט את מדיו, כמפקד חטיבת הראל וחזר לקיבוץ ללמוד ולעבוד ☐ מן האסורים בשיחה

מאת חיים מרגלית

יוסף (יוספל'ה) טבנקין נסטר ערב ראש השנה בעקבות מחלה, כבן־66 היה במותו. כך נכתב בעתונים אתמול. שאלתי מיספר אנשים אם הם יודעים, מיהו יוסף טבנקין ז"ל, מה היה פעלו, מנין בא. רק אחד ידע לענות, בנעוריו של יוספל'ה עבד עליו באחד מקבוצי הקיבוץ המאוחד כנער ב„עליית הנוער".

הוא היחיד שידע גם, שיוספל'ה היה בנו של יצחק טבנקין ז"ל, המנהיג של הקיבוץ המאוחד ושהיה חבר בקיבוץ עין חרוד. מעטים יודעים על עין חרוד, ראש וראשון לקיבוצי הקיבוץ המאוחד, מיסודו

טבנקין. בזכות עצמו

של גדוד העבודה. בשיחה עמו לאחר שפירסם לפני יותר משנה חוברת דקה, שכותרתה „איבחון לאומי: 1986", ונושאה „יש ליהודים כל הדרוש, כדי להגשים את הציונות והרשות נתונה" הוא נשמע פסימי מאוד למרות שבחוברת נושבת רוח אופטימית מהצעתו — „תוכנית יעד להכפלת התוצר הגולמי תוך שבע שנים: 1987־1993". יוספל'ה נשמע או עצוב ועצור, ואולי כבר היה חולה.

„יוספל'ה לא היה אומר לאף אחד שהוא חולה" — אמר לי אתמול אחד מחבריו הקרובים. „לעולם לא" אותו חבר גם הגדיר את יוספל'ה „כמוכשר מאוד, וארוגנטי. „ומה הפלא" הוסיף אותו חבר, „יוספל'ה הרגיש עצמו כנסיך. נסיך, למי שהיה בן יצחק ואווה טבנקין."

על יצחק טבנקין מנהיג הקיבוץ המאוחד יודעים, כמיותר „הזקנים" שבינינו, אשר זוכרים, כי ברל (כצנלסון), בן־גוריון וטבנקין היו המנהיגים של התנועה (תנועת העבודה). התנועה היתה בעצם המפלגה, המפלגה היתה מפא"י, מפלגת פועלי ארץ ישראל שאחר כך התפלגה, בשנת־1944.

יוסף היה בנה השני של אווה טבנקין, שלימים היתה ממייסדי עין חרוד וגדוד העבודה. עם הורים כאלה מסביר אותו חבר, מה פלא שראה עצמו נסיך הגדל בבית היוצר של תנועת העבודה הארץ־ישראלית, כעין חרוד.

ימי השיא

יוסף היה מוכשר ומבריק בזכות עצמו, ובעל יכולת לביטוי עצמי ותושיה ולכן היה זה טבעי, שיגאל אלון יקרא לו לפלמ"ח עוד בשנת 1941. לא עבר זמן רב שגם נשלח לקורסים [illegible] שהתקיימו בג'וערה ליד קבוץ עין השופט, כך שלפני מלחמת השחרור היה האחראי להדרכה בפלמ"ח, מה שכיום מכנים — קצין הדרכה. ערב מלחמת העצמאות הספיק יוסף ז"ל לפעול בהעפלה ובמחנות בקפריסין. במלחמת השחרור היה מפקד חטיבת „הראל" בפלמ"ח, שלחמה בזירת ירושלים, שהיתה זירת הקרב העיקרית במלחמת השחרור.

ב־1948 היו ימי השיא של יוספל'ה המפקד כמא' היריעה של החטיבה, [illegible] חטיבת „הראל". נכון, מוסיף [illegible], יוספל'ה אהב להקיף עצמו באותי [illegible]. הם היו מוכשרים, הם היו יעילים, הם אלה שאמרו „אחרי" והלכו ראשונים ורבים מהם נפלו ראשונים, והם העריצו אותו, את יוספל'ה, על מקוריותו, שנינותו, [illegible] קריאת שדה הקרב, שיוספל'ה [illegible] הצטיין בה. הוא ידע להחזיק באותו [illegible] משנת בני מהרש"ק ז"ל, ששום [illegible] בעולם לא הרתיע אותו, כשהתרוצץ בשדות הקרב תחת אש באותה [illegible] שיתתה מריצה אותו לבן־גוריון ולמטכ"ל לעשות למען חטיבת „הראל".

איש פלדה

אדם מסובך היה יוספל'ה מסובך [illegible] והראייה — לאחר המלחמה כשהוא [illegible] חטיבת „הראל" פשט את מדיו, [illegible] לקיבוץ והלך ללמוד בטכניון עד שקיבל את התואר — מהנדס מכונות. יוסף [illegible] היה ממקימי מפעל „פלדות" בקיבוץ. בסוף שנות ה־50 נקרא להיות אחראי למחלקת הביטוחון במרכז הקיבוץ המאוחד ושוב הביתה, למפעל וכנראה שלא נמצאה הכימיה בינו לבין החברים שהיו צעירים ממנו. אז קיבל חופש ויצא העירה לעוד מיספר מפעלים. „כנראה זה לא הלך כל כך" אומר חברו ומדגיש, כי מיוספל'ה אי־אפשר היה להוציא מילה. הוא שמר על פסון.

איום מצטבר

לפני שנה הוציא את החוברת הפרוגמטית שלו ולפיה:

מאז מלחמת יום הכיפורים, במשך למעלה מ־12 שנים, נמצאת הציונות המגשימה במשבר לאומי, הבין־לאומי־כלכלי, המתעצם ומצטבר לאיום על קיומה. משבר המתעצם למרות העליה המרשימה בכישורים ובכושרים של כח העבודה, למרות ההשגים המשמעותיים ביותר, למרות הירידה המשמעותית בתרומתו להוצאות והביטחון מתוך התוצר הלאומי (כתוצאה מהתמיכה האמרית והמדינית של ארצות הברית), למרות השלום החוזי עם מצרים, למרות העוצמה הצבאית בעוצמתו הכלכלית־מדינית של העולם הערבי כתוצאה מאובדן הדומיננטיות של נתחום הנפט, ולמרות הירידה במוח הצבאי־מדיני של אש"ף, כתוצאה ממלחמת שלום הגליל.

והתמור מכל קבע יוסף טבנקין: משטר הדמוקרטיה בישראל, אינו מגלה יכולת להחלץ ממשבר יום הכיפורים, למרות המודעות והנכונות לעמוד לרשות, המקיפה את רוב רובה של האומה, ולמרות ההבנה הכוללת במנהיגות הלאומית (גבוהי האומה, חברי הכנסת ושרי הממשלות), כי המצב והבלעדי מהמשבר הינו בצמיחה כלכלית מואצת.

יוספל'ה טבנקין לא נשאר בצה"ל, לא עשה קריירה פוליטית. לאחר מלחמת השחרור היה בודד „מן השורה" כמו שנהוג אומרים פעם. נפרדה מאתנו עוד דמות. הכל על ראשיין ואבירין, ואינם משקועים. יהי זכרו ברוך.

פליפה גונזלס

קורידה סוציאליסטית בספרד

הקרע בין שני פלגי המפלגה הסוציאליסטית הספרדית — הסוציאליסטים־מרכסיסטים והסוציאל־דמוקרטים — מעמיק ומעמיד את המפלגה בסכנת פילוג

מאת יהודה צור

חמש שנים לאחר נצחונה הסוחף בבחירות לפרלמנט, שהשאירו אותה בשלטון עד עצם היום הזה, נמצאת המפלגה הסוציאליסטית הספרדית במשבר זהות שלא היה כדוגמתו מאז השתלטו עליה הצעירים, לפני כ־15 שנה.

בפעם הראשונה מאז שמכהן מזכירה הכללי של המפלגה כראש ממשלה פופוליסטית עומד פליפה גונזלס בן ה־45 בפני אתגר רציני כאשר הגדול והולך של חברי המפלגה מערערים על מנהיגותו, בעיקר לאחר הבחירות בקיץ האחרון, שבהן איבדה כמעט המפלגה את הרוב המוחלט שהיה לה ברוב המחוזות האוטונומיים ובערים החשובות, לרבות מדריד.

המשבר הכלכלי שטרם נפתר, גם אם יש ניצנים ראשונים של התאוששות, ומציאותם של מליוני מובטלים גרמו לקרע בין הסתדרות הפועלים בהנהגת הסוציאליסטים לבין הנהגת המפלגה הפוליטית של המפלגה, שבראשה עומד פליפה גונזלס. ניקולס רדונדו, מזכ"ל הסתדרות הפועלים הסוציאליסטית, מסרב זה שנתיים לנהל מו"מ עם פליפה גונזלס על אמנה חברתית חדשה.

הוויכוח בין שני פלגיה של המפלגה „סוציאליסטים־מרכסיסטים" וה„סוציאל־דמוקרטים", הוא על דרכה של המפלגה בעתיד. השמאל במפלגה, שזכה בבחירות הפנימיות לפני שנתיים ב־20 אחוז מכלל קולות החברים, סבור שהוא מסוגל וחייב למלא תפקיד פעיל וחשוב יותר במפלגה. השמאל גורס, שהמדיניות הכלכלית הנוכחית, פרי יוזמתו של שר הכלכלה לשעבר מיגל בואיאר היא אסון לא רק לספרד אלא גם למפלגה הסוציאליסטית. חבריו מצביעים על כך שבבחירות לרשויות המוניציפליות שהתקיימו בקיץ האחרון הפסידה המפלגה מיליון וחצי קולות, לאחר שבבחירות המוקדמות לפרלמנט שנערכו לפני שנתיים הפסידו הסוציאליסטים מיליון קולות. תוך פחות מחמש שנים הפסידו הסוציאליסטים 2.5 מיליון קולות מתוך 10 מיליון שהביאו אותם לשלטון לפני חמש שנים. לדברי השמאל, חייבת המפלגה הסוציאליסטית לא רק לשנות את דרכה האידיאולוגית, אלא לבצע גם שינויים פרסונליים, כשהכוונה לפליפה גונזלס עצמו.

משבר־אמון

המנהיג הכריזמטי בן ה־45, המהווה נכס אלקטורלי, נקלע למשבר אמון במפלגתו, כאשר השמאל מבקש ממנו לפנות את מקומו כמזכ"ל המפלגה לסגן ראש הממשלה ורדיקלי יותר.

מי שהיה שר הכלכלה בממשלתו של גונזלס ונאלץ לפרוש בגלל התנגדות לצעדיו בקרב המפלגה, מיגל בואיאר, המשמש היום כיו"ר הבנק המרכזי, הזהיר את חברי מפלגתו מסכנה של פילוג והידרדרות כוחה של המפלגה אם בקונגרס הקרוב, האמור להתקיים בעוד כמה חודשים, יפול השלטון בידי השמאל. הוא ציין כדוגמה את המפלגה הסוציאליסטית האנגלית, הלייבור, המפולגת ומפוררת מזה שנים בשל היצמדותה העיקשת לסיסמאות ישנות שאבד עליהן הכלח. לדבריו, יחריף הקונגרס הקרוב של המפלגה את המשבר אם הסוציאליסטים הספרדים ילכו בדרכו של הלייבור ויתעלמו כמוהו מן המציאות תוך היצמדות לסיסמאות ריקות מתוכן, במקום לבחון את המציאות ולבצע שינויים כלכליים וחברתיים.

בואיאר ויורשו במשרד הכלכלה, סולצ'גה, מגינים על עמדותיהם הסוציאל־דמוקרטיות מול מה שהם מכנים סוציאליסטי קיצוני. „מעולם אני לא אומר סוציאליסטי זאת הגדרה יותר מדי כללית. הקומוניסטים גם הסוציאליסטים. אני מעדיף לאמר סוציאל־דמוקרטים. אני מקפיד להדגיש זאת תמיד, כי יש הבדל מהותי בין שני המונחים", אמר סולצ'גה בראיון לעתון ספרדי. בואיאר גורס שבסוציאליזם אין אמיתות אבסולוטיות.

תשובות מסובכות

ראש ממשלת המחוז האוטונומי של אנדלוסיה, רודריגז דה לה בורבולה, התומך בגונזלס והמבטא בדרך כלל את דעותיו, אמר בעניין זה: „לדעתי הוויכוח הוא עמוק יותר, ואינו רק בין סוציאל־דמוקרטים וסוציאליסטים. התשובות שהסוציאליזם חייב לספק, לחברה בימינו הן מסובכות יותר מאלה שאפשר היה לתת בזמנו של מרכס או בחברה שרק יצאה מתקופת הפאודליזם כמו רוסיה בראשית המאה. אלה שטוענים שהסוציאליסטים הספרדים הולכים ימינה אינם מבינים שהצלחנו לספק מאות אלפי מקומות עבודה ולהגדיל את התוצר הלאומי הגולמי, וגם אם לא הצלחנו לפתור לגמרי את בעיית האבטלה, עשינו צעדים גדולים קדימה בעניין זה. החשוב הוא שאנחנו מנסים לתת דפוסים דמוקרטיים ומערביים לחברה הספרדית שכל־כך זקוקה להם".

בינתיים מנסה המנהיגות הסוציאליסטית להרגיע את הרוחות כדי למנוע התמודדות וסכנה של פילוג בקונגרס שיתקיים ככל הנראה בסוף השנה. גונזלס אמנם משיב בשלילה לשאלה אם יהיה מוכן לוותר על ההגדרה המרכסיסטית של מפלגתו אולם טוען, כי לעולם לא תהיה זאת מפלגה סוציאל־דמוקרטית. יחד עם זאת הוא חוזר ומדגיש את הקשר של הסוציאליסטים הספרדים עם מפלגות סוציאל־דמוקרטיות באירופה. בעיקר הוא מזהיר מפני הסכנה המוחשית שחילוקי הדעות יובילו את המפלגה הסוציאליסטית האיטלקית ובמקומות אחרים באירופה.

„תולעי משי" בזירת הקרב

מאת עלי סרגון, כתב „על המשמר" בטהראן

היקף הסחר ההדדי בין איראן לסין העממית מגיע כיום ל־300 מיליון דולר. סין מייצאת לאיראן חומרים כימיים וכלים תעשייתיים תמורת נפט, פירות מיובשים ומוצרי תעשייה. מדי שנה נערכות בטהראן ובפקין פגישות של הוועדה המשותפת לשיתוף פעולה כלכלי, מסחרי, מדעי וטכנולוגי בין סין לאיראן.

סין העממית מרחיבה את קשריה המסחריים עם איראן, כולל עסקות נשק, למרות שעובדה זו הוכחשה רשמית

לפגישה האחרונה של הוועדה המשותפת, שנערכה בטהראן ב־30 ביולי, הגיע שר־המסחר של הרפובליקה העממית של סין, ליו יין בראש משלחת בת 13 חברים. שר־המסחר של איראן, חאסאן אפרי ג'עאפארי, שקיבל את פניו בנמל התעופה, הביע את התקוות ששיתוף הפעולה ההדדי בין איראן וסין יוסיף להתרחב ויביא תוצאות חיוביות לשני הצדדים.

ליו הכריז, כי „חילופי ביקורים בין מנהיגי שתי המדינות הגבירו את הידידות וההבנה בין הממשלות והעמים שלהן".

מאחר שהפגישה המסחרית נערכה בעת של לחץ מערבי חזק ביותר על איראן, יש להרחבת הקשרים המסחריים משמעות פוליטית מיוחדת. הדיונים כללו עסקות נשק, למרות שעובדה זו הוכחשה רשמית. סין מוכרת נשק לאיראן בדרך כלל באמצעות צפון־קוריאה, כמו טילי „תולעת משי" הנודעים־לשמצה, נשק מטיל אימה שהפך לסלע המחלוקת במזרח־התיכון משום שהוא מסוגל לפגוע בכל אונייה במפרץ הפרסי.

לפני ביקורו של שר־המסחר הסיני באיראן ביקר שי האו־יואן, סגן שר־החוץ הסיני, בכוויית. סין עדיין בודקת את בקשתה של כוויית לחכור מיכליות נפט או לרשום אניות כוויתיות בסין. סין היתה ללא ספק מעוניינת להגביר את מעורבותה במזרח־התיכון, אם נביא בחשבון את ההשפעה הפוליטית של צעד כזה, אך אין לה התשתית הדרושה לפעילות כזו. „הבעיה היא שסין איננה מחזיקה צי גדול ואין לה מיכליות מיותרות לשם החכרה", אמר לפי הדיווחים שי הואי יואן.

לדברי סוכנות „צ'ין הואה", הביע שי התנגדות „לנוכחות הצבאית ולהתערבות של המעצמות הצבאיות בענייני המפרץ", אך הביע גם אהדה ל„מצבה הנוכחי של כוויית ולאמצעים שהיא נוקטת למען בטחונה".

שי הכחיש האשמות אמריקניות כאילו סין היא אחת ממקורות הנשק הראשיים של איראן, וחזר והכריז על מדיניותה של פקין שלא למכור (במישרין, כמובן) נשק לצדדים במלחמה. השר אמר, כי טילי „תולעת משי" נגד אוניות „הושגו בצינורות בלתי־ידועים". השר הסיני לא יכול היה לציין את זהות הצינורות, משום ששוק הנשק הבינלאומי „הינו מורכב מאוד".

בכל הנוגע לטילי „תולעת משי" איש לא האמין לאמיר זאמיני, דובר הממשלה האיראנית באו"ם, אשר אמר בחודש שעבר, כי „יוצרו על־ידי איראן תוך שימוש בטיל ,תולעת משי', אשר נתפס מכוחות עיראק, כדוגמה". תשתיתה של איראן לייצור נשק מסוג זה עודנה דלה עד־מאוד.

שי הואי־יואן אמר מכוויית, כי חרף תמיכת ארצו בהחלטת מועצת הבטחון, תטיל סין וטו על אמברגו של נשק לאיראן. לאחר שגם בריה"מ הכריזה על התנגדותה לכל אמברגו על מכירת נשק לאיראן ביוזמת מועצת הבטחון, מובנת התמודדות בין סין ובין בריה"מ על הסדר איראן, מאחר שמאז הקרע בין צרפת ובין איראן קיים חלל ריק ביחסי החוץ של איראן. טהראן בוודאי מצדדת יותר במגעים בין איראן וסין, מאחר שעמדתה האנטי־אימפריאליסטית בעלת האוריינטאציה על העולם השלישי נראית בעניינים איסלאמיים חיובית למדי, אך אין היא יכולה להתעלם משכנתה הגדולה. גם קשריה הרופפים של סין עם עיראק הם סיבה חשובה להערכה האיראנית.

מחיר ה„פרסטרויקה"

השמרנים בעולם הקומוניסטי מזהירים מפני הרפורמות הכלכליות בבריה"מ ובסין שיביאו, לדבריהם, לאבטלה ולעליית מחירים ויגבירו את התלות במערב.

מאת דיוויד רס

ברחבי העולם הקומוניסטי מתעקשים השמרנים ואומרים, כי הרפורמות הכלכליות דורשות מחיר גבוה. לטענתם כולל מחיר ה„פרסטרויקה" הסובייטית ורוח של „ארבע המודרניזציות" בסין עליית מחירים, סכנת אבטלה ותלות במערב.

הם חוששים אף למחיר גבוה יותר, והוא קריאת תגר על יסוד השיטה הפוליטית וסיכון התקרבותה לקראת האידיאל הקומוניסטי „כל אחד לפי יכולתו, לכל אחד לפי צרכיו".

כתבי „רויטר" במדינות סוציאליסטיות שונות התבקשו לברר מי ומי הם השמרנים הללו, מה הם חושבים על גל הרפורמות ובמה הם מאשימים את הרפורמות הללו.

למשל — מה דעתם על אותו טיפוס חדש של קומוניסט העולה כעת — אלה הרומים לואן גואנימי בן ה־37, שהרוויח יותר מן איכר במשך מאה שנים בעובדו בלפסי מכולת, ובכך שהפך שמונה חנויות מסחרות לחנויות מפיקות רווחים נאים.

הסינים רואים במקרה זה של חבר מפלגה מבושר, דוגמה מאירת עיניים לניגוד בין השיטה הנושנה של תיכנון ממלכתי ובין הרפורמות החדשות לעידוד המשק.

במאמר מערכת אשר פירט את ראיית המפלגה הקומוניסטית, כתב „יומן העם" בקשה ארוכה מאוד שררה אצלנו שוויוניות, אך פירושה לא היתה עושר לכול אלא עוני לכול.

פער חברתי

הדיון על הרפורמה בסין הוא ברובו סודי ומשתקף רק בעקיפין בעתונות הנתונה לפיקוח הדוק. אך נראה שהקווים העיקריים של התקפת השמרנים הם עליית המחירים, הרחבת הפער בין עשירים ועניים והחשש מן תרד השיבותה של האידיאולוגיה.

חששות מסוג דומה הם נחלתם של אלה בבריה"מ הרואים במערכה של אנשי הרפורמה ה„פרסטרויקה" (שיקום) ויתור גדול לקפיטאליזם השוקי.

ה„פרסטרויקה", כמוה כ„ארבע המודרניזציות" של סין, שואפת לשחרר את היוזמה החופשית מכבלי הפיקוח הביורוקראטי, לצמצם את הסובסידיות הממשלתיות ולעודד במידה מסויימת עסקים פרטיים.

במעוזיהם של השמרנים במפלגה הסובייטית — משרדי הממשלה, הוועדות הממלכתיות ורשות התיכנון גוספלאן — טוענים פקידים שהקלת הפיקוח מצד המדינה ומתן רשות לפירמות לקבל החלטות משלהן טומנים בתוכם סכנה של אנארכיה בייצור.

השמרנים אמנם היו יכולים לחיות עם שינוי שיטת התיכנון, אך הם מתנגדים לשינויים נרחבים שכן הם רואים בתיכנון את מהות הסוציאליזם.

מנהיג בריה"מ מיכאל גורבאצ'וב, אדריכל הפרסטרויקה, מקפיד להסכים לכך שתיכנון משמע טיפול רפואי חינם, שכר־דירה זול והבטחת תעסוקה — ובכך מקשה על השמרנים להאשימו בכניעה לקיצוניים שבין שוחרי הרפורמה. לדברי משקיפים זרים, על גורבאצ'וב להיות ער להשפעת השמרנים בועד המרכזי של המפלגה, לדעתם עליו גם להתחשב בכוחם של אותם חברי הפוליטביורו הנוטים פחות לרפורמות ממנו — ובפרט האיש מספר שניים אחריו, יגור ליגאצ'וב, וראש הממשלה ניקולאי ריז'וב.

המבצר האחרון של הפיקוח

באלבאניה, המבצר האחרון של פיקוח פוליטי וכלכלי בנוסח סטאלין, העניין כנראה כלל לא עלה — אפילו נטילת הלוואות מן החוץ אסורה שם, לבל יוכלו זרים להשפיע על המדיניות שלהם.

„רפורמות? לא, לא, איננו מתכננים רפורמות כלשהן", אמר דובר השגרירות האלבנית בווינה, „אנו ממשיכים בדרכנו של חברנו המנהיג האלבני המנוח אנוור הוג'ה, הדרך הסוציאליסטית והאמיתית שבחרנו ללכת בה בעתיד".

ובקובה רחוק קאסטרו מלאמץ את כלכלת השוק או את כלכלת הצריכה. אדרבא, הוא מטיף לחזרה לאידיאולוגיה המהפכנית לשם מאבק נגד חוסר־יעילות, שחיתות ואדישות.

הונגריה מפלסת את הדרך לרפורמה מאז 1986, כאשר „המכאניזם הכלכלי החדש" שלה רופף את הפיקוח המרכזי על התעשיה, כלכלתה יותר פתוחה מזו של מדינות אחרות בגוש המזרחי ובחנויות שלה ניתן למצוא את מבחר הסחורות הגדול ביותר. ואולם אבטלה איננה עוד בחינת הס מלהזכיר וקיימת סכנה של פשיטת־רגל של פירמות. נוכח המצב הקשה מתכננת הממשלה לנקוט צעדי צנע שיעמידו את הצרכנים בפני עליות מחירים בשעור של 12 עד 15 אחוז.

„יש כאן מידה מסויימת של שמרנות, כאשר אנשים אומרים כי הרפורמות הכניסו לתוך הבוץ שבו הם נמצאים כעת", אמר ל„רויטר" דיפלומט מערבי המשרת בבודאפשט.

צ'כוסלובקיה נוקטת קו יותר זהיר, אף־כי פירסמה טיוטה של חוק המעניק למפעלים יותר אוטונומיה בניהול היומיומי של עסקיהם. אך לדברי כלכלנים מערביים מגשימים כאן אך מעט רעיונות חדשים, והחוק נותן ליזמים הרבה פחות חופש מאשר הפרסטרויקה הסובייטית. לדברי דיפלומטים מעורר נושא השינוי הפוליטי והכלכלי את פחדי השמרנים החוששים לחזרת „האביב של פראג", אשר הוליך לפלישת כוחות ברית וארשה ב־1968.

„רפורמות — אומרים מומחים מסוגו של ארוואורד ואג'ינס, חבר בכיר בקרן היריטג' השמרנית בוושינגטון — הן עניין פוליטי ביסודו". בסין יקשה, לדעתו, לשמרנים לבטל את הרפורמות, ואולם בבריה"מ — „יש לי עדיין ספקות רבות בשאלה באיזו מידה יוכלו להרחיק לכת", אמר.

אשר ליתר מדינות הגוש המזרחי אמר ואג'ינס: „אינני בטוח מה תהיה מידת הליבראליות של גורבאצ'וב. אם הן יפנו מבחינה כלכלית עורף לבריה"מ ויפנו אל המערב".

(„רויטר")

לה־פן: הפן היהודי

(המשך מעמוד 6)

אך, הוא מדגיש — „לא קיבלו את עצותי..." בתקופה זו החל להתעניין בלימודים יהודיים ולמד תלמוד — לדבריו לצרכי כתיבתו העתונאית. הוא המשיך בכתיבתו העתונאית גם לאחר שחזר לבריטניה, עם אשתו הישראלית זהבה. בין היתר, כתב סיר אלפרד לעתונים „הארץ" ו„ידיעות אחרונות", כשהוא משתמש לפעמים בשם א. שם.

למרות הביקורת, לסיר אלפרד איכפת וחשוב גורלה של הקהילה היהודית — בין אם מסכימים עם דעותיו ובין אם לאו — אי־אפשר להאשים אותו בחוסר איכפתיות. לדעתו, הבעיה המרכזית של יהדות התפוצות כיום היא השמירה על קיומה. הוא סבור שמרבית היהודים השייכים לבתי־כנסת אורתודוכסים בבריטניה, אינם שם מתוך אמונה או עקרונות, אלא כיוון ש„לא איכפת להם מספיק כדי להפוך לרפורמים." בשלב מסויים ניסה למצוא דרך אל „ועד־הנציגים של הקהילות היהודיות בבריטניה", אך, מצא לדבריו ש„קל יותר להכנס למשרד ראש הממשלה."

במשרדו הנאה הממוקם לא רחוק ממטה המפלגה השמרנית, ומרחק דומה מהפרלמנט, חוזר שרמן ומדגיש שהוא יהודי וציוני, אך מסביר, כי למרות שמרבית היהודים רואים את עצמם „כציונים, הוא סבור שכוונתם להיותם פרו־ציונים, שכן העקרון המרכזי של הציונות הוא בית־לאומי ליהודים בישראל, ולכן מקומו של ציוני הוא רק בארץ".

המירוץ אחר החוקה

(המשך מעמוד 7)

שמגר העובדה כי אפילו את העקרון הגדול לפיו אין על שופט מרות זולת מרותו של הדין, יכול כל רוב רגיל של הכנסת לשנות, במישרין או בעקיפין, ויכול כל חוק אחר לסתור.

נשיא בית־המשפט העליון לשעבר, השופט אגרנט, קבע הלכה כי אין מגילת־העצמאות „משום חוק הפוסק הלכה למעשה בדבר קיום פקודות וחוקים שונים או ביטולם, אך במידה שהיא מבטאת למעשה את חזון העם ואת האני־מאמין שלו... מחובתנו לשים את ליבנו לדברים שהוצהרו בה בשעה שאנו באים לפרש ולתת מובן לחוקי המדינה" בינתיים עושה בית־המשפט שימוש בהצהרה לצורך פירוש החוקים. מאיר שמגר מציין בצער, כי לא הוקמה מגילת זכויות־האדם, לא הונהגה ביקורת שיפוטית וחוקי היסוד שנתקבלו לא שוריינו.

קבלתה של חוקה אין בה כשלעצמה ערובה בלעדית לקיום שלטון החוק ולהגנת זכויות האדם והאזרח. אולם, סבור נשיא בית־המשפט העליון" ההבדל בין קיום חוקה לבין היעדרה הוא, בין היתר, בכך שבלעדי חוקה מתקיים המאבק למען שלטון החוק וזכויות היסוד ללא משענת יציבה, ובהתגוננות אשר חסרה לה התשתית המוצקה שאינה ניתנת לערעור על נקלה".

מעלותיה העיקריות של חוקה כתובה נעוצות לפי הנשיא שמגר בנקודות הבאות:

- קביעת הסדר משפטי אחיד במקום התפתחויות חוקתיות מקריות המושפעות מאירועים חולפים.
- זיהוי זכויות היסוד והגדרת תחומיהן, על־ידי כך תיחסם הדרך בפני אלו המבקשים להסיג את גבול זכויות האדם.
- מתן ביטוי מחושי בחוק החזרות לתפיסות יסוד חוקתיות.
- חיזוק עקרון הפרדת הרשויות ושלטון החוק.
- עיגון הערובות החוקתיות בחוק משוריין.
- יצירת בסיס חינוכי שפניו להווה ולעתיד ולאורו יתחנכו הדורות הבאים בארץ והציבור הרחב החי בה כיום.

טרגדיה מחפשת הכרה

ד"ר שלום סלובס, היום רופא שיניים. אז קצין בצבא הפולני לפני המלחמה.

מאת נתן גרוס

„כתבתי ספר על קאטין, אומר ד"ר שלום סלובס, כדי לתקן, ולו גם במידה קטנה, את העוול שנגרם לקצינים ממוצא יהודי שנרצחו שם. איש מהמוסרים, העתונאים או עורכי זכרונות הכותבים על היעלמם של חמישה עשר אלף קצינים פולנים שבויי מלחמה, שהיו כלואים במחנות־שבויים בבריה"מ, אינו מציין שהיו ביניהם אלף קצינים יהודים. כל עוד הם היו במחנות של קוזילסק או סטארובילסק, ראו בהם חבריהם הפולנים — יהודים. הם החרימו אותם, לעגו להם, כמעט ועשו בהם פוגרומים בהתנהגותם האנטישמית כלפיהם. בהשקפות הפוליטיות של יהודים יחידים לא מצאו חן בעיני הקצינים הפולנים בעלי השקפות לאומניות — האחראים היו כל היהודים באחד. אך, כאשר גילו אותם, את חבריהם לנשק, בקבר אחים בקאטין, שכחו כי הם היו יהודים — הם היו אז משום קצינים פולניים."

אודה, שכאשר קראתי את סיפרו של ד"ר סלובס „יער קאטין, 1940"* התייחסתי לאינפורמציה בספקנות, לכן החלטתי להפגש עם מחברו של הספר. ד"ר סלובס, רופא שיניים, מומחה לניתוחים פלסטיים של לסתות, סגן בצבא פולין, יליד וילנה, אשר גוייס בשנת 1939, ואחרי מלחמה קצרה נשבה על ידי הסובייטים, נמנה בזכות גורל עיוור עם אותם 400 קצינים, שניצלו מהשחיטה. כרופא בכיר המשיך בשרותו הצבאי במסגרת הצבא של גנרל אנדרס במקומות שונים בעולם ושוחרר מהשרות באנגליה עם תום המלחמה. אז עלה לארץ ושרת נאמנה בצה"ל.

עד היום הזה הפשע של קאטין הוא תעלומה שלא מצאה לה פתרון רשמי. הפולנים אינם שוכחים, אך האנגלים, הצרפתים והאמריקנים משתדלים לא להרגיז את השלטונות הסובייטים ואינם נוקטים עמדה ברורה וחד־משמעית. האם הנוער של ימינו יודע על מה שקרה בקאטין? האם צעירים בישראל יודעים כי באפריל 1943 גילו הגרמנים בקאטין שבפלך סמולנסק קבר־אחים ענקי ובו כ־5000 גוויות של קצינים פולנים? השלטונות הסובייטיים אישרו אז את מיספר הקרבנות — 11,000 — אבל טענו שנרצחו בידי הגרמנים עצמם. בדיקות של ועדות בינלאומיות למיניהן כולל ועדת הצלב האדום, קבעו שהרצח בוצע בשנת 1940 באפריל, עת השטח היה תחת שלטון סובייטי והיחסים בין בריה"מ וגרמניה היו תקינים.

בהתחלה — מספר ד"ר סלובס — קבוצות שבויים קטנות או גדולות יותר היו בתנועה מתמדת ממחנה למחנה. בנסיבות אלה קשה היה לפתח איזו פעילות תרבותית. במקום זה היו חקירות אין־סוף — שיחות עם שלטונות המשטרה והנ.ק.ו.ד. יתכן שהאווירה העכורה והעדר ביטחון מלווה בפסימיות, גרמו להתפרצות האנטגוניזמים הלאומיים והחברתיים.

הגנרלים במחנות האלה היו רב־אלופים וכן נסיכים וברונים שהתבודדו בגאוותם (נ.ב. הסובייטים שיחררו חלק מן האריסטוקרטים לפי בקשת השלטונות האיטלקים). הקצינים הצעירים לא הסתירו את שנאתם ליהודים. היו אלה לרוב אנשי צבא מקצועיים, אך אצל הוותיקים מהאינטליגנציה מצא ד"ר סלובס מיספר ידידים, שאת שמותיהם ציין בספרו ובראשם פרופסור ב. שארצקי, הרופא הראשי, מנהל המרפאה שבמחנה, אך אלה היו מעטים, בדרך כלל זכו היהודים לשנאה מופלגת.

ידיעות לא הגיעו מעולם

כבר במרץ 1940 החלו להתרוצץ שמועות בקרב השבויים על חיסול המחנה והשיבה הביתה. ב־3 באפריל התייצבה הקבוצה הראשונה של 63 קצינים מאושרים לטראנספורט „הביתה" — כשהם זוכים לברכת הגנראל זארובין וחבריהם המקנאים בהם. כך 4־5 פעמים בשבוע יצאו קבוצות — לחופש. הפתיעה העובדה שלדרך כה ארוכה ניתנו מנות מזון מזעריות. עובדה מפתיעה אחרת היתה שהמשלוחים לא יצאו מהשער הראשי אלא דרך פישפש בקצה המחנה שאיש לא ידע עליו קודם. ידיעות מהחברים שיצאו לדרך — לא הגיעו מעולם.

ב־26 באפריל הגיע תורו של ד"ר סלובס בקבוצה של 93 קצינים בדרגות שונות. הקבוצה נשלחה למחנה פאוולישצ'ה־בור. למחרת הגיעה לשם קבוצת קצינים מסטארובילסק (שבמחוז חארקוב), אשר הביאו עמם ידיעות על חמשת אלפים קצינים הכלואים שם ועל המשלוחים ליער בלתי ידוע, שהחלו כשנת 1940. כך הצטברו בהדרגה במחנה פאוולישצ'ה־בור 394 קצינים. את חבריהם מהמחנה בקוזלסק מצאו אחר שלוש שנים בקבר אחים בקאטין. הקצינים האבודים ממחנות אחרים לא נמצאו עד היום הזה.

תוך זמן קצר החלו הקצינים שניצלו, לקבל מכתבים בהולים מקרובי משפחותיהם של הנעלמים על ניתוק מגע. החל מאפריל הפסיקו — משום מה לכתוב מכתבים הביתה! לאיש לא היתה תשובה. הקצינים שרוכזו בגריאזובייץ חשבו לתומם, שגם האחרים פוזרו בקבוצות קטנות במחנות שונים שבשטחי ברה"מ.

ד"ר סלובס סבור, שהשומרים שליוו את הקצינים, אחרי שעזבו את המחנה קוזלסק, לא ידעו דבר על היעד ועל גורלם של השבויים — לא פעם נשאלו על כך, אך הם רק ליוו את הקצינים לרכבת. אך הגנרל זארובין, לדעתו של ד"ר סלובס, ידע את כל האמת. סיפורו של ד"ר סלובס, כאמור, אינו מסתיים בתיאור מדוקדק של חיי השבויים במחנות, שבהם שהה. הסיפור נסוב גם על ההסכם עם גנראל שיקורסקי ועל הקמת צבא פולני בפיקודו של גנראל אנדרס. בין־הדוקומנטים המעניינים היא ההצעה להקמת לגיון יהודי ליד הצבא הפולני. למרות היחס השלילי של גנראל אנדרס לתוכנית, מעלה המחבר את הליבראליות של אנדרס כלפי האזרחים הפולנים ברחבי ברה"מ, שרבים מהם היו יהודים.

הספר „יער קאטין, 1940" הכתוב מתוך לב דואב, המתאר בהרחבה את החיים במחנות והרצח ביער קאטין, נקרא בשטף ובעניין.

העניין, שסטאלין לא דרש מבית המשפט לפושעי הנאצים בנירנברג להעלותו כפשע מלחמתי — עדיין מעסיק היסטוריונים למיניהם. לאחרונה, העלה ההיסטוריון האנגלי נורמן דייוויס גירסה בספר שכתב, שאולי בנסיבות שיתוף הפעולה בין הגיסטאפו והנ.ק.ו.ד. תוכנן רצח הקצינים על ידי שני הגורמים ביחד. רבים תמהים שעקב ה„חשבונות" של המשטר הסובייטי החדש עם סטאלין ופשעיו אין „גומרים" את עניין קאטין בכבוד, כהאשמת סטאלין ובריה במזימה הנוראה הזאת. אכן, אחרי כ־50 שנה עניין קאטין מחפש את פתרונו החד־משמעי בצורה של גירסה היסטורית המוסכמת על כולם.

* ד"ר שלום סלובס: יער קאטין, 1940, הוצאת ספרית מעריב 1986

התעשיה הקיבוצית תגדיל תפוקתה ב־10%

התפוקה של מפעלי התעשיה הקיבוצית תגדל השנה בכ־10 אחוזים ותגיע לכ־2 מיליארד ש"ח. היצוא יגדל בכ־30 אחוז, ויגיע לכ־450 מיליון דולר. אולם התעשיה הקיבוצית ממשיכה לסבול מבעיות קשות.

20 אחוז מהמפעלים (כ־80 מפעלים) הפסידו בשנה האחרונה 20 — 15 מיליון דולר. עתידם של כ־40 מפעלים נבחן עתה, ושלושה מהם עלולים להיסגר בתקופה הקרובה.

נתונים אלה מסר אתמול עודד וינקלר, המרכז היוצא של איגוד התעשיה הקיבוצית, במסיבת עיתונאים לקראת הכינוס השנתי של 416 מפעלי האיגוד, שייערך היום, במועצה האיזורית עמק בית שאן. במסיבת העיתונאים השתתפו גם המרכז הנכנס, עמוס אפשטיין וגזבר האיגוד דוד קולטין.

דיוני הכינוס מסכמים את שנת הפעילות תשמ"ז, התוספת לשנה החקלאית. מהדו"ח הבא יתאימו עצמם מפעלי התעשיה הקיבוצית לשנה הקלנדרית, התוספת עתה גם לשנת המס, ומאזני המפעלים יסוכמו בכל שנה בסוף דצמבר.

לדברי וינקלר, ההשקעות בתעשיה הקיבוצית ירדו בשנתיים האחרונות מרמה של 150 מיליון דולר לשנה ל־100 מיליון דולר לשנה, והצמיחה החזויה ל־87' מושגת על־ידי התייעלות ביצור — הפעלת משמרות נוספות וניצול טוב יותר של הציוד. בתשמ"ז חלה עלייה של 7.5 אחוזים בתפוקה, שהגיעה ל־1.2 מיליארד דולר. שיעור זה היה כפול משיעור הגידול בכלל התעשיה הישראלית (למעט יהלומים). ביצוא היתה עלייה של 18.5 אחוז והוא הסתכם בכ־330 מיליון דולר. מספר העובדים עלה בשנה שעברה ב־9 אחוזים והגיע ל־17 אלף איש. ממוצע ... במפעלי האיגוד, עולה בכ־20 אחוז על ... שבכלל התעשיה הוא הפלסטיקה, ויצוא ... השנה ב־150 מיליון דולר. יצוא ענף ... יסתכם ב־110 מיליון דולר ויצוא ענף ... ב־90 מיליון דולר.

וינקלר קבל על הפער המתמשך ... העלויות שגדלות בהתמדה לבין ... הצמודות לשער הדולר המוקפא, ו... מהממשלה לפעול לפיצוי היצרנים ... בתחום זה. התעשיה הקיבוצית, לדבריו, ... את חלקו של היצוא לאירופה ל־62 אחוז ... היצוא שלה, אולם גם בכך לא היה די ... את התמורות מהיצוא, כיוון שתחום ... מדיניות השוק צמודים לשער הדולר.

אודי נחשון

סיכויים למכירת „פרי זה"

מגעים רציניים ביותר להמשך הפעלת מפעל „פרי זה" מתקיימים בחדרה ויש סיכוי ממשי שהמפעל ימכר בימים הקרובים. על כך מסר מקור מהימן.

אותו מקור מכחיש, כי בל"ל לוחץ לסגירת המפעל בגין הפסד של 2 מיליון דולר בשנה האחרונה. אין לכך אחיזה במציאות, ציין אותו מקור. בל"ל מעוניין, כי מפעל „פרי זה" ימכר כעסק חי.

ממועצת פועלי חדרה נמסר כי 300 עובדים מפעל השימורים „פרי זה" החלו חוששים בגין הפרסומים לפיהם המפעל עומד להיסגר וכי הם יפוטרו. במ.פ. חדרה מאשרים, כי המפעל הפסיד השנה, וכי הוא היה סגור בשנה שעברה, בסתיו ובחורף, המפעל שב לפעילות תקינה רק בסוף ינואר 1987. השבתת המפעל מנעה הזמנת פרי הדר, במחירי תחילת העונה. כאשר נפתח, שילם המפעל עבור הפרי יותר ממפעלים אחרים. בגלל השבתת הזמנות הפסיד המפעל הזמנות גדולות מבריטניה.

ראשי מועצת פועלי חדרה פנו לאחרונה למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וביקשו ממנו להפעיל את השפעתו אצל מנכ"ל בל"ל בעניין חובות המפעל. לדבריהם, נפגש קיסר עם בינו צדיק והסיכומים ביניהם היו חיוביים. מבל"ל נמסר, כי הבנק יגלה אורך רוח בנושא גביית החובות אם ימצא גורם שירצה לקנות את המפעל, אך אין כוונה בבל"ל לנהל את מפעל „פרי זה" ולא שום מפעל אחר.

ספיחי פרשת פ.י.ט.

כזכור, נסגר מפעל „פרי זה" לפני שנה לאחר שהבעלים של חברת פ.י.ט., חני בליך ויורי סלנט, ברחו מהארץ בגלל חובותיהם. אחת הפרשות המוזרות שהותירו, קשורה למניות מפעל „פרי זה", שהיו שייכות לארגוני הקניות של קיבוצי הגליל והדרום. מניות ארגוני הקניות הוחזקו על־ידי חברת פ.י.ט כפיקדון לאחר שבליך וסלנט ברחו התברר, כי הם מכרו את המניות שהיו שייכות לארגוני הקניות ואיש לא ידע אז מי רכש אותן. עתה מניחים, שבליך וסלנט מכרו את המניות לציבור בבורסה.

הארגונים סברו, שהם בעלי מפעל „פרי זה" והזרימו הון חוזר למפעל בתקווה, כי המפעל ירוויח והם ימכרו את המניות. תקוות אלו התבדו. המפעל נסגר והנושים הגדולים, בנק לאומי ובנק הפועלים, פנו לבית המשפט, ... ימנה כונס נכסים. בית המשפט מינה את ... חדרין ליפה מאיר לתפקיד זה. ... נמצאו רוכשים למפעל פנו הבנקים ו... הנכנסים להעשיין יגאל תבורי, וביקשו ... לנהל את המפעל למשך שנה. תבורי ... לנהל את מפעל „פרי זה" על פי ... לחלוקת כל רווח או הפסד ביחס של ... ושני שליש בינו לבין הבנקים. כן דרש ... החובות לבנקים יוקפאו למשך שנה ... נשארה לו זכות סרוב ראשונה ... המפעל, או להאריך את תקופת הניהול ... נוספת. הצעתו נתקבלה על־ידי הבנק...

נראה, כי אחת הסיבות לאי־ההיענות ... האחרונים קשורה בעובדה, שתבורי אינו ... לנהל את המפעל שנה נוספת.

חיים מרגלית

גלגלי הבורסה

היצעים ללא ביקוש למניות

אתמול היה „מימוש רווחים" במניות החופשיות, בעוד שמניות ההסדר נהנו מהתחזקות הדולר בעולם. הביקושים למניות החופשיות ירדו אתמול ל־110 אלף ש"ח, בעוד שההיצעים בהן עלו ל־10.3 מיליון ש"ח. במניות ההסדר הסתכמו הביקושים ב־3.1 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־2.6 מיליון ש"ח. בחופשיות 44 מניות עלו 234 ירדו ו־106 נשארו בלי שינוי. במניות ההסדר עלו 8, ירדו 3 ו־7 נשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.48%, בעוד שהצמודות למט"ח עלו ב־0.11% בממוצע.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.2 אג' ל־1.6813 ש"ח ושער הדולר היציג עלה ב־0.1 אג' ל־1.6040 ש"ח. דולר נוסעים — 1.6922 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.70 ל־1.71 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים נרשמו רק ירידות שערים. הירידה הגדולה ביותר — ב־7% — נרשמה ב„עלית" (בהשפעת הדו"ח הכספי שלה שפורסם שלשום). המחזור הגדול ביותר — כ־339 אלף ש"ח — היה בחברה לישראל 1, תוך ירידה שערה ב־5%.

במניות ההסדר נעו עליות השערים בין 0.2% (אי די בי רג') ל־1.7% (המזרחי ע"ש), לעומתן נעו הירידות בין 0.2% (כלל) ל־1.3% (אגוד רג'). הפועלים ע"ש ירדו ב־0.3% מהפועלים למוכ"ז עלו ב־0.9%. תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.50% (המזרחי ע"ש) ל־12.21 (אי די בי רג'). הפועלים ע"ש — 12.12%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים (ב־9% כללי מ"ר 1 — ב־3.5 ומי בי — כ־1.2).

במניות החופשיות בלטה העלייה ב־11.4% במשוב 1. לעומת זאת בלטה הירידה ב־58.3% בניקוב זכ' ולניקוב 1 ולניקוב אופ' נרשם שער „מוכרים בלבד". לניקוב 5 היה ביקוש, שסופק ללא שינוי בשערו. ב־10% ירדו: רפק 05, גולדפרוסט 1, לביש, אלקול, ת.ג.ל. 1, פראויל ב'.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות שערים עד 1% בצמודות למדד ב־100% ועד 2% בצמודות למדד ב־80%. לעומתן היו ירידות עד 3% בסוג „ברירה כפולה". בנסחרות במט"ח היו תנודות שערים קלות. המחזור בשוק אג"ח התקרב ל־8 מיליוני ש"ח.

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.65% ל־14.90%, תוך מחזור קטן של כ־1.6 מיליון ש"ח.

„מושבי הצפון מימון והשקעות" ריווחה: מושבי הצפון אגודה חקלאית שיתופית הודיעה כי לבקשת מפעלי תכן הוצא צו פרוק על חברת מחשוב למושב. הצו הוצא במעמד צו אחר. יובל מור הודיע על התפטרותו מדירקטוריון החברה, כיוון שאינו יכול לשמש כדירקטור חיצוני על פי הכללים שנקבעו למינוי דירקטורים חיצוניים.

הנהלת הבורסה העירה, כי חברת „מחשוב למושב" קיבלה כ־5% מתמורת ההנפקה של „מושבי הצפון". מסחר באג"ח החברה אינו מתקיים עקב הפסקת העברת תמורת ה... דרך „אגודת מושבי הצפון".

„לורדיה רוטקס" ריווחה על רווח ... לאחר מס כמסתכם בכ־1.1 מיליון ... במחצית השנה הראשונה של 1987, ... כ־1.2 מיליון ש"ח בתקופה ... אשתקד.

„קרם כימיקלים" ריווחה על רווח ... שהגיע ל־485 אלף ש"ח במחצית ה... הראשונה של 1987, לעומת כ־358 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

פלפל

לא רציני עד חמור

מאת שלמה פרנקל

בשעה טובה נחתם השבוע הסכם השכר החדש לעובדי השירות הציבורי. רק מה, ש... נדמה שדווקא במערכה האחרונה כשל כוחם של ארבעת השחקנים הראשיים — המזכ"ל ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד מצד ההסתדרות, ושר האוצר משה נסים והממונה על השכר הלל דוראי מצד הממשלה.

ראשית, תראו את החתימה. להברפלד ודוראי נמאס כבר לנסוע בקו ירושלים־תל־אביב כל כך הרבה נסעו בחצי השנה האחרונה. אבל דווקא על הנסיעה החשובה ביותר ויתרו. איך ויתרו הברפלד ודוראי על טקס חתימה חגיגי, שיסוקר יפה בטלוויזיה, עם נאומים קטנים, ויכוחים קטנים וכל השאר? סתם ככה, לחתום בפקסימיליה? לא רציני.

שנית, ההסתדרות לא טרחה לספק שום הסבר, מדוע היה המו"מ הזה צריך להימשך שישה חודשים. הרי עוד בפתיחת המו"מ הציע האוצר תוספת של חמישה אחוזים ... בשביל מה היתה המתנה? אין הסבר, וזה לא רציני.

שלישית, שום הסבר לא ניתן, מדוע התוספת אינה ניתנת רטרואקטיבית. הרי ההסכם הקודם נגמר בסוף מרץ, ותחולתו של ההסכם החדש צריכה להיות מ־1 באפריל. כבר לא היה לשחקנים כוח אפילו כדי לתרץ, איך זה שבמשך חצי שנה עבדו מאות אלפי אנשים בישראל בלי הסכם שכר תקף? פשוט לא רציני.

רביעית לא ניתן שום הסבר מדוע דווקא 5%. מה היה שיעור השחיקה ... המיצוי על השחיקה שנותן ההסכם? אין שום הסבר שמניח את הדעת. ... רציני.

חמישית, הגניבו בהסכם הזה, גם את תנאיו של ההסכם הבא, זה שאמור להתחיל בראשית 88. כבר החליטו שהוא יהיה לשנתיים. למשל, שיתחיל בו את קיצור שבוע העבודה ... כן סעיפים כאלו ואחרים — כל זה כדי להסתיר את העובדה הפשוטה, שבחודשים האחרונים עשו סביב הסעיפים האלה רק ברברת. ממש לא רציני.

שישית, וזה החמור ביותר: זה היה הסכם שאמורה היתה לחתום הממשלה מצד אחד כמעסיק, וההסתדרות מן העבר האחר — כמי שמייצגת את האיגודים המקצועיים. ... ברור, שחתימת ההסתדרות על ההסכם אינה מייצגת חצי ויותר מעובדי המדינה ועובדי החברות הממשלתיות. וזה לא סתם לא רציני. זה חמור. משום שמשמעות ... שעכשיו רק מתחילה באמת העונה של השביתות והמאבקים האמיתיים ... המשק. האם יתכן, שיש מי שמעוניין בחימום האוירה במשק, באוקטובר ... נראה.

אבל בינתיים, נא לא להשרש משום צעדים וגזירות כלכליות. שר האוצר ... בנק ישראל מיכאל ברונו נוסעים לוושינגטון. כל עוד הם שם — ... יישארו שם עד אחרי החגים.

מבט נמוך על ההשכלה הגבוהה

בכל הפוטוריסטיקה של סיכומי ראש השנה, נראה כי פרופ' יהודה אלקנה, מנהל המכון להסטוריה ופילוסופיה של המדעים, באוניברסיטת תל־אביב ומנהל מכון ון־ליר בירושלים ניסה להתמודד עם אחת הבעיות הכאובות של סדר העדיפויות המעוות בישראל.

הוא מזהיר מפני שחיקת האוניברסיטאות, ירידת איכותן ומפני התמוטטותן האפשרית. במאמר, שפורסם ב„הארץ" — „לפני שנאמר שלום לעולם האוניברסיטאי הישראלי", מתאר המחבר בצבעים כהים את היש ומצייר תמונה קודרת על העתיד.

לדברי פרופ' אלקנה, המשבר הוא כפול, כלכלי ומבני. מצד אחד האוניברסיטאות לא רוכשות ספרים ועתונות מקצועית, אינן מעמידות מעבדות מחקר ראויות לצורך הלימוד והמחקר מצד אחר גם הקצאת המשאבים בתוך כותלי האוניברסיטאות אינה עונה על הצרכים.

אין ספק כי הצעות פרופ' אלקנה לשינוי הקצאת המשאבים בתוך האוניברסיטאות ושינוי המבנה והחלוקה הפונקציונלית בין קולג'ים לבין מוסדות מחקר אקדמאים ראויים לפחות בחלקם לבדיקה ומימוש. ברם, הבסיס המשמש כרקע, כהנחה אקסיומטית למאמר הוא העדר אמון וגם העדר נכונות אישית לנסות ולהשפיע על קביעת סדר עדיפות לאומית.

„ועתה לפתרונות", כותב פרופ' אלקנה. יש רק שתי אפשרויות: האחת היא „הגדלה מאסיבית של התמיכה בהשכלה הגבוהה, במאות אחוזים." לכך נראה שאין סיכוי. אינני רואה ממשלה ישראלית, לא של הימין ולא של השמאל, לא היום ולא בעוד עשר שנים שתבין, כי הכרח הוא לחלץ את אחד ממשאביה החשובים של החברה על־ידי אותה הגדלה מאסיבית של התמיכה בהשכלה הגבוהה. בינתיים נשארת רק האפשרות השניה: „צמצום ניכר של המערכת". מכאן, שהצמצום הניכר של המערכות נובע מתפיסתו הפסימית של פרופ' אלקנה להשפיע על שינוי קיצוני של סדר העדיפויות הלאומי. אולם תפיסה פסימית זו מתבססת על כך שהעולם האקדמי ויתר מזה עשור על תפקידו האליטיסטי, לקבוע נורמות וסדר עדיפויות נכון. גם במאמר זה הנחיצות של הכפלת התקציבים מופיעה רק בסוגריים, כשאיפה שאין להשיגה, שוויתרו עליה מראש ולא כתביעה מהמערכת הפוליטית.

יתכן כי קיים כאן מאין־אקסיומטיזם, כרצון שלא להופיע כעוד סקטור המגיש תביעות למערכת הכללית. יתכן כי קיים כאן אימוץ גישת כלכלני האוניברסיטאות המנסים למצוא את הפתרון בהעמסת הנטל על שכם הסטודנטים.

הגדלה הכרחית

המימון הציבורי של מוסדות ההשכלה הגבוהה אינו המצאה ישראלית. בבריטניה הגדולה מגיע המימון הציבורי בממוצע ל־71.4 אחוז (מזה 57.2 אחוז מענק ממשלתי ישיר, 7 אחוז מענקי מחקר ו־7.2 אחוז מילגות לשכר לימוד של הסטודנטים.) רק היתרה ממומנת ממקורות אחרים כגון: שכר לימוד מסטודנטים זרים (5.4%), חוזי מחקר מחו"ל או מסקטור פרטי (4.5%), שיווק קורסים קצרים ושרותים אחרים (5.5%) ושונות (13.2%). כלומר, בעיקר הנטל נושאים, גם בבריטניה, התקציבים הציבוריים.

אין ספק, כי הצעות פרופ' אלקנה להגדלת מספר הסטודנטים מ־60 ל־80 אלף, העלאת שכר למורים צעירים, חלוקה שונה של התגמול בין שכר לבין השתלמויות בחו"ל והפרדה פונקציונלית בין הקניית השכלה כללית והכשרה ללימודי המשך הן ראויות לבדיקה גם מעבר לפתרון המשבר הכלכלי והכללי. אולם לא ניתן יהיה ליישם זאת ללא

פרופ' יהודה אלקנה — ויתור מראש על הכוונת התהליכים

הגדלה הכרחית של התקציב המוקדש להשכלה גבוהה.

הסיסמה „קטן יותר ואיכותי יותר" מתאימה אולי לצה"ל, אך לא להשכלה גבוהה. פרופ' אלקנה מודע לכך, שהוא מצדד בהקניית השכלה לציבור הרחב, אך השלמתו מראש עם הדברים ואי הצגתו גישה ערכית היא כניעה להלכי רוח, שפרופ' אלקנה מכנה כפופוליסטיים.

בספרות האקדמית, אף כאלה זכו בפרסי נובל בשנות ה־50 וה־60, טיעונים תקפים לשם הצדקת המאמץ התקציבי למתן השכלה גבוהה, לחשיבות ההשקעה בהון אנושי, לרנטביליות של השקעה זו לצמיחת הכלכלה ולקידומה של החברה בכללותה.

בשנות ה־80 הכלכלנים ויתרו על פי צווי האופנה על נימוקים אלה ועל טרמינולוגיה זו, בעיקר משום התנערות שכבות הביניים לשאת בעול מדינת הרווחה. פרופ' יהודה אלקנה חייב היה לראות את הדברים יותר מנקודת מבטו כהיסטוריון ופילוסוף, מאשר דיסציפלינת הכלכלנים, אך הוא לא ממלא את תפקידו. מכאן שתרומתו של מאמר חשוב זה להצלת האוניברסיטאות, שאותן נועד לשרת, עשויה להתגלות כשולית ואינה תוספת.

צבי טימור

מבזקים כלכליים

כור זכתה

■ כור מתכת זכתה במכרז להקמת 750 תחנות אוטובוסים ברחבי הארץ. היקף העיסקה הוא כ־3 מיליון דולר. עוד נמסר, כי כור מתכת חתמה על הסכם להקמת מפעלה החדש של חברת „הנדסת התפלה", שייבנה ברעננה. הפרוייקטים האלה יבוצעו על־ידי ארבעה מפעלי יחידת ההנדסה של הקבוצה — מינהלת הפרוייקטים, אגן בתי"ם, חמת מבנים, וולקן הנדסה.

צור דורש סיוע

■ שר הקליטה יעקב צור הגיש השבוע למזכירות הממשלה הצעה להחלטה על פיה הממשלה תיתן ערבות מדינה להתיישבות החקלאית לאורך קווי העימות, בסכום של 350 מיליון שקל. מדובר באיזור גבול הלבנון, רמת הגולן, עמק־הירדן, בעמק בית שאן, בקעת הירדן והערבה.

השר צור גם הציע, כי הממשלה תטיל על משרדי האוצר והחקלאות לקבוע את סכום הערבות לישובים החקלאיים, בכל אחד מהאזורים האלה. בדברי ההסבר קובע השר צור, כי ביצוע ההסדרים שנקבעו לסיוע להתיישבות מתעכב, וכי הוא צופה שעד שיסתיימו הדיונים ויגובשו כל הנהלים הקשורים להסדרים אלה יחלפו כ־3 שנים. בינתיים, שרויים הישובים במצוקה קשה, הבנקים מצמצמים את האשראי לישובים ונוצרת מציאות של חנק כלכלי.

הקנס יופחת

■ שיעור הקנס השבועי על פיגורים בתשלום דמי ביטוח לאומי יפחת מ־7.0 אחוז ל־5.0 אחוז בשבוע. מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי מרדכי ציפורי מסר, כי החליט על כך בעקבות הירידה בשיעורי הריבית במשק ולאור עליית המדד הנמוכה יחסית, שאיפיינו את החודשים האחרונים.

רהיטים 88'

■ 80 יצרנים יציגו כ־1000 פריטי ריהוט בתערוכת „רהיטי ישראל 88'", המאורגנת על־ידי איגוד יצרני מוצרי עץ ורהיטים בהתאחדות התעשיינים. התערוכה, המשתרעת על שטח של 12,000 מ"ר במרכז הירידים, בגני התערוכה בתל־אביב, תפתח ב־6 באוקטובר ותנעל ב־17 באוקטובר.

בתעשיית הרהיטים והעץ מועסקים כיום 20,000 עובדים. המחזור השנתי של הענף מסתכם בכ־400 מיליון דולר. היצוא השנה יגיע לכ־18 מיליון דולר לעומת מיליון דולר אשתקד.

בין 100 הראשונים

■ בנק הפועלים הוא הבנק הישראלי היחיד שנכלל בין 100 הבנקים הגדולים בעולם, לפי דירוג שפורסם בשבוע שעבר על־ידי העתון הפיננסי רב ההשפעה „יורומוני", במסגרת דירוג מיוחד שהכין על מימון והשקעות בעולם. דירוג הבנקים הגדולים בעולם נערך לפי אמת מידה של חוסן כלכלי, והוא מבוסס על נתוני ... הבנקים לשנת 1986. בנק הפועלים ... [illegible]

יום הכיפורים — יוק

■ בנק ישראל הורה לבנקים להודיע ללקוחותיהם, כי ערב יום הכיפורים החל ב־2 באוקטובר, לא ייחשב יום עסקים כמו בכל שנה, וזאת על־פי תקנות המסלקה.

בהתאם לכך, יידחה מועד פרעונם של פקדונות הציבור בבנקים, שיום פרעונם חל בערב יום הכיפורים, ליום העסקים הבא, והם ישאו ריבית על שני ימים נוספים. מהפיקוח על הבנקים נמסר, שבמסגרת גילוי נאות על הבנקים להזהיר ללקוחותיהם המבצעים פעולות בערב יום הכיפורים, את המועד בו יוקפו פעולות אלו לחשבונותיהם לצרכי חישוב הריבית.

מהפסד לרווח

■ חברת הביטוח „מנולייף־מנורה" עברה במחצית הראשונה של 87' מהפסד לרווח, וסיימה את התקופה הזו ברווח נקי של כחצי מיליון ש"ח. הפרמיות גדלו במחצית 87' ב־50 אחוז והסתכמו ב־5.8 מיליון ש"ח. למרות הגידול במכירות נרשמה ירידה בהוצאות ההנהלה בשיעור של 34 אחוז, הנובעת מצעדי יעול ופיטורי עובדים ומנהלים, שנעשו בתחילת השנה. החברה צופה גידול נוסף במכירות המחצית השנייה של השנה, עקב הצטרפות סוכנויות חדשות לחברה.

אושרו השקעות

■ מנהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשיה והמסחר אישרה השבוע 20 תוכניות הקמה והרחבה של מפעלי תעשיה בכל אזורי הארץ, בהשקעה כוללת של 30 מיליון דולר.

מנהל מרכז ההשקעות במשרד התעשיה והמסחר, עודד שמיר, ציין, כי במסגרת העדיפה של משרד התעשיה והמסחר להקמה והרחבה של מפעלי תעשיה באזורי פיתוח אושרו 11 פרוייקטים באזור פיתוח א' בענפי המתכת, האלקטרוניקה, יהלומים וטקסטיל.

תוכניות ההקמה וההרחבה, שאושרו, יביאו עם השלמתן להיווצרות של 400 מקומות עבודה חדשים ולתוספת יצוא בהיקף הנאמד ב־56 מיליון דולר.

חדשות המשק

פרופ' אריה שירום:

הברפלד נהג בתבונה

● האיגודים יתיישרו לבסוף ● החלל יתמלא על־ידי ועדים חזקים

החידוש המרעיש ביותר בהסכם השכר, שנחתם ביום ראשון, הוא הסעיף שיאפשר לעובדים להתחלק בחיסכון שיושג מהפחתת עלויות כוח האדם במגזר הציבורי — אומר פרופ' אריה שירום, מחוקר ללימודי עבודה באוניברסיטת תל־אביב.

לדבריו, לא שמו לב לסעיף הזה, שהושג ביוזמת ההסתדרות, והוא מבוסס על עיקרון שמקובל במדינות אירופיות — לפיו זוכים העובדים הנשארים במהלך צמצומים, בהטבות המושגות מהצמצום.

עוד לדברי פרופ' שירום, יש בהסכם שנחתם שיתוף פעולה ברמה של שר האוצר־מזכ"ל ההסתדרות־יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, שבו שלושתם מגיעים למסגרת שמשרתת את האינטרסים שלהם ומנוונת בהדרגה את משמעותם של האיגודים המקצועיים הארציים.

פרופ' שירום מעריך, כי בגלל תלותם של האיגודים המקצועיים הארציים בהסתדרות ובמוסדותיה, הם יתיישרו בסופו של דבר עם הקו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, למרות האיומים שהשמיעו ראשי האיגודים האלה לאחר חתימת ההסכם. „אבל לתוך הוואקום שייווצר יתפרצו ועדים ארציים חזקים, כמו בתי־חולים ממשלתיים, אחיות, עובדי מס הכנסה ורשויות ממשלתיות אחרות, ועובדים אלה ימשיכו את המאבק. זהו תהליך שכבר חזר על עצמו מספר פעמים." טוען שירום.

להערכתו, של פרופ' שירום האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ביקש לחתום על הסכם שמהווה מינימום אפשרי, כדי להמתין למסקנות ועדת זוסמן. „רוב עובדי המגזר הציבורי לא נמצא ברמות שכר נמוכות. הרוב נמצא בדרגות בינוניות ומטה, והגיע הזמן לרפורמה בשכר ובדירוגים בשירות הציבורי. המצב הקיים הוא אבסורדי, ולכן היה טעם להמתין להמלצות ועדת זוסמן, שעוסקת בנושא, ובינתיים להגיע להסכמים נמוכים יותר. גם אם האגף לאיגוד המקצועי לא לקח זאת בחשבון, אני מעריך שבדיעבד יתברר שהוא נהג בתבונה." אומר פרופ' שירום.

בעניין קיצור שבוע העבודה מוסיף פרופ' שירום, כי ישראל לא תוכל לפגר אחרי הרפורמות שנעשו ונעשות בתחום זה בעולם, ובסופו של דבר יקוצר שבוע העבודה. לדבריו, צריך להצטער על כך שלא נקבעו עקרונות ברורים שיביאו למימוש מסודר ומתוכנן של המעבר לשבוע עבודה מקוצר, וזו אחת מנקודות התורפה בהסכם שנחתם.

אודי נחשון

בנק ישראל נמנע מלהתערב בייקור הריבית

בסוף השבוע תהיה הנזילות של מערכת הבנקאות באיזון, לאחר שאתמול עוד היו לבנקים גרעונות נזילות של כ־250 מיליון ש"ח — מעריכים גורמים בנקאיים. השיפור במצב הנזילות יבוא בעקבות הזרמות ממשלתיות ופרעונות של אגרות חוב. אולם בבנקים מעריכים, כי השינוי הזה לא יוכיל להורדת ריבית הזכות במערכת הבנקאות, שנמצאת זה מספר שבועות ברמה גבוהה ביותר, וביומיים האחרונים אף הגיעה לשיעור של 22 אחוז לשנה בעיסקות שוליות (ריבית על פקדונות ג'מבו).

בבנקים מעריכים, כי רק התערבות של בנק ישראל עשוייה לשנות את המצב, אולם בשלב זה נמנע בנק ישראל מהתערבות שתוביל להפחתת הריבית במערכת.

א.נ.

יצוא הכותנה יגדל ב־40%

● ביקורת חריפה על קוצר ראייה של האוצר

יצוא הכותנה יעלה השנה ל־110־115 מיליון דולר לעומת 80 מיליון דולר בעונת 1986. מחירי הכותנה, שהגיעו לשפל עמוק באוגוסט 86' (45 סנט לליברה לזן אקלה הישראלי), עלו בחודשים האחרונים והתייצבו על רמה של 85־90 סנט לליברה.

מחירי הזן פימה, שירדו לרמה של 80 סנט לליברה, מתקרבים היום ל־120 סנט לליברה. המגדל הישראלי יפיק השנה 85־90 סנט לליברה אקלה, כולל ביטוח שער, (בהשוואה ל־60 סנט ב־1986) אמר יוסף דלומי, מנכ"ל מועצת הכותנה, במסיבת העתונאים אתמול בת"א.

מדיניות הממשלה אמר דלומי היא כזו, שבמקום לעודד את יצואני הכותנה, כנהוג בעולם כולו, הביאה זו לשחיקת הרווחיות על־ידי הקפאת שער החליפין וכתוצאה ממנה צומצמו שטחי המזרע ל־400 אלף דונם (במקום 650 אלף דונם) — ירידה של 13 אחוז מלפני שנה וקרוב ל־40 אחוז פחות, מאשר ב־1985.

ביקוש גובר

מגדלי הכותנה מקווים ליבול של 48 אלף טון אקלה לדונם, לפי 160 ק"ג סיבים לדונם. ו־13,500 טון פימה (זן מצרי־אמריקני) לפי 135 ק"ג סיבים לדונם.

כ־75 אחוז מיבול הכותנה ב־1987 כבר נמכר בארץ ובחו"ל, והיתרה תימכר לאחר חיבול ומיונו. נוכח הביקוש הגובר לכותנה הישראלית, הוסיף דלומי, מכרה המועצה מוקדם מן הרגיל את מכירת יבול 88'. בשבועות האחרונים נמכרו כ־10 אחוז מהיבול החזוי שיקטף השנה. קטיף הכותנה כבר החל ונכנס לעיצומו. גם נחתמו חוזים לכ־18 מיליון דולר מן היבול של השנה הבאה. לפי הנתונים, שבידי מועצת הכותנה, יהיה יבול זה גדול ב־25־30% מיבול השנה בהקשר זה ציין דלומי, כי עקומת צריכת הכותנה בעולם היא בעליה והביקוש לכותנה הישראלית כאמור, גם עולה בהתמדה.

בהתייחסו לקשיים בענף אמר, מנכ"ל מועצת הכותנה, כי הבעיה היא שער החליפין. הכותנה נסחרת בדולרים ועצם העניין הזה הוא בלתי תלוי ביעד היצוא שלה. לכן סובלת הכותנה מזה שנתיים משחיקת רווחיות, בסדר גודל של 20 אחוז. מאז יולי 1985 התייקר סל התשומות ב־30 אחוז מול פיחות של 7 אחוזים, למרות יוקר המוסף גבוה מאוד המגיע ל־81 אחוז.

בהתמודדות עם תנודות מחירי הכותנה הגורמים לזעזועים קשים בכל הארצות, אמר דלומי, כי לא נותרה כמעט ארץ אחת פרט לישראל, שמותירה את החקלאיה חשופים לבורסת הסחורות. רוב הארצות מעניקות סיוע נדיב.

קרן משותפת

מועצת הכותנה מציעה לממשלה להיכנס למערכת משותפת שתייצב את המחירים לחקלאי, באופן שיאפשר לו לקבוע לאורך זמן יצור יציב בענף. זאת באמצעות קרן משותפת למועצה ולממשלה על בסיס דולר מול דולר. כל סכום, שמעל 15 אחוז רווח בענף בעונה טובה, יוקדש לקרן המשותפת, בתנאי שבמקביל תכניס הממשלה לקרן סכום דומה. הדבר, אמר דלומי, יתרום לייצוב המערכת השיווקית ויבטיח אספקה רצופה ללקוחות.

בהשיבו על שאלות אמר דלומי, כי לו היתה לממשלה מדיניות ארוכת טווח היא לא היתה נותנת לענף להיפגע בתקופת השפל, ועל־ידי סיוע, שממילא ניתן בסופו של דבר, היה נמנע צמצום שטחי המזרע והרווח היום היה מחזיר כל השקעה בענף בתקופת השפל.

יוסף גלילי

מגרשים באשדוד

■ מינהל מקרקעי ישראל מציע להחכיר מגרש לבניית 54 יחידות דיור ומרכז מסחרי ברובע ט"ו באשדוד.

הפרוייקט יוקם על שני מגרשים בשטח כולל של 28 אלף מ"ר. הוצאות הפיתוח (לא כולל מע"מ) מיליון ש"ח, המבנים יהיו מדורגים בשלוש קומות. גודל כל יחידת דיור 130 מ"ר בממוצע, המרכז המסחרי ישתרע על 250 מ"ר.

המינהל מציע גם שטח של 425 מ"ר להקמת מבנה מסחרי, במבשרת ציון ליד ירושלים. שטח המגרש 425 מ"ר. שטח לבניה 240 מ"ר. מחיר המינימום והוצאות פיתוח 130,258 ש"ח. המינהל מציע במסגרת „בנה ביתך" 80 יחידות ביבנה ו־74 יחידות דיור בורכסים, שליד חיפה.

בעריכת עלינא תורי

מה חדש?

החזית הלאומית נגד השמנים

מאת עופר ניר

להקת־הראפ האמריקנית „הנערים השמנים", מצליחה בימים אלה בזכות להיט ישן ושמו „WIPE OUT", בביצוע משותף עם „נערי־החוף". סימן־ההיכר של „הנערים השמנים" הוא, אם טרם ניחשתם, מידות־גופם הנדיבות, לא רק שיכבת שומן רחבה, אלא גם פה גדול יש להם והוא כבר סיבך אותם בצרות עם „החזית הלאומית" — ארגון בריטי ניאו־פשיסטי שאחראי למהומות לא מעטות.

מה שהרגיז את הגזענים האנגליים היה ציטוט חצוף של מנהיג הלהקה, דארן רובינסון, שהתפאר בסקס־אפיל השופע ממשמניו שלו ושל חבריו ללהקה. רובינסון הציע לנסיכה דיאנה, רעייתו של יורש־העצר, הנסיך צ'רלס, לבלות איתו חמש דקות ביחידות ואחר־כך, נראה אם לא תעזוב לצמיתות את בעלה...

מיספר חברי־פרלמנט מן המפלגה השמרנית תקפו בחריפות את הלהקה ותבעו מן הקהל אוהב בית־המלוכה, להחרים את התקליטים ואת ההופעות שלה. גם „החזית הלאומית" נכנסה לתמונה ופירסמה הודעה נזעמת בגנות הדברים המחפירים וקראה לחרם על הלהקה. חברת־התקליטים של „הנערים השמנים" לא נבהלה ופירסמה הודעה נגדית בה נתבעה החזית הלאומית לפעול נגד סקסיזם ואפליית נשים, במקום לסבך את המדינה בגזענות. כאשר תגיע הלהקה להופעות בבריטניה, יהיה, מן הסתם, המשך לסיפור.

סטינג, התקליט הבא

לאחר „חלום הצבים הכחולים", יראה אור תקליט חדש של סטינג ב־13 באוקטובר. למרות המספר בישי־המזל, אין סיבה שהתקליט לא יצליח. רשימת המשתתפים בתקליט־הכפול, מבטיחה עניין רב מצד הקהל: אריק קלפטון, מארק קנופלר, אנדי סאמרס (עמיתו ל„משטרה"), מוסיקאי הג'אז קני קירקלנד וברנפורד מרסליס ואחרים — בין האורחים. התקליטון הראשון הוא „נשוב להיות יחד". כל השירים בתקליט־הכפול, למעט אחד, הם פרי־עטו של סטינג, יוצא־דופן הוא „כנף קטנה" של ג'ימי הנדריקס. שמו של האלבום החדש לקוח מתוך סונטה של שייקספיר — „מאומה כמו השמש". סטינג, אגב, עסוק במרץ גם בקריירה הקולנועית שלו. הוא הופיע עם קתלין טרנר בסרט „ג'וליה וג'וליה" וכעת הוא מצטלם לסרט חדש, לצידה של מלאני גריפית — „יום שני סוער" — בו הוא מגלם בעליו של מועדון ג'אז בניוקסל, בשנות ה־50. ממש חוזר אל השורשים...

● קית ריצ'רדס, גיטריסט „האבנים המתגלגלות", חתם חוזה הקלטות, כסולן, בחברת „וירג'ין". תקליט הסולו הראשון שלו יראה־אור לקראת סוף השנה, או בראשית השנה הבאה. בינתיים, השתתף ריצ'רדס בפס קול סרטו של הבמאי טיילור הקספורד — „הייל! הייל! רוקנ'רול", המבוסס על סיפורו של הזמר צ'אק ברי...

● שילוב משונה: ריק אוקייסק מלהקת „המכוניות", מופיע בסרט חדש ושמו „סבריי" כחברה של פיה זדורה, זמרת — שחקנית מיניאטורית הידועה בישראל כרעייתו של משולם ריקליס. בסרט משתתפים גם דבי הארי (בלונדי), סוני בונו (סוני ושר, הצמד המצליח בשנות ה־60) וגם דיוויין...

● בקרוב, מתעתד ליאונרד כהן, להקליט תקליט חדש ולשיר דואט אחד לפחות עם הזמרת ג'ניפר וורנס, שהוציאה לפני זמן לא רב תקליט שכולו שירים של כהן ונראה שזה מצא חן בעיניו...

● השחקנית דיאן קיטון תביים וידיאו־קליפ לזמרת בלינדה קרלייל, יוצאת להקת־הנשים המפורסמת — „גו גוס". בתקליטה החדש, של בלינדה, מתארח גם תומס דולבי והוא כולל ביצוע חדש ללהיט הידוע של להקת ה„קצפת" — „אני מרגיש חמשי"...

סטינג – קריירה קולנועית

מופע

קצבי חזק לוהט

גידי גוב במופע חדש– „דרך ארץ"

מאת עופר ניר

בחדר לא גדול, צמוד למחסן של ציוד ועגברת, אי־שם ברמת־גן, משלים גידי גוב, הכנות אחרונות למופע החדש שלו. החדר אטום לרעש מבחוץ. שומעים היטב את השירים ויש בהם קצב, אנרגיה ועוצמה. גידי גוב עושה „ראנין", שר את השירים ברצף, לא מתעכב כדי לתקן או לחזור שנית. לבוש חולצת טריקו, גינס מקופלים עד הקרסוליים, בסנדלים, הוא שר בחזרה, כמו על הבמה, באנרגיה מאומצת מאוד. לא נע במעט מן המקום, אבל במרחב הקטן שתחב לעצמו, הוא משקיע הרבה אנרגיה, מתפתל, מרים את החולצה, השירים דורשים את זה.

התקליט „דרך ארץ" הוא המצליח ביותר בקריירה הארוכה שלו. תוך שלושה חודשים, נמכרו למעלה מ־25 אלף עותקים, יותר משני תקליטיו הקודמים גם יחד. „דרך ארץ" מצטרף אל המועדון האכסקלוסיבי של זמרים ישראלים שתקליטיהם יצאו בקומפקט־דיסק. גוב מרוצה מזה, כמובן, אפילו שלא יצא לו לשמוע את „דרך ארץ" בגירסת־הלייזר. כי אין לו „קומפקט" בבית...

המופע, שייצא לדרך בראשית אוקטובר וירוץ באולמות לא גדולים, מבוסס על שירי „דרך ארץ" ובנוסף, קטעים מוכרים אחרים, מתקליטיו הקודמים, כסולן ובהרכבים שונים. „כוורת" („יו יה"), „דורה" (לידיה הלוהטת), „ערב רב־פעמי" („גן סגור" בגירסת כאסח). רמי קלינשטיין, מנגן בקלידים ומנהלו המוסיקלי של המופע, שר גם הוא שלושה שירים מתוך תקליטו. נוסף לקלינשטיין מנגנים נאור דיין בגיטרה, בנצי גפני בבאס ואלון הלל בתופים. המופע „דרך ארץ", כמו חלק נכבד משירי התקליט, נושא תו־זיהוי ברור של רוקנ'רול קיצבי, חזק ולוהט.

לואי להב אחראי להפקת התקליט. טביעת אצבעותיו של להב השאירה חותם ברור של הצלחה על התקליטים של דויד ברוזה ושלמה ארצי. אומרים צנטרליסט, שתלטן ותקיף, גם כאשר החומר דורש טיפול עדין יותר ובכל זאת הוא נוחל הצלחה גם הפעם עם תקליטו של גידי גוב.

„וודאי שלואי לקח את ההפקה לכיוון שלו. אחרת, לא היה לו מה לעשות בתקליט", אומר גוב. „זה התפקיד שלו, מפיק הוא בערך כמו במאי בהצגה, אתה יודע עם מי אתה הולך לעבוד. ברור שזה לפי טעמו. בעבודה, הוא כל כך בתוך העניין, שהוא יוצר את האמת שלו ומנסה לשכנע וברוב המקרים הוא גם מצליח. כמובן שיש ויכוחים אבל אלה הם תהליכים אופייניים לעבודה משותפת ובסך־הכל, לא מדובר בעינויי גדול. לואי הוא איש דומיננטי אבל, בסופו של דבר, אם היה סתם פרא־אדם, אז היו מתרחקים ממנו. אחרי הכל, הוא עובד עם אנשים, עם נגנים. עובדה שהוא מצליח לגרום לאנשים לעבוד יחד ולתרום מכשרונם. מדוע דווקא לואי בתקליט הזה? כבר מזמן רציתי לעבוד איתו. עוד בתקופת „דורה" חשבנו לעבוד יחד ולא יצא. רציתי תקליט יותר מגודר, פחות מוסכם, משהו שינער אותי."

גידי גוב – הופעה שונה ממה שהקהל רגיל

התקליט הזה נהולט מנער ומוציא לגימלאות דימוי, מדוייק או לא, של גידי גוב, כזמר מהורהר, מנומס, ש„שקיעה נוגה" מתאים לו יותר מ„יו יה". שטות, כמובן, שכן בשני השירים הוא מצליח להעביר איכויות אחרות בכל אופן, כימעט בכל שיר, גידי גוב נשמע אמין, נכון וטוב. בשירים כ„לוליטה" או „שלל שרב", הוא נשמע שייך יותר מתמיד לקטגוריה של זמרי־רוק, עד כמה שניתן ועד כמה שזה נחוץ בכלל, למזג ולמיין זמרים.

יהודה פוליקר הלחין את רוב שירי התקליט. הכוונה המקורית היתה למצוא תקליט שכולו פוליקר. אז הסתפקו לבסוף בשבעה שירים שלו. איך מסתדרים השירים של פוליקר עם ההפקה של להב? „לפעמים קשה, לפעמים מצויין," אומר גוב, „מתי זה קשה? כשלא מצליחים להעביר את המנגינות היפות של יהודה למסגרת העיבוד, לפעמים אין ברירה וזה פוגע במנגינה ולעתים, יוצא משהו יפה, כמו „שלל שרב". „שלל שרב" נבחר כשיר־השנה בגלי צה"ל והגיע שני לאחר „באה מאהבה", במיצעד המסכם של רשת גימל. בגל"צ נבחר גוב כזמר השנה. עושה לך בכל משהו, תוארים מן הסוג הזה? הוא אומר שכן. „ודאי שזה משמח אותי, זו העבודה שלי ואם במסגרת העבודה, יוצא שיר אחד, שנבחר להיות שיר השנה, אז זה בהחלט נעים מאוד."

עכשיו אל האולמות עם המופע, עם הקרדיט של זמר השנה, שיר השנה, אלבום שזכה לביקורות משובחות, עם חבורת נגנים שכל אחד היה שמח להופיע איתה, מבטיח גוב מופע שונה מאוד ממה שהקהל שלו היה רגיל לקבל עד כה, אשר להאמין לו.

קצת היסטוריה

5 באוקטובר 1962

חגיגת הביטלס, שחולה בחודש יוני במלאת 20 שנה לתקליט „מועדון הלבבות השבורים של סרג'נט פפר" ונמשכה עם הקרנת הסרט „זה היה לפני עשרים שנה" טרם הגיעה לקיצה. הגיע הזמן לחגוג תאריך משמעותי נוסף לחובבי הלהקה. ה־5 באוקטובר 1962, בו יצא לאור התקליטון הרישמי הראשון של הביטלס „אנא אהביני". שיר זה הגיע למקום ה־17 במיצעד האנגלי וכבש את המקום הראשון באמריקה, בעבור שנה וחצי, במאי 1964.

כאשר הוקלט השיר לראשונה, בהקלטת דוגמא, בחודש יוני 62', תופף עם הלהקה פיט בסט, אך דעתו של ג'ורג' מרטין, המפיק, לא היתה נוחה ממנו, הביטלס שבו לאולפני „אבי רוד" ב־4 בספטמבר, עם רינגו סטאר שהחליף את בסט. מרטין עדיין לא היה מרוצה והעדיף שבהקלטה הבאה של השיר, כעבור שבוע, יתופף במקומו מוסיקאי של האולפן, אנדי וויט. רינגו רק ליווה בטמבורין. התקליטון שיצא לשוק הבריטי היה ב„גירסת רינגו" ואילו הקטע בו תופף וויט, יצא בתקליטון לשוק האמריקני ונכלל גם באלבום „אנא הנעימי לי".

כאשר יצא התקליטון לשוק הבריטי, מיהר בריאן אפשטיין, מנהל הלהקה, שבבעלות משפחתו היו מספר חנויות תקליטים, להזמין 10 אלפים עותקים, כדי להזניק את „אנא אהביני" למצעד. אולם, רק כעבור חודשיים הצליח התקליטון לחדור אל עשרים הראשונים והגיע, כאמור, רק עד המקום ה־17.

התקליטון הבא של „החיפושיות" „אנא הנעימי לי", יצא בשנת 1963 והגיע למקום השני במצעד האנגלי ולמקום השלישי באמריקה. רק התקליטון השלישי „אני אליך", כבש את המקום הראשון באנגליה, אם כי בארצות־הברית נכשל והסתפק רק במקום ה־41. השאר שייך להיסטוריה, בלי מרשות ובלי ציניות.

ע.נ.

ד"ש מברלין

„מינימל קומפקט" איזכור ישראלי

מאת יוסי ונונו

מה קורה בברלין? שום דבר מיוחד. מופעי־רוק הגוררים אצלנו חגיגה תיקשורתית, כתבות צבע ענקיות והרבה הרבה מילים הם עניין של שיגרה כאן. דילן שהופיע בברלין ב־17.9 קיבל כמה שורות. מזלו של פיטר גבריאל שפר אך במקצת. מבחינת היקף המופעים, איכותם וקהלם מובילה ברלין על תל־אביב.

ברשימת־המופעים לחודשיים הקרובים מאוזכרים סטיבי וונדר, פיטר גבריאל, בוב דילן, קליף ריצ'רד, ג'טרו־טול, בריאן ארמס, דפש מוד, מריליון הקיור ולייזה מינלי. מה שנקרא רשימה מעוררת. ב„טיפ" שהוא התנ"ך של ברלין בכל מה שקשור לתרבות התפרסמה כתבה על „מינמל קומפקט". בכותרת המאמר מצויינת העובדה כי חברי־הלהקה הם ישראלים. נראה לי ש„מינמל" צריכה להיפטר מהכותרת „להקה ישראלית שעוברת בבריסל" — המוסיקה שלהם טובה גם בלי תוספות.

הלהיט הפופולארי ביותר בתחנות הרדיו של ברלין הוא „וויו' וויו'" („נסיעה נסיעה") של הזמרת הצרפתיה דויידלה שהספיקה להופיע בארץ. אגב, השיר הזה הוא להיט גם בצד המזרחי של ברלין, כך שהבחורה הזו תחיה לא רע בשנים הקרובות. משיחות אקראיות עם מוכרים בחנויות התקליטים הגדולות של ברלין, מתברר כי התקליט „BAD" של מייקל ג'קסון הולך לא רע. הבחור קיבל חלונות ראווה שלמים המציגים את המראה הפלסטי החדש שלו ועם שיווק כזה נראה שהוא ישבור את השיא של עצמו. גם אלביס קיבל חשיפה לא רעה, אלא שהוא להבדיל אינו מוצג בחלונות־הראווה של חנויות הספרים. על כגון זה נאמר, יחי ההבדל הקטן!

תקליטים

מרחף

מאת יוסי ונונו

לסטר בואי ומנטסית הנרשמים „יש לי רק עיניים בשבילך" ECM־יבוא.

בתמונה המצורפת לתקליט נראה, לסטר בואי, כמו מכשף או מנתח או קוסם. תאווה למוסיקה מסבירה את הדימוי. המוסיקה של בואי מכשפת, מדוייקת ומפתיעה כאחד.

מדובר בתקליט מיוחד המורכב כולו מנשפנים ומתופף אחד. סטנטון דיוויס, מלאכי תומפסון וברוס פרוס מנגנים בחצוצרות, קריג הארים, וסטיב טור מנגנים בטרומבון, ויכנס מנסי בקרן צרפתית, בוב סטיוארט בטובה ומשלימים אותם לסטר בואי בחצוצרה ופיליפ וילסון על התופים.

בואי מקליט ב־ECM ולא במקרה. המוסיקה שלו קשורה אמנם לג'אז האמריקאי הטהור, הביג־בנד ואפילו הגוספל ועם זאת יש בה משהו מהרוח האירופית המחפשת העכשווית כל הזמן בנסיונות מוסיקליים ובעיות סגנונות, וזוהי מוסיקה שמנסה לפתוח מחדש את גבולות הג'אז.

הנשפנים של בואי נשמעים כמו אנסמבל מגובש, כמו ביג בנד, או מקהלה. הם מתואמים ומדוייקים ועם זאת בואי משאיר לכל אחד מרחב להתבטאות אישית. נגני החצוצרות מצויינים, כך גם הליווי של הטרומבון. לווילסון על התופים — עבודה קשה. הוא צריך להתמודד לבדו עם 8 נשפנים. הוא עומד בזה בכבוד ואפילו יותר מכך. מעל כולם בולט בואי כסולן בחצוצרה שלוקחת אותך למחוזות אחרים, עוזרת לך לחלום, לברוח לארץ המוסיקה בה אין מקום לטירדות היום־יום.

הקטעים הטובים בתקליט: „יש לי עיניים רק בשבילך", קטע שמנוגן כמו תפילה או מצעד; „באים בחורה", „ג'מאייקה" „גוד". תקליט קשה להאזנה ועם זאת מי שמחפש הרפתקאה מובטחת לו הנאה שלמה. מומלץ.

עבר זמנו

תרומית ציבורית בערוץ סיאטל — מקסי מיגל, יבוא.

בתקליט הזה נתקלתי במקרה הוא לא עורר בי חשק להכות לאריך והגנן שכמוה ייצא בעיקבותיו. גזני לייזרז הוא „פאסה" ולא יעזור לו הרבה. אפילו למהומות שהוא ימנה לעורר יתייחסו בסלחנות. מה שהיה — נגמר. גם אם מישהו חשב שאולי אפשר לפתוח עוד קצת שערות מהגלאגן של פעם, אין כאן הומור, אירוניה עצמית, או התבוננות משכנת. ערבר שקשה אלי לצפות מאים „בלייזר" כלומר בשביל מה זה טוב? לא יודע. אגב, כבר ב„סיר הנסי" אפשר היה להבין שהתקשה הזו מעניינת, אולי מבחינה סוציולוגית, אבל מוסיקלית היא גמרה את עצמה. נגאלות הצפרדעים לאיכותית מסוג התקליט הזה.

י.ו.

הבובות של רב־כבאי גידל

זמן מה אחרי שהציגו בטלוויזיה את אוסף הבובות של מאיר עמית, פגשתי ידיד ותיק פרידל גידל (גודלבייך) מהרצליה. איש מכבי אש שהחל את עבודתו בהתנדבות והגיע לתפקידים בכירים, בשורות עד שיצא לגימלאות. „ראית את הבובות בטלוויזיה — שאל ידידי — אם כן, בוא אלי ותראה את הבובות שאני עושה."

באתי לביתו ובית גודר קטן, מוקף עצים ופרחים, נראה כמו ננס בין רבי־הקומות שנבנו סביבו.

פרידל מוציא כמה אלבומים של תצלומי בובות מיניאטוריות, מלאכת יד אמנותית, שבה עסק ועוסק עד היום, בשותפות עם רעייתו.

„הרעיונות שלה ואני המבצע. היא הראש ואני הידיים" — אומר פרידל. למשפחת גידל עבר מפואר בחיי ארץ ישראל ומדינת ישראל אולם מאז יצאו לגימלאות הם מחלקים את זמנם בין התנדבות בבית־החולים „מאיר" בכפר סבא (היא בספריה והוא במחלקה לטיפול נמרץ) לבין התחביב המרשים של בניית בובות מיניאטוריות, שכולן צולמו וסודרו באלבומים כמו תמונות בתערוכה. והנה חתונה יהודית, דוד וגוליית, רבקה ערבית, מקהלה, תזמורת, גוליבר בארץ הגמדים, ילדות, ואחיות בתי־החולים וגם בובות בשלג ובנוף מדברי. פרידל הכין גם רגמים ותרשימים של בובות לילדים הלומדים אמנות במוזיאון ישראל, את הבובות הוא מציג במועדונים, כולל מועדון גיל הזהב בהרצליה.

פרידל גידל במדי רב־כבאי

בשיחה עם דבורה ופרידל מתברר שיש להם תחביב נוסף — תצלומי תחריט מקוריים של ארץ הקודש מראשית המאה, שחלקם נרכשו על־ידי מוזיאון ישראל ומוזיאון הארץ.

פרידל גידל, יליד גרמניה, עלה ארצה כחבר תנועת נוער לקבוצת הוגים־ברענגה, שהקימה בימי „חומה ומגדל" את קיבוץ מעוז חיים. שם פגש בדבורה, יפיפיה, ילידת הארץ ומאז לא נפרדו. פרידל פעל בימי חומה ומגדלה במסגרת ההגנה; לאחר שהוריו עלו מגרמניה הקימה המשפחה את ביתה בהרצליה.

בסיפורו של פרידל ישנו גם פרק על שליחות עלומה לפרס, במלחמת העולם השניה. רשמית הוא יצא בשליחות סולל בונה לבדוק אתר מסויים — אולם על התפקיד האמיתי אינו מוכן לספר גם היום, למרות שעברו מאז עשרות שנים. לאחר קום המדינה עסקה דבורה בהנחלת הלשון, והיתה שותפה פעילה בהתנדבות — למיבצע ביעור הבערות, ואילו פרידל שהיה נגר בניין החליט ללמוד הנדסת כבאות. במשך שנים היה כבאי מתנדב בהרצליה, אך לאחר קבלת התואר היה לקצין מניעת שריפות ומפקח כבאות מחוזי וטיפל ב־12 תחנות כיבוי באיזור תל־אביב והמרכז. במקביל כיהן כיועץ לשירותי כבאות לתע"ש ורפא"ל.

הפרישה לגימלאות פתחה את פרק ההתנדבות בבית־החולים. בכל יום שני אפשר לפגוש שם את בני גידל — בספריה של בית־החולים והוא במחלקה לטיפול נמרץ, עוסק בכל. כורך ספרים, מטפל בספריה המקצועית של המחלקה, מטפל ועושה סדר בתיקי החולים, כדי להקל על המטפלים והמטופלים. הילדים השוכבים במחלקה זו נהנים מהתחביב שלו. הוא מכין בובות, כדי לשעשע את הילדים החולים.

לדבורה ולפרידל הרבה מכתבי תודה והערכה של רופאי המחלקה לטיפול נמרץ במכון חלב.

בבית הם ממשיכים לטפח עצי נוי, דבורה מוצאת זמן לטפל במשפחה של קשישים הזקוקים לעזרה, ואינם מזניחים את הבובות ביחוד בחורים נשואים, לדבורה יש טביעת עין שיודעת להבדיל בין עיקר ותפל, מעלה רעיונות, פרידל מבצע ויחד הם מלבישים את הבובות, מצלמים ומסדרים באלבומים למעין מוזיאון של בובות מיניאטוריות.

יהושע מרקוס

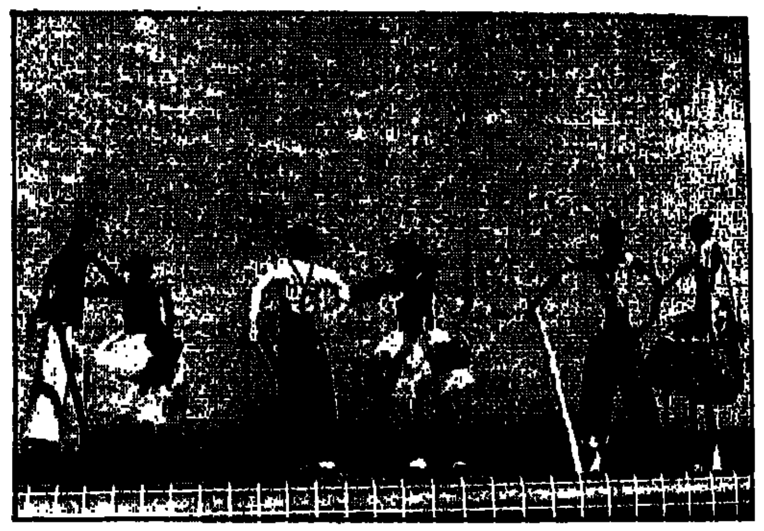
בובות באלבום

נשות כמורה באנגליה

בעוד ארבע שנים, החל משנת 1991, ימלאו הנשים בכנסיה האנגליקנית תפקידי כמורה, שווה־בשווה עם הגברים: הן ינהלו טיקסי תפילה, ישאו דרשות וישמשו בקודש. על כך החליט ה„סינוד" של הכנסיה האנגליקנית, מועצת כוהני הדת, שהפעם השתתפו בה גם כמרים זוטרים וגם נציגי המאמינים, כולל 20 אחוז נשים.

ההחלטה מעוררת התנגדות אצל הכמורה־האנגליקנית ובקרב המאמינים כאחת ולדעת העיתונות האנגלית, היא מהווה סכנת פילוג רצינית ביותר של הכנסיה מאז קרע המלך הנרי ה־8 את ה„צ'רצ' אוף אינגלנד" מהכנסיה הקתולית והתייצב בראשה. לפי החלטתו של הנרי, בשנת 1534, המלך (ועתה — המלכה אליזבת ה־2) הוא ראש הכנסיה האנגליקנית, המאגדת כ־27 מיליון מאמינים, בעיקר תושבי האיים הבריטיים.

„ישמרנו האל מפני המין הנשי" — כתב הסאנדי טלגרף השמרני ו־18 אלף אנגלים חתמו על עצומת־מחאה נגד כהונת נשים בתפקידי כמורה. אולם מרבית המאמינים — ואף אנשי הכמורה — אינם מתנגדים לנשות־כמורה, מה גם שבארה"ב, קנדה וניו־זילנד מכהנות כבר 750 נשים בתפקיד זה.

בתמונה: פירחות־כמורה מפגינות בעד החלטת הסינוד.

הישראליות אוהבות צבעים עזים

חברת „קרליין" אשר רק לפני שלוש שנים החלה לפעול בשוק המקומי, „עלתה על המסה". נראה שקהל אוהדי הקוסמטיקה, והפעם לא רק נשים, שוכנע על־ידי הצהרות החברה „המדיניות שלנו להעניק לצרכן מוצר ישראלי המבוסס על אריזה בעיצוב אלגנטי, באיכות גבוהה, ברמה של מוצר־יבואי ובמחיר סביר". אנשים רבים נוטים לנסות חידושים, אך אם מארגנת החברה תערוכה לקניינים ומציגה בה עשרות תכשירים, ביניהם יותר מ־40 חדשים ואולם־התצוגה הומה קונים נראה שהמסר של החברה נקלט.

אחד מהתכשירים החדשים הוא אפטר־שייב בשם „הרמנטיו ג'ירונימו" המבוסס על תערובת מיוחדת של צמחי־יער משולבים עם צמחי תבלין מארצות אקזוטיות כטרינידאד, ג'אמייקה, מאלויה ואינדונזיה. מנהל השיווק של החברה רון פאר, גילה שהניחוח של אפטר־שייב זה משתנה במשך שעות היום וריחות של הדרים ושרכים הופכים לריחות של תבלינים ולבסוף מריף האפטר־שייב ריח כשל תערובת קליפות־עצים ושרכים. כדי להבחין בשינויים אלה צריך להחזיק גבר צמוד במשך שעות. המחיר של אפטר־שייב רב־ריחני זה (100 מ"ל בתרסיס) הוא 29 ש"ח.

חידוש אחר, הוא „סוסטלי" — סידרה של תכשירים לאמבטיה המיועדת לטיפוח־הגוף הכוללת קצף־אמבטיה, סבון־נוזלי, ותחליב לגוף. כל התכשירים מכילים חומרים על בסיס סיליקון, המונעים ייבוש העור, שכן הסיליקון יוצר מעין שיכבת־מגן על העור. מוצרי סוסטלי, באריזה של 250 מ"ל עולים מעט יותר מ־8 ש"ח.

מושכים את העין תכשירי האיפור החדשים, כגון מערכת של צלליות (17.88 ש"ח) או מערכת גדולה, עם מיגוון של 20 צלליות, (32.00 ש"ח). באוסף הגדול כלולה לכה לציפורניים ב־17 גוונים, 9 גוונים של שפתונים עם מברשת מיוחדת באריזה ועפרונות לאיפור העיניים או תיחום הפה ומסקרה בצבעי תכלת, שחור וכחול.

יועצת היופי של החברה מציעה למרוח טורקיז עז בזוית הקיצונית של העפעף העליון, עד למרכז, לכיוון הריסים להמשיך בצללית ירוקה כהה; בארובת העין — צללית כתומה; מתחת לגבה — צללית צהובה משוכה גם בצידי העיניים קרוב לאף; עיפרון כחול־אוכמניות בעפעף התחתון; מסקרה שחורה; סומק כתום מוזהב ושפתון כתום־זהב. משלים את המראה, אפשר כמובן גם אחרת. כל אחת תבחר לה את מינימום הצבעים, שבעזרתם תוכל במקסימום של קלות, להיראות יפה ולהרגיש מאופרת. אבל טוב לדעת „מה הולך" ואולי גם פעם לנסות...

חיה יוסף

מראה „אקזוטיקה", איפור הסתיו של קרליין. מדגימה מלכת היופי ימית נוי.

מורים משתלמים במוזיאון

מוזיאון תל־אביב העמיד בקיץ את אוצרותיו ואולמותיו לרשות השתלמויות למורים בכל תחומי האמנות. הוכן חומר רב להעברת ידע והסברה, ואחרי ההצלחה שהיתה לכך בקיץ אין סיבה שלא להמשיך במפעל מוצלח זה.

הנושאים העיוניים של ההשתלמות מגוונים: מגמות באמנות מודרנית, מאמנות יהודית לאמנות ישראלית, תמונות בתערוכה, זרמים באמנות המאה ה־20 ועוד.

ההשתלמות המעשית מנוהלת על ידי רן קריגר; את סדנת הרישום מקיימת הציירת רחל שביט; קולנוע ווידיאו — המדיום כאמצעי חינוכי — בידי שולי אשל; נוגה שליט אילן מעבירה השתלמות מעשית בתיאטרון ואמנויות וכן בתיאטרון־בובות; דיוקנות — לבנה רבינוביץ; פיסול — בלה קול; פיסול קרמי — אתי גורן; סדנא לאמנות פלסטית — אירית סגולי. מנהלת מחלקת החינוך וההדרכה במוזיאון היא יעל הורביץ. במוזיאון מתוכננות גם השתלמויות קצרות של ארבע פגישות ומתוכנית מפגשי הבוגרים של השתלמויות המורים. כל זה במוזיאון תל־אביב, כולל ביתן הלנה רובינשטיין.

אידית פיינגולד

כשהתינוק יוצא מהלול

באחד מביקורי אצל חברתי המטופלת בתינוק זוחל, הבחנתי בפטנט שהמציא בעלה והתלהבתי מהרעיון. ובכן — התינוק גדל, — הסבירה חברתי והלול נעשה קטן בשבילו. מסוכן להשאירו זוחל בחדר באין משגיח, אבל להישאר בלול איננו מוכן. אז מה עושים? הופכים את כל חדר הילדים ללול, המאפשר לאם לראות את תינוקה בלי להיות מוטרדת על ידו. התינוק גם הוא רואה את אימו וגם מטייל־זוחל בנחת ונהנה מהחופש שנפל בחלקו.

איך עושים את זה?

לוקחים שתי מסילות אלומיניום U, באורך 50 ס"מ; לוח עץ לבוד 70x50 ס"מ בעובי 12 ס"מ (לפני קניית העץ כדאי למדוד בדיוק את המרחק בין המשקופים, להפחית ממנו 2 ס"מ ואז מתקבלות מידותיו הנכונות של לוח העץ); ברגי עץ. הכלים הדרושים לעבודה: מקדחת, מברג, פצירת ברזל.

מעגלים את הקצוות החדים של הפרופיל (מסילת האלומיניום), קודחים 3־4 חורים במסילה ומחזקים אל משקוף הדלת בעזרת הברגים. הקצוות המעוגלים יהיו כלפי מעלה, כדי למנוע פציעה. משחילים את לוח העץ לתוך מסילות האלומיניום, ויש — כיף לתינוק ושקט להורים.

רותי ניסנוב

היכן גומרים את העיסקות?

פעם שמעתי בדיחה שלא כל כך הצחיקה בארצות־הברית, בעיירה דרומית אחת, לא נבחרו נשים לחבר המושבעים בבית־המשפט. כשנושא השוויון הגיע גם לדרום קמה צעקה והאחראים נדרשו להסביר. קם הממונה על סידורי בית־המשפט, השתעל והשיב: אין לנו דבר נגד נשים, אלא שבבניין של בית־המשפט אין שירותים לנשים...

נזכרתי בסיפור זה במפגישה עם טובה פינטו, הממונה על אגף התקציבים בהסתדרות הציונית העולמית ובסוכנות היהודית. זה תפקידה החדש. לפני כן היתה אחראית לאגף התקציבים באגף החקלאות של משרד האוצר. טובה פינטו היא אם לשלושה בנים ומגדירה את עצמה כ„אמא בשלט רחוק". היא מתמודדת בהרבה הומור ועוד יותר ידע מקצועי, עם תפקידה החדש, בסביבה חדשה, עם אנשים חדשים. ביקשתי לדעת איך קיבלו אותה הוותיקים של המוסד ואיך היא מסתדרת עם הגברים שהיא הממונה עליהם והיא השיבה: „הרבה יותר טוב מאשר חשבתי. אבל יש לי בכל זאת בעיה. לעתים קרובות הגברים גומרים עניינים בשירותים. לשם אני לא יכולה להיכנס... אין לי ברירה, אני מחייכת ותופסת אותם במסדרון..."

חיה יוסף

מאיטליה בסגנון ספורטיבי

בראשית היתה „סימור" מייצרת בשביל „אדידס", אך לפני כ־12 שנה החליטו בעליה להפיק את תוצרתה בשמה, לעצב סיגנון מיוחד עם ניחוח איטלקי, לספורטאים ולמי שרוצה להראות ספורטאי, אבל גם אלגנטי ועליז ולא מגושם.

סימור מייצרת בגדי ספורט, נעלי ספורט, תיקים — ועשרות מועדוני ספורט באירופה עושים לה פירסומת על המגרשים.

השנה הגיעו מוצרי סימור גם לישראל, בתיווכם של מוני־הראל ומתי־בירנבוים הסוכנים הבלעדיים, שיבאו בשלב ראשון 12 אלף פריטים. זה כולל חולצות וגופיות בצבעים שונים, אימוניות ומעילי רוח; נעלי ספורט ליפים וליפות, לצד נעלים למקצוענים; נעלי ילדים, ומגפים צבעוניים מאוד, מחומר סינתטי ומאריג בלתי חדיר למים.

להלהיט של השנה הם מגפי ילדים מרופדים בפרווה סינתטית, עליזים מאוד ומחממים מאוד, על אף משקלם המועט. גם התיקים צבעוניים, מהם ספורטיביים, לספורטאים או למטיילים, ומהם רציניים, לאנשי עסקים ולסטודנטים, תיקים אלו דוחקים את רגליו של הסמסוניט, המכונה אצלנו תיק ג'ימס בונד.

מוצרי „סימור" נמכרים בארץ „במשביר לצרכן" ובחנויות פרטיות, היוקרתיות שביניהן. למרות שעל פריטים מיובאים מסוג זה מגיעות הוצאות המכס ל־80 אחוז, טוען מוני הראל שמחירם יהיה נמוך בכ־10 אחוז ממחיר התוצרת של הפירמות המתחרות. הוא פשוט מעריך רווח קטן אבל בטוח, מה גם שבתוכניתו הסדיר יצור עם „סימור" וכבר מתנהל מו"מ על יצור כמה מדגמי נעלים באחד המפעלים הקיבוציים וגם על יצור חולצות ואימוניות.

לשחק בקרן אור

„קרן אור" הוא ההפקה החדשה של משחק הגיון חינוכי מבית היוצר של „אורדע". מטרת המשחק: לגלות את מערך הצבעים והמראות שמצפין היריב על הלוח שלו. המשחק מבוסס על שני עקרונות יסוד: שני סוגי מראות המגיבים לפגיעת קרני אור (מראה רגילה המחזירה את הקרן בזווית של 90 מעלות ומראה חד־כיוונית) ושלושה צבעי יסוד (אדום, כחול וצהוב), שעירובם יוצר מגוון צבעים. „קרן אור" הוא משחק המיועד לשני שחקנים בני שבע ומעלה, המצויידים בלוחות משחק. בכל לוח שני שדות המסומנים במספרים 1 עד 16. בשדה אחד מצפין השחקן דיסקיות צבעוניות ואריחים המייצגים מראות. השדה השני משמש לניחוש המערך המוצפן של היריב. כל שחקן מנסה לגלות את הסידור של הצבעים והקרניים על הלוח הנסתר של יריבו. מי שמגלה ראשון את הרכב הצבעים והקרניים אצל יריבו מוכרז כמנצח.

הפועל תל־אביב, היחידה שניצחה בחוץ במחזור הפתיחה בכדורסל:

טאונס צלף ללא רחמים בחיפה 73:89

מכבי ת"א צלעה בנצחון על הפועל חיפה 70:84 ★ הנפלד במיטבו: הגליל – מכבי רמת־גן 74:99 ★ חולון לא נבהלה מ"הרמלאי" ויליאמס – 59:73 ★ מכבי נתניה נכנעה בירושלים – 95:82

מאת ישראל פז

משחקי הליגה הלאומית בכדורסל נפתחו אמש ללא הפתעות. חמש משש המנצחות היו קבוצות בית ורק הפועל ת"א, עם לינטון טאונס המצטיין, חזרה עם נצחון משכנע מרוממה על מכבי חיפה — 73:89.

האלופה, מכבי ת"א, ללא כוכבה קן בארלו, גילתה חולשה רבה במשך 30 דקות לפני שניצחה את הפועל חיפה השאפתנית — 70:84.

את ההפרש הגבוה במחזור הראשון השיגה קבוצת הפועל הגליל־העליון, שהביסה בכפר־גלעדי את מכבי רמת־גן — 74:99.

שתי העולות החדשות נוצחו במשחקי־חוץ: אליצור נוה־דוד רמלה, עם ארל ויליאמס המצטיין, הפסידה להפועל חולון — 73:59 ומכבי נתניה חזרה מנוצחת מהבירה ע"י הפועל ירושלים — 95:82.

שלשום הכניעה אליצור נתניה את בית"ר ת"א — 84:101.

המשחק המרכזי

הפועל ת"א: הצהרת כוונות

הפועל תל־אביב — מכבי חיפה 73:89 (40:49)

מאת יוסף גלזר

לינטון טאונס. את השם הזה יזכרו בחיפה עוד תקופה ארוכה. יד הזהב של טאונס צלפה אמש 34 נקודות לסל מכבי חיפה באחוז דיוק מרהיב והיוותה את הגורם העיקרי לנצחון החיוני של הפועל ת"א ברוממה — 73:89 (40:49).

2800 הצופים שגדשו את יציעי ההיכל החיפני היו עדים למשחק פושר ביותר וגם תוצאתו הנמוכה יחסית יכולה להעיד על כך. מכבי חיפה עם דורון שפע ואריה רוזנברג, בכשירות חלקית ביותר לא הצליחה להוות יריב ראוי לשמו מה גם שג'ון פלאורס ועדי גורדון היו דחוקים משיאם. יכולתו הטובה בדקות רבות של ג'ו ביניון לא הספיקה.

מן העבר השני הסבירה הפועל ת"א מדוע רבים רואים בה כיום את הקבוצה הטובה במדינה. לצד טאונס שממש היה בלתי ניתן לעצירה הבריק לאוואן מרסר שביצע מלאכה מצויינת מתחת לסלים. גם לעמוס פרישמן היו דקות טובות. מאידך איכזבו ג'ונתן דלזל, חיים ולוטיקמן (שחגג אמש את הולדת בנו הבכור) ובעיקר קארל איימוס שהיה גרוע עד להחריד.

הפתיחה היתה שייכת דווקא לחיפה 0:2, 6:14, אך טאונס הפך ל־18:21 ומאז לא נשמט יתרון האורחים שצמח במהירות — 18:27 ו־22:33. גורדון צימק ל־36:39 ו־40:43, אך ת"א ירדה להפסקה עם יתרון — 40:49.

לאחר ההפסקה המשיכה ת"א להוליך — 48:63, 60:77, 67:85 ו־73:89 בסיום.

שיפוטם של ראובן וירובניק ורן בורנשטיין היה חלש.

● קלעו להפועל ת"א: טאונס 34, מרסר 18, פרישמן 10, ולוטיקמן 10, דלזל 8, לאסוף 6 ארליך 2, ואייטוס 2.

● קלעו למכבי חיפה: ביניון 27, גורדון 12, שפע 11, פלאורס 9, שטיינהאואר 8 ורוזנברג 6.

האלופה נמתחה 27 דקות

מכבי ת"א — הפועל חיפה 70:84 (39:39)

במשך 27 דקות הצליחו כדורסלני הפועל חיפה למתוח את האלופה מכבי ת"א. ברקה זו הוליכו חניכיו של יריב ורשיצקי 47:48 תוך שהם מציגים משחק טאקטי מעולה מלווה באחריות רבה. אך כדורסל משחקים 40 דקות ובסיום דורה הלוח 70:84 למכבי ת"א.

מכבי ת"א, עדיין ללא קן בארלו שיגיע הבוקר וללא איציק כהן הפצוע, הימרה על גדג קורנליוס ששיחק 40 דקות ולא איכזב. קווין מאגי סבל מ־4 עבירות כבר לאחר 30 דקות, אך הספסל המגוון של האלופה הוניק למשחק את מוטי דניאל ששיחק במשחק הגנה מעולה את רוברט יוברס החיפני שהיה מהבולטים בקבוצתו. דורון ג'מצ'י, בהברקות שהפכו לסלים, הוליך את חבריו ליתרון — 57:66 ובסיום — 70:84.

הפועל חיפה עם שישה שחקנים המסוגלים להתמודד ברמה לאומית בתוספת 4 "ילדים" הפתיעה את 1500 הצופים בהיכל הספורט ביד־אליהו. שחקני חיפה, רונלד־ויסטון, קילפטריק וולס ורוברט יוברס, שיחקו באחריות רבה במטרה לא לבצע עבירות מיותרות, כיוון שמחליפים לא ציפו להם על הספסל.

המאקטיקה של יריב ורשיצקי עברה מצויין. עזרו לו שחקני מכבי ת"א שלא היטיבו לשחק.

מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי שנכנסו כמחליפים לדילי סימס ולחן ליפין, ניסו להכניס תנופה למשחק חבריהם. ארואסטי הכניס התלהבות במשחק מכבי והצליח לקלוע סלים חשובים כשהחיפאים היו עסוקים בשמירת גבוהי מכבי.

המחצית הראשונה היתה המכבכה היחידה עבר מקבוצה לקבוצה. בהפסקה נרשם שיוויון — 39:39.

יצחק ויסחוף

חולון? זה עוד לא זה

הפועל חולון — אליצור נוה־דוד רמלה 59:73 (32:35)

הפועל חולון הצליחה אמש באולמה חביתי לגבור על הפימפטיה של העולה החדשה לליגה הלאומית אליצור נוה־דוד רמלה — 59:73.

התוצאה הסופית אולי תטעה את הקורא אך מה שהתרחש אתמול על המשטח בחולון לא הראה כי חולון נמצאת בדרכך לצמרת הליגה. הצהרת הכוונות לאור רכישות שחקני התיזוק של חולון עדיין לא נפרעה אתמול.

אליצור, עם ויליאמס המזרקן, החזיקה מעמד כל עוד היה. איך בריאותיו של אירל. הוא קלט 15 כדורים חוזרים ויצא לנוח רק שבע דקות לפני הסיום וקלע בסך הכל 18 נקודות.

כשאול נחלש הלך ברדכו כל מערך הקבוצה האורחת. מקבוי בלט במחצית הראשונה בה קלע 13 נקודות אך נחלש במחצית השניה. שמואל גנרלטן מעמרת הרכו מיעט לזרוק וגם סיני חזון איכזב עם יד חלשה.

חולון פתחה את המשחק בצורה מפחורת והעובדה שהתוצאה הסופית נמוכה יכולה להעיד על החטאות רבות בשלבי הפתיחה אצל שתי הקבוצות.

מרווין קסלר, מאמן חולון, הירבה לערוך חילופים כדי למצוא את נקודת התורפה אצל האורחים.

ישראל אלימלך פינה את מקומו לשמואל זיסמן כבר בחלוף 8 דקות מהפתיחה. חולון רכשה יתרון זעיר החל מהפתיחה 2:4 (דקה 3), 13:18 (9) ו־23:27 (16).

גם אורנג' דאוסן ודייוי בודמור עדיין לא "נכנסו" למשחק בשלב זה. הם שמרו על כמות קליעות מועטות וכך יכלה רמלה להפוך את הקערה שתי דקות למחצית 30:31, אך חולון ידעה להחזיר לה יתרון זעיר במחצית 32:35.

המחצית השניה היתה כבר סיפור אחרי חולון ניצלה ירידה ביכולת של האורחים והחלה מעלה את יתרונה. השינוי שחל בה עם תחילת המחצית הושג עקב שינוי בשיטת השמירה. קסלר הורה לחניכיו לעבור לאזורית ורמלה לא הסתדרה עם זה.

דאוסן איפס את ידו ונעזר ביתר חבריו וכך עלה יתרון חולון 36:42 (דקה 24), 42:55 (28) 53:60 (36) ו־59:73 בסיום.

שפטו ערן עמית ואברהם זגול, לעיני 1500 צופים בחולון.

● קלעו לחולון: דאוסן 21, בורמור 15, אורנאג' 11, בוגין 11, טרי 6, אלימלך 5, מאור 2 וזיסמן 2.

● קלעו לרמלה: מורסט 20, ויליאמס 18, רבסטר 13, חזון 6 וגנדלמן 2.

אורי שטיינבך

נתניה: בכדורסל זה אחרת

הפועל ירושלים — מכבי נתניה 82:95 (48:51)

נצחון בכורה לעונה חדשה קצרה אמש במנות הפועל ירושלים על מכבי נתניה — 82:95 לאחר שליטה ירושלמית בעיקר במחצית הראשונה בזכות כריס האריסון שהיה המצטיין במשחק.

פתיחת המחצית הורתה על שוויון כוחות כאשר נתניה השוותה — 51:51 ועד לדקה ה־35 כפתה משחק שקול. ברקה זו נטל רני כהנא פסק זמן, שנתן את האות להתעוררות ירושלמית כשבנצחונם של ארן חזון וריקיבראון יצרה פער בן 10 נקודות — 79:89.

סיום וירטואוזי של קיט בנט וכריס האריסון השאיר טעם מעורב בסיום של אוהדי ירושלים, נצחון, אך עדיין הקבוצה לא גילתה יכולת טובה, חולשה בהגנה ואיבודי כדור מרגיזים בריצה להתקפה.

מכבי נתניה, בה בלטו ג'ים סטק וולי בראון, היוותה יריב שקול לירושלים רק בדקות הפתיחה של המחצית השניה ואין ספק כי היא תיאבק קשות כדי להישאר בליגה.

כריס האריסון היה הריבאונדר המצטיין במשחק כשקלט 25 כדורים חוזרים. האריסון קלט 15 כדורים חוזרים בהגנה ו־10 בהתקפה.

שפטו רמי פישר ושי שטריקס לעיני 1400 צופים.

● קלעו להפועל ירושלים: האריסון 25, בנט 21, חזון 18, בראון 15, קגן 6, מילר 6 ובקיארי 3.

● קלעו למכבי נתניה: סטק 22, בראון 19, קרטר 16, בלאט 14, שלבטר 7 וכספי 4.

איתן אייל

טבלה לאומית

1.	הפ. הגליל־העליון	1	74–99	2
2.	אליצור נתניה	1	84–101	2
3.	הפועל תל־אביב	1	73–89	2
4.	הפועל חולון	1	59–73	2
–.	מכבי ת"א	1	70–84	2
6.	הפועל ירושלים	1	82–95	2
7.	מכבי נתניה	1	95–82	1
8.	אליצור רמלה	1	73–59	1
–.	הפועל חיפה	1	84–70	1
10.	מכבי חיפה	1	89–73	1
11.	בית"ר תל־אביב	1	101–84	1
12.	מכבי רמת־גן	1	99–74	1

וקצורין מדבר על ירידה

הפועל הגליל־העליון — מכבי רמת־גן 74:99 (36:48)

"ניצחנו קבוצה שהתמודדה נגדנו נגד הירידה" במילים אלו סיכם מולי קצורין את משחק הנצחון של קבוצתו הפועל הגליל העליון על מכבי ר"ג 74:99.

למכבי ר"ג זו כנראה עונה עצובה. לגליל האמירה היתה מוגזמת למרות שלקתה בחסר בעיקר במשחק ההגנה.

ברד ליף עם 25 נקודות (21 במחצית הראשונה) היה הבולט ב־20 דקות הפתיחה והוא זה ששמר את חבריו במשחק סביר מהאורחים במחצית זו.

שאר שחקני הגליל היו כאילו בהלם. נדב הנפלד עם 7 נקודות ו־4 עבירות במחצית הראשונה, פרימן עם 7 נקודות ומרטין 8 לא היו יעילים מספיק.

למולם ניצבה מולם קבוצה חסרת חוט שידרה, ללא רכז וללא תלכיד ושחקנים גבוהים שנכנעו ברוב המאבקים נגד שחקני הגליל.

מכבי ר"ג לא ידעה לנצל במחצית השנייה את העובדה שחל מהזרקה ה־25 שיותק הנפלד, ליף ופלישר עם 4 עבירות ולאהפעילו מספיק את שחקני הפנים שלהם. קלעי חוץ כאילו לא היו אמש למכבי ר"ג.

במחצית השניה עלתה למשטח בכפר גלעדי קבוצה שונה לחלוטין. העבירה הרביעית של ליף כאילו העירה מתרדמה את הנפלד ואת ריין פרימן. הנפלד החטיא עד לסיום כדור אחד בלבד (סה"כ קלע 25 נקודות). טרי מרטין היה יעיל יותר בהתקפה עם 18 נקודות וכלט עם 16 כדורים חוזרים. פרימן על אף שאיבד 4 כדורים חטף אותם כמות ומסר חמישה אסיסטים מצוינים. במחצית השניה גילה את כשרונו הרב.

1500 צופים חזו במשחק ועודדו את קבוצתם שהגדילה את יתרונה, בדקות מתות שקט הקהל. 22 שניות לסיום הוחלף נדב הנפלד והקהל הריע לו ממושכות.

שפטו נמרוד בריין ואריקווילדברגר.

● קלעו להפועל גליל עליון: הנפלד 25, ליף 25, פרימן 18, מרטין 18, מזרחי 5, מטלון 4, טליישר 2 ויאיר בן עטר 2.

● קלעו למכבי ר"ג: קילינג 17, מאיר 17, רבלים 14, בינו 11, ארדיטי 6, שוורצמן 6 ונאורי 3.

אביהו שפירא

גם בנשים גברה מכבי ת"א על הפועל חיפה

מאת יוסף חכם

במשחק המרכזי במחזור הפתיחה בליגה הלאומית בכדורסל נשים גברה קבוצת הפועל גבעתיים על בני יהודה תל אביב 58:63 (25:32).

בשורות המנצחות בלטו עלומה גורן שקלעה 36 נקודות ורונית דימנט 20, הירבו לקלוע לבני יהודה: לימור מורחי 21, סרבולסי 12 ונטע כנעני 8. שפטו אריאלי וצמוני.

● באולם כבית אלפא הפתיעה הפועל גלבוע את הפועל תל־אביב 41:48 (21:21). הירבו לקלוע לגילבוע: עינת ברס 17, דורית ריכמן 12 ודורית גורפינקל 10. להפועל תל אביב: אושרה קנציפולסקי 12, תמי גת 10 וכוסמת מקבור 10. שפטו חיים ניסן ויוסף עלימי.

● באולם צייניץ בקיראון הביסה העולה החדשה, אליצור קרית אונו את אליצור ראשון לציון 52:108 (23:53). הירבו לקלוע לקרית אונו: טועה גרינשפון 18, טל חרר 16, איריס גורן 16 וגילה טולץ 15. לראשל"צ דניאלה גורדין 15.

● באולם הכפר הירוק גברה מכבי תל אביב על הפועל חיפה 59:79 (27:31). הירבו לקלוע למכבי ת"א: רוניה שרף 23 (5 סלי 3) ואורלי קסטן 20. להפועל חיפה אירית דינרמן 19. שפטו טורס וברקן.

● בירושלים ניצחה העולה החדשה מכבי קרית מוצקין את הפועל ירושלים 56:74 (27:29).

● במישחק שנערך במוצאי שבת גברה האלופה קבוצת אליצור תל אביב על אליצור פתח תקוה 25:95.

השפאגאט של קילפטריק וולס

כדורסלן הפועל חיפה קילפטריק וולס לא הצטיין אמש בקליעה (רק שש נקודות) אבל קלט עשרה כדורים חוזרים. בתמונה הוא קולט אחד מהעשרה. לידו קווין מאגי (מספר 13), ממכבי תל אביב (צילום: אריה קשר)

שטיגמן יתחרה בסין בסוף השנה

[illegible]

חמישיית המחזור

★ לינטון טאונס (הפועל ת"א).
★ נדב הנפלד (הגליל העליון).
★ כריס האריסון (הפועל י־ם).
★ סטיב מלוביץ (אליצור נתניה).
★ ארל ויליאמס (אליצור רמלה).

מלך הסלים

1.	טאונס (הפועל ת"א)	34
2.	סומפסון (בית"ר ת"א)	32
3.	יוסטון (הפועל חיפה)	28
4.	ביניון (מכבי חיפה)	27
5.	האריסון (הפועל י"ם)	25
—.	הנפלד (גליל עליון)	25
—.	ליף (גליל עליון)	25

מלך 3 הנקודות

1.	מורו (בית"ר ת"א)	4
2.	הנפלד (גליל עליון)	3
—.	חזן (הפועל ירושלים)	3
—.	שם־טוב (הפועל חיפה)	3

במחזור הבא

(יום שני, 5.10.87)

מכבי נתניה — בית"ר ת"א; הפועל ת"א — אליצור נתניה; אליצור רמלה — מכבי חיפה; מכבי רמת־גן — הפועל חולון; הפועל חיפה — הפועל הגליל־העליון; הפועל ירושלים — מכבי ת"א.

הנרי מישל הגיע לארץ

מאמן נבחרת צרפת בכדורגל הנרי מישל הגיע אמש לישראל כדי לבחון את איצטדיון ר"ג, המגרש עליו תתקיים ההתמודדות בין נבחרותיה והנבחרת הלאומית של ישראל ב־17 באפריל בשנה הבאה.

נבחרת הכדורגל של ישראל תקיים היום אחה"צ, לאחר פגרה ארוכה, אימון באיצטדיון ר"ג בהדרכת המאמן הלאומי מיליאנו מיליץ'.

כדורגל

שמונה נרשמו לטורניר הנוער

מאת ראובן חנניה

שמונה נבחרות כבר הבטיחו את השתתפותן בטורניר הנוער בחודש דצמבר הקרוב.

נבחרות שוויץ, הונגריה, רומניה, פולין, יוון, איר, קפריסין וליכטנשטיין כבר הודיעו להתאחדות לכדורגל הישראלית כי בכוונתן להשתתף בטורניר הנוער המסורתי.

בטורניר המקביל לנבחרות נערים נרשמו עד עתה חמש נבחרות וביניהן בפעם הראשונה נבחרת הנערים של ספרד. עוד אירופיות הן: רומניה, הונגריה, קפריסין ויוון.

נבחרת הנערים תצא בשבוע הבא לשוויצריה ותקיים שלושה משחקי אימון, אחד מהם נגד נבחרת הנערים של שוויץ.

אלופת אירופה פתחה בנצחון

אלופת אירופה ומחזיקת הגביע הבינ־יבשתי בכדורסל הקבוצה האיטלקית טרייסר מילנו השיגה נצחון זעיר בבולגריה על האלופה הבולגרית בלקן בוטווגראד 93:79.

זה היה המשחק הראשון בגביע אירופה לאלופות.

באותה מסגרת ניצחה האלופה ההולנדית נשואה דן בוס את אימקא הלסינקי 78:91 כשהאמריקני פול טומפסון קלע 32 נקודות למנצחת.

בגביע קוראץ' קלע האמריקני אינגראם 47 נקודות והעניק נצחון לקבוצתו היוונית איראקליס סלוניקי על הקבוצה הבולגרית ספרטאק פלוון 65:101. באותה מסגרת ניצחה אקרמיק וארנה את באשיקטאש איסטנבול 75:86 וברטיסלבה הכיסה את אולימפיאקוס ניקוסיה 153:58. קוטקאן מפינלנד הכניעה את המבורג ממערב גרמניה 79:109 כשהאמריקני בוב סטיפס קלע 36 נקודות למנצחת.

הפתעה בטורניר בלוס אנג'לס

הפתעות בגמר טורניר הטניס בלוס אנג'לס כאשר האמריקני דייויד פייט ניצח את המדורג מספר 1 ומן המעולים בתבל השבדי סטפן אדברג 4:6 4:6.

זה היה הטורניר הראשון בו זכה האמריקני השנה והשני בקריירה שלו מאז 1984 בטוקיו.

מרטינה נברטילובה נטלה תואר נוסף כאשר ניצחה בטורניר בסקרמנטו שבקליפורניה את בת ארצה פאם שרייבר בשלוש מערכות, 4:6, 7:5, 6:4 במשחק שארך 3 שעות.

תוך 12 שעות נוצחו שני נציגים הבכירים של שבדיה בגביע־דייויס של שבדיה. זאת לפני משחק חצי הגמר נגד דייויס שיתקיים בסוף השבוע במטרה. קודם לכן הפסיד וילנדר לארגנטינאי מרטין ג'ייטה בברצלונה.

קליעה

הישג לקלע אדי פפירוב

מאת יוסף חכם

הקלע הישראלי אדי פפירוב רשם אתמול הישג מרשים בנבחרות בינלאומיות כאשר צבר 597 נקודות מתוך 600 במקצוע רובה חופשי 60 כדור שכיבה.

פפירוב רשם את הישגו בתחרויות קדם אולימפיות המתקיימות במיתקנים החדשים של סיאול. בגמר הכללי הוא דורג במקום ה־9 מתוך 93 משתתפים.

באותו מקצוע צבר הישראלי ניר סטריק 591 נקודות והודרג במקום ה־28.

נצחון לקלעי חולון

קלעי הפועל חולון ניצחו בתחרות [illegible] נקודות, לפני הפועל ת"א [illegible] נקודות.

בתחרות האישית ניצח יעקב סלוק מחולון — 377 נקודות, לפני רונני כנרלמן מפ"ת — 370 נקודות.

שלושה משחקים — הערב בגביעי־אירופה

אליצור נתניה תסתער על שיבנקה היוגוסלבית

שלושה משחקים ייערכו הערב בארץ בסיבוב הראשון בגביעי־אירופה בכדורסל. המוקד יהיה ב־8 בנתניה, כשאליצור נתניה, הנמצאת בכושר מעולה, תארח את הקבוצה היוגוסלבית, שיבניק שיבנקה, בגביע־קוראץ'.

כדורסלני אליצור נתניה, בניצוחו של מאמנם צבי שרף, יבקשו לנצל את העובדה ששני המשחקים ייערכו בנתניה לאור שהיוגוסלבים ויתרו על ביתיותם. כבר הערב תנסה אליצור נתניה לקצור נצחון ראשון, אסיכי לא תהיה זו משימה קלה. הנציגה הישראלית תצטרך לפצח תלכיד יוגוסלבי טוב.

שיבנקה היא קבוצה מנוסה, שכבר שיחקה עם קבוצות ישראליות. לפני שנתיים הפתיעה הפועל חיפה כשהדיחה את הנציגה היוגוסלבית בקוראץ'. החיפנים ניצחו ברוממה — 100:105, והפסידו בהארכה בשיבניק 97:94.

נראה שאליצור נתניה תפתח בחמישיה: ברכה, נברסון, ויטון, לוקוט וגורן.

במשחק ישפטו: קונסטנטין ריגאס מיוון ואידמיר אקטי מתורכיה. המשקיף יהיה עמירם ספירא.

מאבק קל בחיפה

קבוצת מכבי חיפה לא תצטרך להתאמץ באותה שעה בהיכל־הספורט ברוממה בשתארח בקוראץ' את הקבוצה החלשה של אבילס מניקוסיה.

הקבוצות הקפריסאיות מהוות טרף קל.

ישפטו: ג'יובאני מונטלה מאיטליה ואטאנאס גיוהאליס מיוון. המשקיף: שלום גרינבוים.

החיפאית השניה, הפועל, תצא הבוקר ליוון שם תנסה לשמור על 8 נקודות היתרון שרכשה בשבוע שעבר במשחק הביתי נגד פאנאתיניאקוס אתונה בסיבוב הראשון של גביע קוראץ'. החיפנים מקווים כי בגומלין מחר ישיגו תוצאה טובה בשל שיתופו של רוברט יוברס שלא שיחק בשבוע שעבר בשל מחלה.

כל אחד־עשר כדורסלני הפועל חיפה יצאו ליוון יחד עם המאמן יריב ורשיצקי, המנהל דורון וייזינגר, עוזר המאמן ירון פרגר וראש המשלחת יהיה יו"ר ההנהלה אילן טלר.

נשים: אליצור נגד קלוז'

אלופת ישראל בנשים, אליצור ת"א, תשחק הערב ב־6.30 באולם האוניברסיטה ברמת־אביב עם האלופה הרומנית, קלוז', במשחק הראשון בסיבוב הראשון בגביע־אירופה לאלופות.

המאמן הישראלי יצחק (הוקי) יעקובוביץ אמר אמש לכתבנו יוסף חכם כי הוא מצפה לשני מאבקים קשים. באליצור יופיעו שתי כדורסלניות אמריקניות שחומות־עור, סנדרה מיי וקלמנט ברוקר.

החמישיה הפותחת של אליצור תהיה: דריגלר, גרוסמן, גושן (רון), ברוקר ומיי.

ישפטו אנטוניוס מנוס (יוון) וקאדיר טורקאן (תורכיה). המשקיף יהיה מרדכי נהרי.

מדליית כסף לסלע ואמיר

שייט

מאת יצחק אשל

השייטים יואל סלע ואלדד אמיר מהפועל שדות־ים זכו אתמול במדליות הכסף בתחרויות הקדם אולימפיות במפרשיות מדגם הדלנדרי המעופף שנערכו בדרום קוריאה.

זהו אחד ההישגים הגדולים ביותר של השייט הישראלי בדגמים האולימפי אם לא הגדול שבהם.

לשייט אלדד אמיר היה זה חג כפול מאחר שאתמול הוא חגג גם את יום הולדתו ה־26.

הישראלים אשר הוליכו בכל מהלך התחרות איבדו אתמול את מקום הראשון לצמד הדני יורגן בוסן וכריסטיאן מולר. הדנים סיימו אתמול במקום השלישי ואילו השייטים שלנו סיימו במקום ה־11.

בסיכום הכללי הקדימו אותנו הדנים בצורה מזערית. הם צברו 24.7 נקודות שליליות ואילו אנחנו צברנו 29.4 נקודות שליליות.

השייטים הישראלים הקדימו את האמריקנים שסיימו במקום השלישי. בתחרויות השתתפו 28 סירות מ־17 מדינות.

ג'ונסון עייף

אלוף ושיאן העולם בריצת 100 מטר הקנדי בן ג'ונסון אמר לאחר נצחונו בטוקיו בשגמא את המרחק ב־10.28 שניות כי הוא מאוד עייף לאחר עונה ארוכה בה ניצח ב־46 ריצות.

אלוף ושיאן העולם בקפיצה לגובה פטריק שיוברג קפץ לגובה 2.31 מטר וניצח פעם נוספת את יריבו הסובייטי איגור פאקלין שקפץ 2.25 מטר.

משחקי גומלין מרתקים – מחר בגביעי־אירופה בכדורגל

נאפולי במתח — רוצה לגמול לריאל מדריד על הפסד ה־2:0

ליגות באירופה

מאת שבח בן־גבריאל

הכדורגל האירופי שוב יגעש מחר כאשר יתקיימו משחקי הגומלין בגביעים השונים. משחק הגומלין בין נאפולי וריאל מדריד, בעיר האיטלקית הדרומית, יעמוד במוקד.

האיטלקים יעשו כל מאמץ כדי למחוק את ההפסד 2:0 במדריד לפני שבועיים. הרהגעש יפרוץ כל איפה שדייגו ארמנדו מאראדונה, ואליל הארגנטיני וקפטן נאפולי, יודהן את חבריו להסתער על ההגנה המצופה של מדריד. הפעם ישותף גם ה"מביצ'" הברזילאי קארקה, שנעדר מהמשחק הראשון בגלל פציעה. הוא ירצה להוכיח ל־90 אלף הצופים שיגדשו את איצטדיון סאן פאולו, ולמיליונים שיעקבו אחרי המשחק בטלוויזיה, כי הוא שווה את חמשת מיליוני הדולארים שהושקעו ברכישתו.

במשחק הליגה ביום ראשון לא שיכנעה נאפולי כשהפסידה בפיזה 1:0, בעוד שריאל מדריד ניצחה בחוץ את לאס־פאלמאס 0:2.

מאבק מעניין נוסף צפוי בגלאזגו כאשר קבוצתו של אבי כהן, הריינג'רס הסקוטית, תארח בגביע האלופות את דינאמו קייב, ותנסה למחוק את ההפסד הזעיר במשחק הראשון 1:0. חלוצי הריינג'רס, הסקוטי מקקויסט והאנגלי פאלקו, נמצאים בכושר הבקעה מעולה.

כמה אלופות כבר הבטיחו למעשה את עלייתן לשלב הבא, בעקבות נצחונותיהן הגבוהים וכן הודות לנצחונות חוץ, כמו ראפיד וינה (0:6 נגד ספארטאנס מלטה); פורטו (0:3 נגד ולדר סקופייה); באיירן מינכן (0:4 נגד ספרדסט סופיה); סטיאווה בוקרשט (0:4 נגד מ.ט.ק. בודפשט); אנדרלכט בריסל (0:1 במלמאה); נוישאטל שוייץ (0:5 נגד לחאטי מפינלנד); פיליפס איינדהובן (0:3 נגד גאלאטסריי איסטנבול); ספרטה פראג (0:2 נגד רייקיאביק איסלנד); אומוניה ניקוסיה (0:1 נגד שמרוק־רוברס, באירלנד); אהרוס דנמרק (1:4 נגד ג'נס־אש מלוכסמבורג).

שאר המשחקים: דינאמו ברלין — בורדו (2:0); גורניק ז'בז'ה, פולין — אולימפיאקוס פיראוס (1:1); לינפילד, צפון־אירלנד — ליסטרום, נורבגיה (1:1).

בנפיקה ליסבון היתה הראשונה שהעפילה לסיבוב השני, הן בגלל נצחונה הגבוה 0:4, והן בגלל השעיית יריבתה האלבנית, פרטיזן טיראנה.

אוחנה בבוקרשט

בגביע־אירופה למחזיקות־גביע ייצא אלי אוחנה עם קבוצתו הבלגית, מכלן לבוקרשט, כדי לנסות ולשמור על הנצחון הזעיר (0:1) נגד דינאמו הרומנית.

המבורג (0:5 בלוכסמבורג, נגד אוניר בגן); אייאקס אמסטרדם, מחזיקת הגביע (0:4 נגד דנדולק האירית) וספורטינג ליסבון (0:4 נגד פ.צ. טירול אוסטריה), הבטיחו, קרוב לוראי, את עלייתן לשלב השני, בעוד שביתר המשחקים יתנהלו מאבקים חריפים.

המשחקים: מארסיי, צרפת — לייפציג, מזרח־גרמניה (0:0); הידוק ספליט — אלבורג, דנמרק (1:0); שלונסק וורצלאב — ריאל סוסיאדד (0:0); יאנגבויס ברן — דונייצקה־דסטראודה, טיידפיל וולס (1:1); אוטי ברתים — ויטושה סופיה (1:0); טרומסו נורבגיה — סנט. מירן סקוטלנד (1:0); קאלמר שבדיה — אקרנס איסלנד (0:0); גינשלרבירליג'י, תורכיה — דינאמו מינסק (2:0).

רוזנטל יארח סובייטים

בגביע־אופ"א המבחר גדול יותר. גם לנו יש עניין, שכן שני כדורגלנים ישראלים ישלו חלק במשחקים בקבוצות הבלגיות: רוני רוזנטל בפ.צ. בריז', שתארח את זניט לנינגראד (2:0), ומשה סיני שייצא עם בוורן לפראג, כדי לשמור על יתרון בן שני השערים נגד בוהמיינס (0:2).

ההכרעות לעלייה: פיינורד רוטרדאם (0:5 נגד ספורטה לוכסמבורג); דינאמו מוסקבה (0:4 נגד גראסהופרס, בציריך); ספרטאק מוסקבה (0:3 נגד דינאמו דרזדן); ארמינדהאוזר וינה (0:1 נגד טורינו, בטינגלן); ווררר ברמן (0:5 נגד מיונדלן, בנורבגיה); ויטוריה בוקרשט (0:1 נגד לארנקה, בקפריסין); יובנטוס (0:4 נגד ואלטה, במלטה); הכוכב־האדום בלגראד (0:3 נגד פלובדיב הבולגרית); טולוז צרפת (1:5 נגד פאניוניוס אתונה); הלדמוסטר יוגוסלביה (0:5 נגד סיון משוייץ), ואספניול ברצלונה (0:1 נגד מנשנגלדבך בגרמניה).

מאבקים שקולים צפויים: בלנגש פורטוגל — ברצלונה (2:0) ואלור רייקיאביק — ויסמוט מזרח־גרמניה (0:0); אוטרכט, הולנד — לינץ, אוסטריה (0:0); גימאריש, פורטוגל — טאטאבניה, הונגריה (1:1); לוקרן, בלגיה — הונבד בודפשט (1:0); רנדרי־יונייטד — קלריין צפון־אירלנד (1:0); א.י.ק. שטוקהולם — וישקוביצ'י צ'כוסלובקיה (1:1); גטבורג שבדיה — ברונדבי דנמרק (2:1); קאטוביצה פולין — ספורטול בוקרשט (1:0); פרטיזן בלגראד — אולודה אלבינה (2:0); מילאנו — ספורטינג גיחון, ספרד (1:0); קויימברה, פורטוגל — קראיובה רומניה (3:2); אינטר מילאנו — באשיקטאש איסטנבול (0:0).

עלבונות לשחקני ריאל מדריד בהגיעם לנאפולי

קהל רב של אוהדי קבוצת הכדורגל האיטלקית נאפולי "בירך" אתמול לשחקני ריאל מדריד מה תהיה קבלת הפנים הצפויה להם במשחק נגד אלופי איטליה, במסגרת גביע אירופה, באצטדיון סאן פאולו שבנאפולי.

ריאל מדריד, שלא נוצחה העונה בספרד, גברה במגרשה על נאפולי 2:0 במשחק הראשון של הסיבוב הראשון בגביע אירופה וזהו משחק שינחל נצחון נוסף נגד נאפולי והקפטן הארגנטינאי שלה דייגו מאראדונה, בהתמודדות שתהיה מתוחה.

כאשר השחקנים הספרדיים ירדו ממטוסם, השמיעו יותר ממאה אוהדי נאפולי מקהלה של עלבונות, מתוך בניין המסוף, ואילו אחרים השליכו ביצים על חלונות האוטובוס של הקבוצה.

קבוצות אחרות של אוהדים זרקו עגבניות וביצים על האוטובוס בשעה שעשה את דרכו לעיר נאפולי.

"אני בטוח כי ההמונים באיצטדיון סאן פאולו יעשו כמיטב יכולתם, אך אנו יודעים מה צפוי לנו ובוודאי אין אנו מפחדים משום דבר" אמר מנהל קבוצת ריאל ליאו בן הוסף לעיתונאים בצאתו ממטוסו.

שחקנים ספרדיים, שהותם במשטם הכבד בעיר שכדורגל אישיות הביעו יותר חששות מתלהבות מאשר מפני יריביהם.

מאיר כץ ואמיר אקרמן על הליגה הנפתחת הערב:

ציר מטה־אשר — כפר־סבא

שתי קבוצות אלה, בתוספת הפועל בת־ים והפועל קרית־אתא, יאבקו בצמרת ★ אליעזר כגן לא יעזור לרמת־אביב ★ המעפיל – במרכז הטבלה ★ המטרה: להביא קהל למגרשים

מאת יצחק ויסחוף

האלופה ומחזיקת הגביע, הפועל מטה־אשר, תחל הערב במאבקיה לשמירת ההגמוניה שלה בכדורעף הישראלי. בעונה שעברה הדהימה מטה־אשר את כל יריבותיה כשנטלה את התואר הכפול, כשהעמידה בצל את האלופה היוצאת, הפועל בת־ים, ואת הקבוצה היומרנית של הפועל המעפיל, שהחזירה לשורותיה את אליעזר כגן, במטרה להשיב עטרה ליושנה.

השנה, דומה, כי משימתה של מטה־אשר תהיה קשה. אמנם בקבוצה זו מככבים שניים מבכירי הכדורעפנים בארץ — אורי חבר ואורן שר, אך קבוצות כמו הפועל כפר־סבא, הפועל קרית־אתא והפועל בת־ים התחזקו. למרות זאת נותרה קבוצתו של המאמן־שחקן, אורי חבר, הפייבוריטית לזכייה בתואר אליפות שני ברציפות.

מאיר כץ, מאמן הנבחרת הלאומית, ואמיר אקרמן, שחקנה המצטיין של הפועל כפר־סבא, אליה עבר ממכבי ת"א, שנשרה לליגה הארצית, מנסים ל"שרטט" את תמונת העונה.

זרימה איטית

מאיר כץ סבור כי הנבחרת עליה הוא ממונה היא כבואה־של־הליגה. תקוותו כי הליגה העונה תהיה חזקה ותזרים שחקנים חדשים לנבחרת. אני פתוח לגבי שחקנים חדשים. אם יתקלו כאלו הם יוזמנו לנבחרת. יש אימרה האומרת שכל חייל נושא בכיסו את שרביט־המרשל. כיום, יש לנו בעיה של זרימה אישית מדי של שחקנים צעירים. הנבחרת זקוקה לחילוף משמרות מאחר שמצבה אינו מזהיר".

על הליגה אומר כץ: "אני רק יכול לקוות כי הליגה תעורר עניין.

מאמן מאיר כץ

המטרה העיקרית היא למשוך קהל למגרשים, כפי שהיה במשחקי הפלייאוף בעונה שעברה. קהל רב יצור אוירה במשחקים והרמה תעלה".

על הכנות הקבוצות לקראת העונה ועל מערך־הכוחות הצפוי, מוסיף המאמן הלאומי: "למיטב ידיעתי התאמנו קבוצות הצמרת בצורה רצינית ביותר. חלק מהקבוצות התאמן יום־יום. כיום אנו מבחינים בריכוז של שחקנים בעלי־רמה במספר קבוצות כמו הפועל מטה־אשר, הפועל כפר־סבא, הפועל קרית־אתא והפועל בת־ים. אלו הקבוצות שייאבקו על תואר האליפות, ואני יכול להצטער שהמאבקים המעניינים יהיו בעיקר רק בין קבוצות אלו. במשחקים אחרים תהיה רמה נמוכה. הפלייאוף יכול להכניס עניין, אך העניין יהיה, כאמור, במספר מצומצם של משחקים".

למאיר כץ ברור כי עניין בליגה יהיה רק אם תצומצם: "חייבים לצמצם את הליגה כדי שהמשחקים המעניינים יתרכזו בין שמונה קבוצות. כיום, במציאות שלנו, היכולת הכלכלית של קבוצות לעמוד באימונים יום־יומיים, לא מתאימה לכולן. בחלק מהקבוצות באים שחקנים כדי להעביר את זמנם, וזה לא תורם לענף".

ירידה בהגנה

מאיר כץ רואה כיום את בעיית הבעיות של הכדורעף במשחק ההגנה: "השיפור חייב לבוא במשחק ההגנה. בעבר היו שחקנים לוחמים בהגנה, אך לצערי המאפיין הזה חלף. בשנים האחרונות יש ירידה במשחק ההגנה. עובדה זו נובעת מהעלייה בגובה השחקנים המתקשים לתפוס במשחק קרקע. גם המאמנים אשמים במצב. הם אינם דורשים מהשחקנים להתאמץ בהגנה".

תחזית לקראת הצפוי, מפיו של מאיר כץ, על הצמרת והתחתית, ניתן לקבל בקווים כלליים. "קשה כיום לקבוע מסמרות. הפועל כפר־סבא היא קבוצה מתגבשת. עד למשחקי הפלייאוף היא יכולה להיראות אחרת לגמרי, ממה שהיא כיום. לדעתי, רז בורר ואמיר אקרמן, שהצטרפו אליה, יכולים להפוך את הפועל כפר־סבא לגורם מרכזי בצמרת, שייאבק על האליפות, עם יכולת לזכות בה. האלופה, הפועל מטה־אשר, התחזקה. אמיר סנפיר הצטרף. אמנם אורן שר עדיין לא

כדורעפן אקרמן

התאושש מפגיעה ברגלו, והוא נמצא כיום כ־50 אחוזי־כושר, אך גם הוא יהיה כשיר עד למשחקי הפלייאוף, כך שאסור לבטל את יכולתה של קבוצה זו. הפועל בת־ים היא קבוצה צעירה ומוכשרת. גם הפועל קרית־אתא תהווה אגוז־קשה לפיצוח, ואני צופה חיים קשים לכל קבוצה שתתמודד אתה במשחקי ההכרעה. הפועל רמת־אביב, עם אליעזר כגן, תגרום צרות לקבוצות, אך לא תהווה גורם מכריע בצמרת. לגבי הירידה השנייה, כהנחה שאליצור ת"א, תתקשה להציב קבוצה רצינית, אינני רוצה להתנבא. בתחתית הכל פתוח למרות שניתן להבחין בקבוצות חלשות יותר כמו הפועל העוגן, הפועל שריד ומכבי פ"ת. הפועל איחוד־עירון עושה רושם של קבוצה המסוגלת לתקוע יתד בליגה הלאומית".

תקוות סמויות

אמיר אקרמן, שחקנה של הפועל כפר־סבא, הגיע לעיר השרון במטרה לזכות באליפות. אקרמן לא מצהיר זאת בפה מלא, אך לאחר הניתוח אותו הוא מבצע לעשות, לאחר יחסי הכוחות בליגה, אין מנוס מלהגיע למסקנה כי כפר־סבא תדבר העונה חזק. "המאבק העיקרי יהיה בין קבוצתי לבין מטה־אשר. מטה־אשר היא הפייבוריטית לזכיית נוספת מאחר שהיא אלופה מגובשת יותר מכל קבוצה אחרת. בהפועל כפר־סבא יש כיום שני שחקנים חדשים. רז בורר ואנוכי. אנו מתאמנים 4־5 פעמים בשבוע, ולפעמים יותר. עד למשחקי הפלייאוף נתארגן היטב. כללית אינני רואה שינוי לגבי הרמה מהעונה שעברה. יחסי־הכוחות נותרו כפי שהיו. יהיו פתוח קבוצות בצמרת. הפועל והמעפיל נחלשה. גם הפועל בת־ים איבדה מכוחה, אך אסור לקטול קבוצה זו, שתעשה צרות לקבוצות רבות. הפועל קרית־אתא המסוגלת להיאבק על הכתר. בסך־הכל יהיה עניין במשחקים בין הגדולות. לגבי התחתית, צר לי שהמעפיל הפכה חלק ממנה. רמת־אביב, למרות שצירפה את אליעזר כגן, לא התחזקה. כגן ברמת־אביב — זה כנבוה בין העולות והחדשות נראה מצבה של איחוד־עירון טוב. בתחתית ייאבקו נגד הירידה: הפועל העוגן, אליצור ת"א והעולה השנייה, מכבי פ"ת, הפועל שריד ומכבי חיפה יהיו קבוצות מרכז טבלה".

האלופה וסגניתה יארחו הערב את העולות החדשות

כדורעף

האלופה, הפועל מטה־אשר וסגניתה, הפועל המעפיל, יארחו הערב — במחזור הראשון בליגה הלאומית בכדורעף — את שתי העולות החדשות, מכבי פ"ת והפועל איחוד עירון.

הפועל מטה־אשר לא תתקשה לנצח ב־7 באולם באילון את מכבי פ"ת, בשיפוטם של אלכס רוזנברג ואוריה פרקש.

● מאבק מעניין יותר יתנהל ב־7.30 באולם בעין־החורש. יהיה זה מעין דרבי בין קבוצות הפועל המעפיל והפועל איחוד עירון. האורחים ינסו להפתיע את המעפיל, שנחלשה העונה. ישפטו: גבי קראוס וגבי לושן.

● אליעזר כגן, במדי הפועל רמת־אביב, לא יוכל כנראה לעצור בכפר־סבא את קבוצת הפועל המקומית החזקה, המתכוננת להיאבק על הכתר. במשחק, ב־7, ישפטו נתנאל תרום ואלכס בוקור.

● נצחון קל צפוי להפועל קרית־אתא באולמה על אליצור ת"א (7). ישפטו: אבי ולצברג ויותם פינשטיין.

● גם קבוצת הפועל בת־ים תזכה, קרוב לוראי, בנצחון באולמה על הפועל שריד/העמקים (7). ישפטו: אורי טמפלהוף ופיני שמלינגר.

● מכבי חיפה תשתדל לנצל ב־7 את ביתיותה כשתארח את הפועל העוגן, בשיפוטם של עוזי בן־צבי והרי זבורשטיאנו.

האינטרטוטו יהיה רציני

מאת ראובן חנניה

הפרס לזוכה במקום הראשון בכל אחד מן הבתים במשחקי האינטרטוטו יועלה מ־15 אלף פרנקים שווייצריים ל־35.

הקבוצה שתזכה במקום השני בבית תקבל 15 אלף פרנקים.

כך הוחלט בישיבת הנהלת התאחדות הכדורגל האירופית אופ"א. טורניר האינטרטוטו יתקיים בין ה־26 ביוני עד ה־16 ביולי.

הנציגות הישראליות יקבעו לאחר תום המחזור ה־19 ב־23 בינואר 1988.

עוד הוחלט ע"י ההתאחדות הישראלית, וזאת כדי שהקבוצות הישראליות יתייחסו ברצינות למפעל זה, כי לפתוח 7 משחקני ההרכב הראשון ששיחקו במשחקי הליגה בישראל יהיו חייבים להשתתף במשחקי האינטרטוטו.

בא לשכוח שחקן חדש

[illegible]

אסקטלן שב לאמן בלוד

יעקב אסקטלן שהודיע שלשום שאינו מוכן לאמן את קבוצת הכדורגל הפועל לוד, שב אתמול לאמן את הקבוצה לאחר שיושרו חילוקי הדעות בינו לבין ראשי הקבוצה.

סוכם שאסקטלן יאמן את הקבוצה בשנתיים הבאות.

מייטק קנטור למנוחות

קהל רב, ביניהם ראשי מוסדות הספורט, ליווה אתמול למנוחות את מייטק קנטור בקיבוצו כפר־מנחם.

בדברי ההספד העלו נציגי מוסדות הספורט, מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, ורכז מרור הספורט בתנועה הקיבוצית, אמנון כהן, את תרומתו להפועל, ואת מאמציו לקדם את ספורט הפועלים.

אופק ציין כי איגוד הכדורגל, בו היה מייטק קנטור חבר שנים רבות, ימצא את הדרך להנציח את זכרו.

בית הבד הקדום ביותר בארץ התגלה בהר גריזים

מאת בצלאל עמיקם,
כתב „על המשמר"

למרגלותיו הצפוניים של הר גריזים הנשקפים לעבר העיר שכם, נחשפו בימים אלה שרידיו השלמים של בית בד קדום מתקופה ההלניסטית.

במקום נתגלו עשרות קנקנים לאיכסון שמן וכן המתקן שנועד לשבור את הזיתים. כמו־כן מצאו הארכיאולוגים את המשקולות בעזרתן סחטו את השמן והגפת. באתר נמצאו עשרות מטבעות ביניהן שלוש מטבעות כסף.

שכם, שהיא היום כרך בן 100 אלף נפש, פרחה גם בתקופה הרומאית. אז התגורר בעיר המוקפת שטחים פוריים כ־50 אלף איש. לרשות התושבים עמד תיאטרון ובו כ־10 אלפים מקומות, אמפיתיאטרון גדול ומגרש רחב ידיים למירוצי סוסים (היפודרום). 15 אלף צופים חזו במירוצים ממושבים מיוחדים. בין המשתתפים היו שומרונים, נוצרים ואפילו יהודים.

שרידים מעניינים אלה המשקפים את עברה המפואר של העיר שנודעה בשם ניאפוליס, נחשפו באחרונה על־ידי המטה לענייני ארכיאולוגיה ביהודה ושומרון.

● שיווק מכוניות „אוסטין" ב„שקם"

חברת „המזרח" המשווקת מכוניות „אוסטין", הגדילה את מכירותיה דרך רשת חנויות ה„שקם" – מסר דובר החברה.

החברה מוכרת כ־50 מכוניות בחודש למשרתי קבע.

חברת „המזרח" היא היחידה המשווקת מכוניות דרך ה„שקם".

יוסף שמי

בית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 569/87

בעניין עזבון המנוחה שטרן קלרה ז"ל

הזמנה לנושים

לפי סעיף 99 לחוק הירושה תשכ"ה 1965, נושי המנוחה שטרן קלרה ז"ל מוזמנים להודיע למנהלת העיזבון המ"מ בכתב על תביעותיהן בנגד עזבון המנוחה תוך 3 חודשים מיום פרסום הודעה זו לפי הכתובת שדה־אליהו ד.נ. בית־שאן.

מרים לנה,
מנהלת העיזבון

אורטופ
תעשיית עזרים
טכניים רפואיים בע"מ

הודעה על אסיפת נושים

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 323 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג — 1983, כי אסיפה כללית של נושי החברה הנ"ל תתכנס ביום 2 לחודש נובמבר 1987, בשעה 10.00 במשרדי החברה, ברחוב השרון 17, תל־אביב, על־מנת לאשר החלטה בדבר פירוק החברה, מינוי מפרק ואישור דו"ח המנהלים על מצב עסקיה של החברה.

גדעון חסדאי — דירקטור
בפקודת הדירקטוריון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 71 בגוש 8257 רח' שלום שבזי מס' 115 בחריגות, עד 6% בנייה ויציאות לגג תכמ"ס 343/87 ות.ב. 520.
את התכנית מס' 321/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 457 בגוש 8267 רח' מ. שפירא מס' 25 בחריגות מבוקשת בהקלה: עד 6% בנייה, 0.30 ס"מ מקו בניין צדדי, 1.0 מ' בקו בניין קדמי למרפסת ויציאות לגג. תכמ"ס 379/87 ת.ב. 1245.
את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה. התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת 10% עד בנין צדדי ואחורי והקלה מתכנית העיצוב 1680 לעניין מיקום הקולטים ברחוב אוסישקין מס. 24־22 גוש 6961 חלקה 54, 53, תיק בנין 024־022־3/202 בקשה מס' 870820.
בעל־קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, קד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
„מבוא העמקים"

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית „מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 58/87 מוגש ע"י אבו דאור אליס סלים מישוב כ. כנא גוש ש.ב חלקה / מהות הקלה: אחוז בנייה מעל המותר. את התנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קניג
יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת לאחורי בנייה ולניצול חלל הגג ברחוב סבנקין מס' 7 גוש 6623 חלקה 616 תיק בניין 007־2/2152 בקשה מס' 870794.
בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, קד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
קרית־אתא

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה לתכנון ולבניה קרית־אתא, הוגשה בקשה ע"י רדושנסקי־ויגר בעניין לפתן הקלה בגוש 11017 חלקה 74 ברח' המייסדים 31 קרית־אתא. תיק בנ' 654/64.
מהות ההקלה: הגדלת אחוזי הבניה המותרים ב־6% ובמרווח צדדי של 3.60 מ' במקום 4.0 מ'.
אפשר לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר, הפקח על הבניה, בימים שני ורביעי בשעות 16.00 עד 18.00.
כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה הנ"ל, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בצורת תצהיר (כאמור ...) תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו, למשרד מהנדס העיר, עיריית קרית־אתא, ת"ד 7, קרית־אתא.

אינג' י. יורעאלי, מהנדס העיר
מהנדס המועצה המקומית

טלוויזיה

08.00 טלטקסט * עד כאן – חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' – גיאומטריה * נא להכיר (כ) 08.40 ראשית הקריאה – כלי טורות – ת. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 תרגום לערבית – חשבון – מרוע אסור לחלק באפס 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך – רחוב סומסום. 11.00 צרפתית על יסודי. 11.15 חשבון ח' – מיהו השבר הגדול 11.30 ארץ מולדת – סדרה א' – במתח תקופה (כ). 12.00 גיאוגרפיה כללית ל"ט – אפריקה הטרופית. 12.25 ספרות על־יסודי – אדיפוס המלך – התאוששות של אדיפוס. 13.00 מוסיקה על יסודי – העשרה – מוסיקה אליך טרוניה. 13.20 מדעי הטבע – הקוקית. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 14.05 סרט קולנוע – חבורת הכלב השוטה ותעלומת הבית המכושף – דברים מוזרים מתרחשים בבית עזוב. 15.20 צלילים צעירים – קטעי נגינה בביצוע שרון בצלי – חליל, ותביבה בצלי – פסנתר. 15.40 שעת כושר. 16.00 פרסר נחמר. 16.25 רובוטריקים. 17.00 ערב חדש – מנחה רפי רשף. 17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי. 17.50 אלף. 18.15 ילדים בעולם. 18.25 הגיע זמן לשון – לקראת יום הכיפורים עם אבשלום קור. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סרט תעודה – תרבות המערב – א. צמיחת המגורים לנזירים. ב. התפשטות הנצרות בגרמניה. ג. פעולתיה של האינקוויזיציה. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 ימי בית־הספר של תום בראון – סדרת דרמה אנגלית חדשה (ראה הפניה). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני. 22.20 ימי המיוחד הול שהלמו – הפרק האחרון לאחר חקירות נמצא הרוצח של נני קולמר. המלחמה קרבה והלכת, וריצ'ארד מביט מן הצד על ההכנות לקראת. הדור ניק מעלה את המופע האחרון של להקתו. 23.10 קלי קלות – פרק רביעי: „הרומן של בולי ריקרדו ובולי נקלעים לישיבה. פוגש שם בולי את במיד"ג בייקון, והם מתעניינים מאוד זה בזה. 23.35 פסוקו של מקום – מבט אל יום. 23.40 חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 – באותו עניין. 19.30 – הדקרונים סרט תעודה מיוחד המלווה את להקת „בלט רמברט" בכיתת ותרגול, בחזרות, בהופעות ובכיות. משובץ בתגובות ספונטניות של הרקדנים. צילום הסרט ועריכתו מוסיפים קצב ויצירתיות משל עצמם ומבליטים את מורכבותו. הסרט נעשה על־ידי שלושה שהוסיפו על אופן תיעוד ההקהה: ג'ון גסוורת, הבימאי והאמנותי דרק הרס, רקדן לשעבר שיצר סרטי ריקוד; יוסקה יאמאסאקי, הצלם. השוני בגישתם של השלושה מקפיעים על היצירה המוגמרת המיוחדת של סרט הריקוד והתוצאה מרגשת מבחינה ויזואלית ובעוצמת התחושה של היצירתיות בהתהוותה. 20.00 – מבני, לקט. 21.00 – סוף 2.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.00 בזאונה נינוחות. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר – אבות ישורון. 12.00 מן הרטרייה – אורי סיאנקה – כנור, יונתן זק – פסנתר: בטהובן: סונטה בסול מז'ור, אופ. 96; בטהובן: סונטה ברה מז'ור, אופ. 30, מס' 3. 13.05 בזאונה נינוחות. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – רדיו שטוטגארט – ק.פ. ציגלר – דפיה: ג'יא באך: שירו לה' שיר חדש 225 ריי"ה; ה. וולף: שישה שירי קודש; ד. קוגל: לקולות לשלש קבוצות קוליות וסרט מגנטי; ס. טנייב: שלישיה ברה מז'ור לכנור ויולה וצ'לו. 17.30 קולות – מוסיקה עממית מבולגריה ומבריה"מ. 18.00 במדור התקליטיה. 19.00 פניני אופרה מתוך לה ג'וקונדה מאת פונקיאלי – מאוסם של גונו פורני וכס מאת גרשווין. 20.05 אינטרלוד – רגע מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאז למני הקונצרטים שלנו – התזמורת הפילהרמונית הישראלית – ... 22.30 ... 23.00 מחזורי יצירות: קונצ'רטי של מוצארט.

רשת א'

08.05 הגגה – עם בני הגדל. 08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 09.05 „מלרדיו" – שדות מידע למאזינים. 10.05 „פירוקו" – מתולות ושירים מכולנו. 11.05 „מגיני סקר", פניש: גדעון הגר. 12.05 „מעורב ירושלמי". 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.37 האוניברסיטה המשודרת – הסיפורת הישראלית בשנות ה־60: שיחה עם משה שמיר – חלק ראשון. 15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 16.05 „מועדון שעון החורף" – מעולמו של הצרם והבכור. 17.10 „צבעי הקשת": שירים מטורה ארוזית. 18.05 „מינחת ערב", משדר יומי לשדה חזני ומסורת. 18.00 שידורים לעולים. 22.05 שירים עבריים. 23.05 סליחות בנוסח יהודי בבל.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 שישים שניות. 09.05 כתבת הבוקר עם נתן משקורי. 10.05 כל צבעי הרשת – מגזין יומי. 12.10 אלו־יאלי בכבית – עם אהוד מנור. 13.05 מצגי היום – חדשות ופעוטות. 14.05 לראות או לא לראות – יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 גם בעים – חיי התנה. 15.05 רגעי קטנ. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מסטרים ואנשים – מגזין המשק והחברה. 17.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים. 17.55 קראני סטר – קוראים ממליצים. 18.05 אצבע על הדופק – שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.35 שירים עבריים. 22.05 צריך לצלצל פעמיים – שירים עבריים. 00.15 לתאחו בחלום – שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 סוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע – עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר – אם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה – עם אודלי יניב. 11.05 נבון לעכשיו – עם רפי רשף. 13.05 אור אחר – להיטים עבריים. עורכת ומגישה: שירה גרא. 14.05 דו רה יומי. 15.05 שירים לתג – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה – עם שמואל נחשתן. 18.45 משולש – עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עזרא. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים עבריים. 20.05 גבול – פרק 3 – החלום הנורמלי – הרצל ראה בחיפה את עיר העתיד והעתיד. האם חיפה אכן שונה, שקטה, עובדת, מסודרת, שפויה יותר. בין המשתתפים: א.ב. יהושע, יוסף אלמוג, סמי מיכאל, אריה גוראל (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדבש ועל הכייפאק – שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות – עם פרופ' גליה גולן – ראש החוג למדעי המדינה באוני' העברית. 00.05 ציפורי לילה – עם אביהו מדינה. תכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

18.05 רדיו רדיו – עם יואב קוטנר. 20.05 סכבכבכים – מידע, ד"שים, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 הפסקת עשר – עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'או הוה – עורך ומגיש דני קרמל.

רשת ג'

08.04 בחורה לאושר – להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר – שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע? – עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים – עם שמירה אימבר. 11.05 שבעים מי יודע – שירי שנות השבעים. 12.05 אהבה יומיומית – עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול – עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך – שיר וברכה. 15.05 חדש, חריש ומחודש. 16.05 הצגה יומית. 18.05 מקום בצמרת – מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 ארוס עתיק – שירים. 23.05 פניני נ'אה.

קולנוע

תל־אביב

... 4.10, 7.15, 9.30
אסטור: הטורף 5, 7.15, 9.40
אורלי: משפ' פלורר 1, 7.15, 9.30
בדיזנגוף: מרדף לוהט 4.30, 7.00, 9.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: השכונה שלנו 7.00, 9.30
דקל: האלמנה השחורה 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: ילדים חורגים לאלוהים 7.45
הוד: השוטר מבברלי הילס 5, 7.15, 9.30
ליטמן חוש: מעקב חושני 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: בית האמידים 7.30, 9.30
4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: סור ההצלחה 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
פאר: לא עם זין 5, 7.30, 9.30
פאריס: לא יכולה בלי זה 12, 2, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: פגישה עיוורת 5, 7.30, 9.50
חן 2: ליבר של אנג'ל 5, 7.25, 9.45
חן 3: הנוכל האוהב והמאוהבת 5, 7.40, 9.45
חן 4: נשק קטלני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: אני והחברה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: השוטר מב. הילס 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: רובוקופ 5, 7.15, 9.30
תכלת: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.55
לב 1: המשפחה 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 2: גברים גברים 2, 5, 8, 10.00
לב 3: ימי הרדיו — שעות כמו לב 2
לב 4: נרדפי החוק 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן

ארמון: פגישה עיוורת 4, 6.40, 9.30
לילי: לא עם זין 7.15, 9.30
ארמון: הטורף 5, 7.30, 9.45
רב־חן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.20, 9.40
גן 2: הנוכל, האוהבת והמאוהבת 5, 7.20, 9.40
גן 3: אני והחברה 5, 7.30, 9.40
גן 4: מעקב חושני 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: לוחם עם כבוד 4.30, 9.15
בית אגרון:
בילבי 16.15
סרט אילם 18.00
עלובי החיים 19.30
בעבור חופן דולרים 22.00
נערי הכרך 24.00
כפירו: סור ההצלחה 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: בייבי אריזונה 4.30, 7, 9.15
מיטשל: המשפחה 7.00, 9.00
סמדר: אני והחברה 7.00, 9.30
הבירה: סנור לרגל שיפוטים
אוריון
אור 1: מעקב חושני 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: לא עם זין 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: מרדף לוהט 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: לא יכולה בלי זה 6.30, 9.00
אור 5: קוקה קולה קיד 4.30, 7.00, 9.00
עדן: רובוקופ 4.30, 7
תיאטרון ירושלים: מותו של סוכן 18.45, 21.45

חיפה

אורות: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.00, 9.15
חן: האלמנה השחורה 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: שומר ראש 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: גבר מאוהב 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
רון: משפ' פלורר 4.30, 7.00, 9.15
אטמור: כלא הילטון 4, 6.30, 9.00
אורלי: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש: לא עם זין 6.45, 9.15
מאיר: לא עם זין 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: הנוכל והאוהבת והמאוהבת 5, 7, 9.15
סטודיו: משפט פראי 5, 7, 9.15

חולון

ספיר: רובוקופ 5, 7.15, 9.30
מגדל: הטורף 6.00, 9.00
רינה: תחיר אמריקאי 5, 7.30, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: סור ההצלחה 5, 7.15, 9.30

הרצליה

תיכל: השוטר מבברלי הילס 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל – ואריזואריום
א', ב', ג' – שירותים אישיים 7.45, 9.30

באר־שבע

זוהן: שומר ראש 4.30, 7.30, 9.10

פתח־תקוה

היכל 1: השוטר מבברלי הילס 2 5, 7.15, 9.10
היכל 2: רובוקופ 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: משפחת פלורר 7.15, 9.30

כפר־סבא

בית ברל: התפוז המכני 10.40, 12.00

עפולה

מטיאטרון: חנות קטנה מטריפה 9.00

גבעתיים

הדרי: רובוקופ 7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: השוטר מבברלי הילס 2 7.15, 9.30
רון 2: משפחת פלורר 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב, יום ג', 29.9
מירלה אפרת: 20.30
תפרדיס: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחות

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' הנ"ג 28.

נתניה
פורת — פ"ת 76.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
המגן — ביאליק 30.

תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19.
קופ"ח מאוחדת — שפרינצק 15.

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ה': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00 ...

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ – ילדים, א.א.ג., ניתוח פנימית. נשים. שערי צדק – כירורגית. אורטופדיה, עיניים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'־ה': 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–16.00. טלפונים: 03־453500, 03־455300.

יד ביד – ערוץ קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה: ירושלים – 02־245558, ת"א – 241 226037 (24 שעות), חיפה – 04־239486 (11.00–20.00), גליל מערבי – 04־922222.

קו פתוח לנוער במצוקה בימי ג' ו־ה' – טל' 222782.

„קו פתוח" – ערוץ קשבת לילדים ובני־נוער 03־221880 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים ... — בתל־אביב — בימים א'–ה' 21.00–23.00, בלילות שבת וערבי חג 18.00–24.00, בשבתות וחגים 15.00–21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 323566. מתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות מענה טלפוני בלבד. ריינגולד סנטר שער 3 (ליד המשטרה) קומה א', טל' 294869, 03־285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס: לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית: ער"ן ירושלים — טל' 02־237171, ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111, ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' 03־5461113, ער"ן חיפה — טל' 04־672222, ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111, ער"ן נתניה — טל' 053־38316.

קילוח מיטורדים: מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101 ... בני־ברק, גבעתיים — טל' ... רמלה — 101, טל' ... נתניה — טל' 04־951401 ... ים — טל' 551(111) ... 057־74767.

מלחמת אגודות סופרים בין רק"ח ו„המתקדמת"

מאת קאסם זייד
כתב „על המשמר"

מסע השמצות וחילופי האשמות קשות מתנהל בשבועות האחרונים בין הסופרים והמשוררים הערבים מרק"ח ו„המתקדמת".

אנשי רק"ח מאשימים את אנשי „המתקדמת" בבדלנות וסירוב לחקמת אגודת סופרים לכלל הסופרים הערביים בישראל, אנשי „המתקדמת" מאשימים את אנשי רק"ח בניסיון השתלטות על האגודה.

הסופרים והמשוררים חברי רק"ח, שהזדרזו להקים לפני חודש את „התאחדות הסופרים הערביים", הצליחו לגייס כ־55 סופרים בלבד מתוך יותר מ־300 סופרים ערבים.

בכנס היסוד להתאחדות הסופרים הערבים בחרו חברי רק"ח במשורר סמיח אלקאסם חבר הוועד המרכזי של רק"ח לעמוד בראש ההתאחדות ובסופר מוחמד עלי טחה, נציג רק"ח בהסתדרות המורים, כמזכיר.

הסופרים והמשוררים המזוהים עם „התנועה המתקדמת לשלום" החליטו גם הם להקים אגודה משלהם שתהווה משקל נגד להתאחדות שהקימו אנשי רק"ח.

לכתבנו נודע שהוועד המכין לאגודה החדשה הצליח לגייס עד כה יותר מ־120 חתימות של סופרים ומשוררים התומכים בהקמתה של האגודה החדשה. מאז הקמתה של „התאחדות הסופרים הערביים" מתנהלת מעל דפי העיתונות הערבית מלחמת השמצות בין שני הגופים היריבים. בטאון רק"ח בשפה הערבית „אל־אתחאד" אף הרחיק לכת והאשים חלק מהסופרים הנותנים יד להקמתה של האגודה המזוהה עם „המתקדמת" בשיתוף פעולה עם השלטונות.

טיסות ישירות בין יוגוסלביה לישראל – החל מאמצע דצמבר

חברת התעופה היוגוסלבית „אדריה" תפתח בטיסות ישירות בין יוגוסלביה לבין ישראל ב־18 בדצמבר השנה. בדעת נציגי החברה היוגוסלבית להביא לישראל 8,000 תיירים מיוגוסלביה בשנה הראשונה להפעלת הקו.

זאת מסר ראש משלחת התעופה היוגוסלבית יאנקו רג'יק לאחר שסיכם עם שר התחבורה חיים קורפו הסכם תעופה בין יוגוסלביה לבין ישראל, המבוסס על הדדיות בין חברת אל על לבין החברה היוגוסלבית בהפעלת הקו.

עם חתימת ההסכם הביע קורפו את התקווה, שההסכם מהווה צעד ראשון לקראת כינון יחסים נורמליים בין שתי המדינות.

שר התחבורה עמד על כך שהסדר יהיה על בסיס של הדדיות מלאה כך שחברת אל על תתחיל לטוס בין ישראל לבין יוגוסלביה כבר בשנה הבאה. עד למועד זה ייחתם הסכם מסחרי בין שתי חברות התעופה. בשלב ראשון תהיינה אלה טיסות שכר. „אדריה" היא אחת משתי חברות לאומיות הפועלות ביוגוסלביה.

ראג'יק אמר שההסכם הוא „צעד גדול וחשוב בהתקרבות בין שתי המדינות" והודה על קבלת הפנים החמה לה זכתה המשלחת היוגוסלבית. בשלב זה יפעילו היוגוסלבים מטוסים מדגם „די סי 9", ומטוסים מדגם „מקדונל דגלס 82" עם 165 מושבים.

ההסדר בא לנוכח הגידול המשמעותי שחל לאחרונה בתנועת התיירות מישראל ליוגוסלביה.

(עתים)

קורפו מעיין בעלון של חברת התעופה היוגוסלבית בישיבת חתימת ההסכם
(צילום: רחמים ישראלי)

נדידת הסתיו של הדורסים

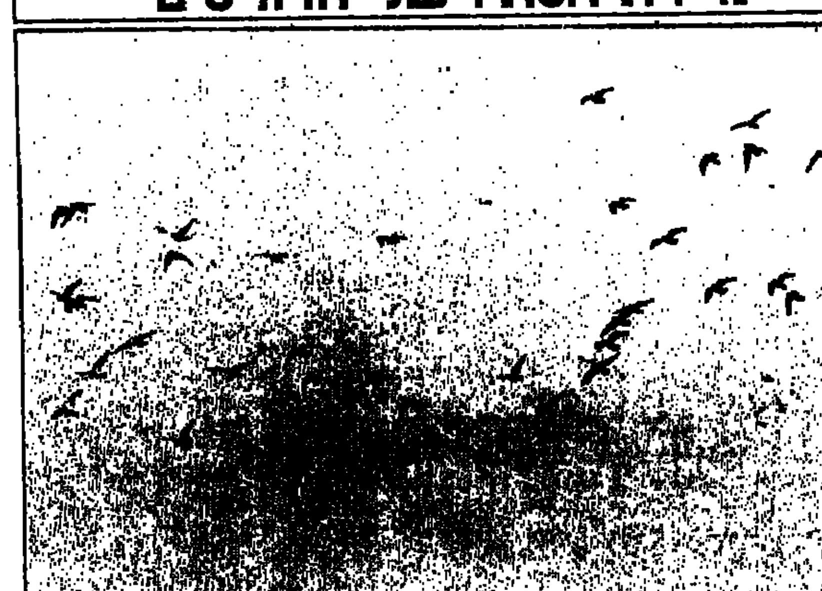

אלפי צפרים צפו לאחרונה בנדידת הסתיו מתחנת התצפית שליד כפר קאסם (על כביש חוצה שומרון). מהחברה להגנת הטבע נמסר, כי עד כה חלפו מעל ישראל כ־600 אלף דורסים העושים דרכם מאירופה לאפריקה – חסידות איות צרעים ועתה – עיטי חורף. עד תום נדידת הסתיו צפויים כ־300 אלף דורסים נוספים. מדריכי החברה להגנת הטבע מציעים סיוע והדרכה לצפרים במקום.

שעות הצפייה המומלצות 10.00־14.00. במקום נוסף לתצפיות והדרכה – תערוכה וסרטים ללא תשלום. למעלה: להקת דורסים. משמאל: צפרים בפעולה.
(צילום: אילן אוסנדרייבר)

הנהלת „סורוקה" התנצלה במכתב בפני קיבוץ חצרים

מאת שלי יחימוביץ,
כתבת „על המשמר"

הנהלת בית החולים סורוקה התנצלה בערב החג בפני קיבוץ חצרים על שהאשימה אותו בחוסר רצון לשתף פעולה ולסייע לבית החולים.

במכתב ששיגר מנהל בית החולים, ד"ר יצחק רומם, למזכירות הקיבוץ נאמר כי הנתונים שפורסמו ע"י ביה"ח, כאילו בחצרים יש תשע אחיות ורק אחת מהן עובדת בסורוקה, אינם נכונים.

הד"ר רומם כותב, כי הנתונים התבססו על הידוע לפני שנים, ולא שיקפו נכונה את המציאות. „חצרים הוא מן המשקים התורמים מעל ומעבר לבית החולים סורוקה" אמר במכתב. „מתוך חמש אחיות בקיבוץ — שלוש מועסקות בבית החולים".

הפנייה שהושמעה במסיבת העיתונאים לפני שלושה שבועות, כותב ד"ר רומם, „נעשתה מתוך הכרה בערכם הסגולי וכתוכנם המוסרי של הקיבוצים, המאפשרים להם להירתם למשימות למען הכלל".

● אלפי „נוצרים ציוניים" יערכו מפגן תמיכה ואהדה לישראל בסוכות בירושלים, ביוזמת השגרירות הנוצרית הבינלאומית בירושלים.

● מזכירות מ.פ.ת"א־יפו נפרדה מרודי גוסט, נספח העבודה בשגרירות גרמניה בישראל, בטכס חגיגי שבמהלכו העניק לו תרי שרמן מזכיר המועצה, את מדלית המועצה, כהוקרה על הקשר האמיץ שלו עם ההסתדרות בת"א.

„שנה טובה" מעב"ם בחיפה

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

תושב חיפה יעקב בזרנסקי, מנוה שאנן הבחין בערב ראש השנה בעצם בלתי מזוהה שטס במהירות גבוהה מעל לשכונה. היועצת של המשטרה והמומחית לעצמים בלתי מזוהים, הדסה ארבל, בודקת את הפרשה עבור המשטרה.

בעדות שמסר במשטרה סיפר יעקב בזרנסקי, איש חיל האוויר לשעבר, כי בערב ראש השנה בשעה שבע ושלושים בערב שכב פרקדן על כסא נוח שבחצר ביתו. לפתע ראה גוף כהה מאוד, דמוי חצי סהר, שטס במהירות גבוהה בגובה נמוך בין העננים, לדבריו כלי הטייס לא השמיע כל רעש. הוא סיפר עוד, כי לכלי היה חלק קמור שהופנה לכיוון הטיסה ובצד הגוף נראו שתי קבוצות של אורות סגולים בשלשה. כיוון הטיסה היה מצפון מזרח לדרום מערב. והעצם נראה כאצבע שניות.

ראשי הכפרים בוואדי ערה מגנים את הרצח במגידו

מאת קאסם זייד,
כתב „על המשמר"

ראשי המועצות המקומיות בכפרים ערערה וכפר קרע: מוחמד יונס וסולימאן ג'בר יחד עם חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות, מחמוד יונס, ומזכיר מועצת הפועלים מאום־אל־פחם, יוסף ג'בארין, שיגרו אתמול מברק תנחומים למשפחת אריה ולמזכירות קיבוץ רמת־מנשה.

במברק נאמר: „אנו ראשי הישובים הערביים השכנים וראשי הציבור בישובים אלה משתתפים באבלכם הכבד על רצח אלכסנדר, ומגנים בתוקף את הרצח הנתעב".

עוד נאמר במברק, „מעשי רצח אלה בימים בהם נשמעים קולות פלשתינים וישראלים בעד הידברות בשלום, כוונתם היא העמקת האיבה והעוינות והנצחת הסכסוך בין שני עמינו".

החל מינואר יוסף מתאנול לכל הדלק באוקטן 96 בארץ

ועדת הפנים של הכנסת החליטה אתמול בישיבתה בתל־אביב, על הוספת מתאנול לדלק מסוג אוקטן 96 בכל רחבי הארץ, החל מינואר 1988.

הוספת המתאנול לדלק נועדה להפחית את כמות העופרת בבנזין ולהירתם לשיפור איכות הסביבה, על ידי הפחתת הפליטה של חד תחמוצת הפחמן.

ההחלטה התקבלה, פה אחד, למרות חילוקי הדעות בין משרדי הממשלה השונים והגורמים הפרטיים, באשר לצורת הוספת המתאנול לדלק.

(עתים)

2 הרוגים בריב חמולות באיזור טול־כרם

שני אנשים נהרגו ושניים נפצעו בריב חמולות שהתרחש אתמול בבוקר בכפר ג'ין מאמוס באיזור טול־כרם.

הריב החל לפני כחודש ימים עקב סכסוך על כבוד המשפחה, במהלך החודש התלקחו מהלומות מספר פעמים בין חמולת עדואן לבין חמולת ראש המועצה האג' עלי.

ביום א' תקף בשכם בן משפחת האג' עלי את בן משפחת עדואן ופצעו קלות. בתגובה ארבו אתמול בבוקר בני משפחת עדואן לבני משפחת האג' עלי. משהגיעה מכוניתם של שני אחים ממשפחת האג' עלי, עצרוה בני משפחת עדואן ותקפו את שני האחים, האחד נהרג והשני נפצע קשה.

בני החמולות, שהגיעו למקום, פתחו בתיגרה כשבידיהם ברזלים, עצים ואבנים. במהלך הקטטה נהרג בן משפחת עדואן ובן משפחה נוסף נפצע קשה. אדם נוסף נפצע באורח בינוני.

כוחות משטרה, שהוזעקו אל הכפר עצרו 10 חשודים והטילו עוצר על הכפר.

הפצועים אושפזו בביה"ח רפידיה שבשכם.

נודע, כי צפויים מעצרים נוספים.

(עתים)

ועדת המשנה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי
ראשון לציון

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה 601 בגוש 3926 רחוב הורביץ 35 לפי תכנית מתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ג', ומותר לבנות עליה: בית מגורים 4 קומות, 8 דירות.
בקשת בעלי החלקה: הקלה 5% למעלית.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהוא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן
יו"ר הוועדה לתכנון ובניה ראשון לציון

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 28.9.87

	יחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.6713	1.6020	1.6813
דולר אמריקאי	1	1.56	1.63	1.5941	1.6139	1.6040
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8744	0.8853	0.8794
לירה סטרלינג	1	2.57	2.69	2.6157	2.6483	2.6319
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2623	0.2656	0.2637
ין יפאני	100	1.09	1.14	1.1074	1.1212	1.1131
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7753	0.7850	0.7813
פרנק שוויצרי	1	1.03	1.08	1.0539	1.0671	1.0596
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2493	0.2524	0.2506
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2390	0.2420	0.2405
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2276	0.2305	0.2288
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3633	0.3678	0.3655
דולר קנדי	1	1.19	1.25	1.2145	1.2296	1.2220
דולר אוסטרלי	1	1.12	1.20	1.1589	1.1733	1.1673
ראנד דר' אפריקאי	1	0.47	0.78	0.7750	0.7847	0.7791
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4217	0.4270	0.4237
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2415	1.2570	1.2492
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.26	1.2121	1.2273	1.2186

טלקס

● נפטר "מוריד הגשם" פרופ' גאגין

"מוריד הגשם" של ישראל, פרופ' אברהם גאגין מן האוניברסיטה העברית, הובא אתמול למנוחות בירושלים. בן 54 היה במותו.

אברהם גאגין היה פרופ' לפיסיקה של העננים והגשם ומחלוצי זריעת העננים לשם הגברת הגשם בישראל ובעולם. בעקבות מחקריו ניתן היה לקבוע את הגבהים שבהם תהיה יעילות מירבית לזריעת העננים ביודיד הכסף.

בין היתר שימש פרופ' גאגין כיועץ קבוע למינהלת האוקיינוסים והאטמוספירה של ארה"ב.

יצחק שור

● שיטה לקביעת מערכת שכר

חברת "סקר" המתמחה בנושאי הנדסת תעשייה, ארגון וניהול, פיתחה לאחרונה שיטה ליצירת מערכת שכר המבוססת על העיסוק בו עוסק העובד ותרומתו של העובד לארגון.

השיטה מבוססת על ארבעה שלבים עיקריים: ניתוח כל העיסוקים, ביצוע הערכת עיסוקים, דירוג העיסוקים וקביעת מערכת שכר שתתאים למימצאי השלבים הקודמים ואופי הארגון.

לדברי ניר זנות, מנהל החברה, יתרונות השיטה בבניית מערכת דירוג דו-סטרית בין ההנהלה לעובדים.

אבשלום קווה

השוטר לא נענה לבקשת העזרה ואיום הדקירה מומש

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

נער חיפני בן 17 נדקר במוצאי שבת על-ידי חברו זמן קצר לאחר שביקש את עזרתו של ניידת משטרה שחלפה במקום. לאחר הדקירה פונה הקטין לבית-החולים על-ידי ניידת של המשמר האזרחי שהוזעקה למקום.

בעדותו במשטרה סיפר הנער, כי הוא וחברו הגיעו באוטובוס לרחוב טשרניחובסקי בכרמל בחיפה. כשירדו ביקש ממנו חברו לתת לו למזכרת שרשרת שחותה על צווארו ולאחר שמדד אותה סירב להחזירה. בתגובה לקח ממנו 20 ש"ח ואמר שיחזירם רק לאחר שיקבל את השרשרת. חברו איים עליו שידקור אותו באולר המצוי בכיסו. באותו רגע חלפה במקום ניידת משטרה והנער עצר אותה וסיפר לשוטר כי חברו מאיים לדקור אותו. אולם לדבריו עזב השוטר את המקום ואז שלף חברו אולר ודקר אותו. בינתיים הגיעה למקום ניידת של המשמר האזרחי שפינתה את הנער לבית-החולים והמשטרה עצרה את הדוקר.

דוברת מרחב חיפה אישרה את המקרה ואמרה, כי השוטר בניידת הראשונה שנעצרה היה מתנדב במשמר האזרחי שלא ידע כיצד עליו לפעול. הוא הזעיק בקשר את ניידת המשמר האזרחי שהגיעה לאחר שאיום הדקירה מומש.

אהוד שפיגל לא יועמד לדין על ענידת דגלי ישראל ופלשתין

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

אהוד שפיגל, שענד את דגל המועצה לשלום ישראלי-פלשתיני, לא יועמד לדין והחקירה בעניינו נסתיימה.

אתמול הודיעה משטרת מרחב דן לשפיגל, כי החקירה בתיקו, שנפתחה ב-27.4.87 בעקבות תלונתו של עו"ד אליקים העצני, הסתיימה ולא נמצאו נגדו ראיות מספיקות לשם הגשת כתב-אישום.

כזכור, פתחה המשטרה בחקירה בעקבות תלונתו של העצני שטען, כי ענידת סמל המועצה לשלום ישראלי-פלשתיני וכן דגלי ישראל ופלשתין משולבים זה בזה הינה עבירה על הפקודה למניעת טרור.

בתגובה אמר אהוד שפיגל כי חקירתו מהווה הוכחה נוספת לנסיונותיו הבלתי מוצלחים של העצני לערער את מעמדו של מחנה השלום בישראל.

דובר הרשימה המתקדמת לשלום והמועצה לשלום ישראלי-פלשתיני, ארם קלה, בירך על החלטת המשטרה והביע תקווה, כי בעקבותיה יופסקו כל החקירות נגד ישראלים ופלשתינים שנפתחו בעקבות תלונותיו של אליקים העצני.

יחד עם המשפחה, קיבוץ עין החורש והתנועה כולה
אבלים על מותו של
אבא קובנר
המשורר והלוחם
קיבוץ גן שמואל

למשפחה ולקיבוץ רמות מנשה
אתכם באסונכם הכבד במות
אלכסנדר ארד ז"ל
קיבוץ מרחביה

למשפחה ולקיבוץ עין החורש
משתתפים בצערכם על מותו של
אבא קובנר
קיבוץ רמות מנשה

למשפחת קנטור ולקיבוץ כפר מנחם
משתתפים בצערכם במותו של
מייטק קנטור ז"ל
אמנון כהן
מדור הספורט הבין קיבוצי

למשפחה ולקיבוץ עין החורש
משתתפים באבלכם
על מות
אבא קובנר
קיבוץ כפר מנחם

לשושנה מינצר ומשפחתה
משתתפים באבלכם הכבד
במות האחות
רחל
קיבוץ המעפיל

למשפחת קובנר
ולקיבוץ עין החורש
מרכינים ראש ואבלים במותו
של איש התנועה
אבא קובנר
בית מעברות

עם מיכל רייביץ
משתתפים בצערך במות
ליאונטינה טרבולה
LEONTYNA TARABULA
חסידת אומות העולם
בית ברעם

עם המשפחה וקיבוץ עין החורש
אתכם באבלכם במותו של
אבא קובנר
קיבוץ מרחביה

למשפחה, לקיבוץ ולתנועה
אתכם באבלכם הכבד על מותו של
אבא קובנר
קיבוץ דן

עם המשפחה, קיבוץ עין-החורש
התנועה והעם
במות
אבא קובנר
אבל
קיבוץ עין-דור

בפלילים

נעצר תלמיד ערבי שפצע תלמיד ישיבה

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

תלמיד בית-הספר הערבי ב' בלוד נעצר אתמול על-ידי בלשי מפלג הנוער במשטרת לוד כחשוד בתקיפת תלמיד ישיבת חב"ד והודה בחקירתו במעשה.

המקרה אירע בשבת בצהריים, כאשר ארבעה תלמידי ישיבת חב"ד מי 11 חזרו ממסיבה בבית-ספרם. כאשר עברו ליד בית הספר הערבי התנפלו עליהם כמה תלמידים, לעגו להם וירקו עליהם. התפתחה תיגרה במהלכה הוכה אחד מתלמידי הישיבה בשרשרת של אופניים בראשו. התלמיד פונה לבית-החולים "אסף הרופא" ושוחרר לאחר טיפול.

הוריו של התלמיד המכה, שהזדעזעו לשמוע על המקרה, ביקרו אצל הורי הילד המוכה כדי להביע את צערם על המקרה. גם התוקף הביע חרטה.

קצין ביטחון ואסיר נדקרו באיזור חיפה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

קצין הביטחון של מתקן ההחלקה על הקרח בקריית מוצקין נדקר שלשום בלילה על ידי צעיר העובד בסמוך למתקן. הוא פונה לבית החולים משם נמסר כי אין סכנה לחייו.

קצין הביטחון נדקר במהלך ויכוח שנתגלע בינו לבין הצעיר. חוקרי משטרת זבולון שהוזעקו למקום עצרו את החשוד בדקירה לחקירה.

במקרה אחר נדקר שלשום בלילה אסיר בחופשה, שמעון בראשו בן 27, על-ידי שלושה צעירים שזהותם ידועה למשטרה. האסיר אושפז בבית-החולים רמב"ם בחיפה, משם נמסר כי לא נשקפת סכנה לחייו.

התוקפים התנפלו על האסיר בעת שנהג ברכבו ודקרו אותו. המשטרה פתחה במצוד אחר התוקפים.

לפני שלושה ימים נדקרו ארבעה נערים במהלך קטטה במועדון משחקי החלל "סטייס" בחיפה ואחד מהם עדיין מאושפז במצב קשה.

פרי חדש: מנגו-חשיש

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

שוטרי משטרת חולון תפסו אתמול [illegible] חשיש קשתו מוחבאים בתוך ארגז פירות [illegible] מנגו.

החשוד התגלה בעת בדיקה שיגרתית שנערכה במחסום שהציבה המשטרה במבוא ירושלים [illegible] לאזור. שבעה נוסעי המונית, תושבי עזה והאזור, נעצרו לחקירה.

למשפחת ארד
ולקיבוץ רמות מנשה
משתתפים באבלכם הכבד
על מותו הטרגי של
אלכסנדר ארד ז"ל
התנועה הקיבוצית המאוחדת

למשפחת קובנר
ולקיבוץ עין החורש
משתתפים באבלכם על מות
אבא קובנר
משורר ולוחם
בית שמרת

עם המשפחה וקיבוץ עין החורש
אבלים במות
אבא קובנר
הלוחם והמשורר
קיבוץ עין המפרץ

למשפחת קנטור
ולקיבוץ כפר מנחם
אתכם באבלכם במות
מייטק קנטור ז"ל
הנהלת איגוד הכדוריד

תושבי בית-ג'אן תובעים פיטורי המפכ"ל

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

ועד החיילים המשוחררים בכפר הדרוזי בית-ג'אן דורש לפטר את מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב דוד קראוס, בעקבות דברים שאמר בטקס אזכרה השנתי לחיילי משמר-הגבול.

לדברי ועד החיילים התייחס המפכ"ל במהלך הטקס לעימות שהיה בין המשטרה לתושבי הכפר ואמר שהמשטרה תמצה את הדין עם העבריינים עד תום. ועד החיילים המשוחררים הדרוזים רואה בכך עלבון למשפחות השכולות בבית-ג'אן, הכפר בית-ג'אן שיכל 32 מבניו במלחמות ישראל. במברקים ששיגר לראש הממשלה, שר-הביטחון ושר-המשטרה דורש הוועד לפטר את המפכ"ל וכן התנצלות על הדברים שהשמיע בטקס.

במטה הארצי של המשטרה מכחישים כי המפכ"ל התבטא כך בטקס. הם אומרים, כי הוא לא אמר דברים כאלה ולא ברור מהיכן מובא אותו ציטוט. אנשי בית ג'אן לא חוזרים בהם מטענתם ודורשים, כאמור, את פיטורי המפכ"ל והתנצלות.

בל"ל מעלה ריבית החובה הבסיסית ב-1.4 אחוזים

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל-אביב

בנק-לאומי הודיע אתמול על העלאת ריבית החובה הבסיסית ("פריים") ל-1.4 אחוזים לחודש מיום חמישי הקרוב, בעקבות עליית הריבית על פקדונות הציבור הנמשכת כחודש.

הריבית על הפקדונות השיקליים עלתה עד כ-50 אחוז מתחילת ספטמבר וריבית הג'אמבו הגיעה לרמה של עד 21 אחוז לשנה. כאמור, ה"פריים" יועלה בתחילת אוקטובר ב-12 אחוזים — מ-1.25 אחוזים לחודש מ-1.4 אחוזים לחודש (מ-15 אחוז ל-16.8 אחוז במונחים שנתיים).

דובר הבנק הסביר, כי על הבנק להתאים את מחירי האשראים לעלות המקורות שהוא מגייס וכפי שבעבר הוביל בנק-לאומי את הורדת הריבית כשעלות המקורות איפשרה זאת, כך עכשיו אין מנוס מהעלאת ריבית החובה.

ירידה של 2% בייצור התעשייתי באפריל-יוני

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ירידה של כשני אחוזים נרשמה בייצור התעשייתי בחודשים אפריל עד יוני. על כך הודיעה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

הלשכה אמרה, כי הירידה מוסברת בעיקר בירידה של 5 אחוזים בענפי מוצרי מתכת ואלקטרוניקה, אשר מהווים כשליש מסך כל התעשייה. יש לציין שהירידה בתפוקה התעשייתית באה לאחר כשנה וחצי של עליות.

כתוצאה מהתפתחויות אלה היתה רמת הייצור התעשייתי גבוהה ב-7.5 אחוזים במחצית הראשונה של השנה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

עוד עולה מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כי במחצית הראשונה של 1987 נרשמה עלייה של כ-3.5 אחוזים בתעסוקה בתעשייה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מספר העובדים בתעשיה עלה ב-10 אלפים. מספר ימי העבודה עלה ב-1.5 אחוזים. מהשוואת נתונים לפי ענפים עולה שהתעסוקה עלתה בענף המזון, משקאות וטבק ב-5000 איש וב-4000 איש בענף ההלבשה. לעומת זאת ירדה התעסוקה בענף האלקטרוניקה ב-4500 איש.

תנועת השומר הצעיר בצפון אמריקה
משלחת הקיבוץ הארצי
אבלות עם כל בית הקיבוץ הארצי על
אבא קובנר
לוחם ואיש הספר

אבלים עם המשפחה וקיבוץ עין-החורש
על מות
אבא קובנר
פאר תנועתנו
קיבוץ עברון

לכלה, הבנות ובני המשפחה
שותפים בצערכם על מות
חברנו לדרך
אמנון דורון ז"ל
המשפחות: בן יואש, ברגר, בלודרקובסקי, ברנצקי, גורן אתקה, דבשן, דובלין, אסתר, דליה סדן, הרצוג, טלר אליעזר, זילברשטיין, יעקובי נתן וגזלה, צימרינג, קפון, רייטלמן ברוניה, רון ורשנר

עם קיבוץ סאסא והמשפחה
מתאבלים על מותו ללא עת של
אראל'ה דינר
מחנך דגול מבוני פינת אנה פראנק
המחלקה לנוער בקיבוץ הארצי

שיבושים בבתיה"ח של קופ"ח: בשבוע הבא – גם בממשלתיים

עשרות ניתוחים בוטלו בבי"ח "כרמל" בשל שביתת הרופאים אתמול ● היום יושבתו "סורוקה" וביה"ח בעפולה ● עובדי המינהל והמשק בבתיה"ח הממשלתיים פותחים בעיצומים בשבוע הבא

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

שיבושים חמורים נגרמו אתמול בבית-החולים "כרמל" בחיפה ובבית לוינשטיין ברעננה, בעקבות עיצומי הרופאים.

בביה"ח "כרמל" נדחו עשרות ניתוחים ובוצעו רק ניתוחי חירום. בבית לוינשטיין שותקו מרפאות החוץ ולא התקבלו חולים חדשים. היום ישבתו רופאי ביה"ח "סורוקה" בבאר-שבע ו"העמק" בעפולה.

דוברי הרופאים אמרו, כי בסוף השבוע יתכנס ועד ההסתדרות כדי לקבל החלטות על החרפת המאבק.

צוות המו"מ של קופת-חולים מחכה לתשובות על הצעות חדשות שמסר לוועד רופאי בתי-החולים, אולם עד מסירת הידיעה טרם נתקבלה תשובת הרופאים.

הנהלת קופ"ח הורתה לרופאים להפסיק מיד את העיצומים ולרדת מהדרישה של קבלת תשלום למפרע, בטרם יבוצעו ניתוחים אחר-הצהריים.

בינתיים נתנה הנהלת קופ"ח למנהלי בתי-החולים הנחייה למצוא פתרון מהיר לחולים שניתוחיהם נדחו.

עובדי המינהל והמשק

עובדי המינהל והמשק של בתי-החולים הממשלתיים ישבשו את העבודה בשבוע בשל דרישתם לפתוח במו"מ על הסכם שכר עצמי. כן דורשים עובדי המינהל והמשק לחדש את פעילותה של ועדת פרס, שמתפקידה היה להשוות את תנאי השכר של עובדי המינהל והמשק בבתי-החולים הממשלתיים לאלה הנהוגים במוסדות האישפוז של קופת-חולים.

בתגובה לפניית שרת-הבריאות הסכים אתמול הממונה על השכר במשרד האוצר לכנס את ועדת פרס לשם דיון מחודש בתביעות עובדי המינהל והמשק, כן סוכם לפתוח במו"מ בתביעות הרופאים המרדימים, הדורשים תוספת תקנים והנוקטים מזה חודש ימים בעיצומים שגרמו לצימצום מספר הניתוחים בשליש.

ויכוח בין נערים על שימוש באופנוע הסתיים ברצח

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

"זה קרה מול העיניים שלי. הגעתי הביתה וביקשתי לחנות את האוטו ופתאום שמתי לב שהאזעקה של חנות סמוכה פועלת. מישהו התחיל לצעוק וראיתי שמישהו שוכב על המדרכה" – סיפר אתמול עד ראייה לרצח יוסי ביסמוט בן 18 ברחוב שטומקין בראשל"צ.

לדברי עד הראייה פרץ בין הנרצח לחברו ריב על רקע שימוש באופנוע. את הדוקר הוא מתאר כנער בעייתי שלא נקלט בשום מסגרת וחי אצל משפחה אומנת. ככל הנראה אין לו הורים.

"שניהם החלו להתווכח", אומר עד הראייה, "ואז קילל הנדקר את האמא שאין לדוקר. הדוקר התרגז, שלף סכין ודקר אותו. אז ראיתי את הדוקר ניגש ליוסי ואומר לו, 'יוסי אל תדאג, זה רק שריטות'."

המקרה היה סמוך לשעה 7.30 בערב. הנער נדקר דקירה עמוקה בחזה וצוות אמבולנס לטיפול נמרץ שהוזעק למקום מצאו במצב קשה. אחרי למעלה מחצי שעה של נסיונות התייאשה התעוררה תקווה שאפשר להצילו, והוא הועבר לבית-החולים "אסף הרופא", שם הוכן חדר ניתוח כדי לטפל בו, אך לרופאים לא נותר אלא לקבוע את מותו של יוסי ביסמוט.

החשוד בדקירה, אף הוא בן 18, נעצר לחקירה.

ההסתדרות תובעת להנהיג שבוע עבודה מקוצר בסקטור הפרטי

ועדי האיגודים שמסרבים להצטרף להסכם המסגרת יתכנסו ביום ה'

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

ההסתדרות תתבע מהמעסיקים הפרטיים להנהיג שבוע עבודה מקוצר במקטור זה וכן להפחית את מיכסת שעות העבודה השבועיות, לאחר שנחתם הסכם המסגרת בשירות הציבורי.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אמור להיפגש ביום חמישי הקרוב עם ראשי לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים בעניין זה וכן בנושא החזרת 2.7 אחוזי תוספת היוקר, עליהם ויתרה ההסתדרות בהסכם הקודם לפרק זמן קצוב.

בהסכם המסגרת שנחתם לפני כשנה בין ההסתדרות לבין לישכת התיאום של האירגונים הכלכליים נקבע בסעיף 6, כי הצדדים ידונו על קיצור שבוע העבודה. אולם המעסיקים סירבו להיכנס למו"מ.

כנס המסרבים

כנס ועדים של האיגודים הדירוגיים, אשר מסרבים להצטרף להסכם המסגרת, ייערך ביום חמישי הקרוב. בכנס ישתתפו נציגי הטכנאים, המהנדסים והאקדמאים במדעי החברה והרוח מהחברות הממשלתיות והעיסקיות. שלושת איגודים אלה מתכננים כנס נוסף, אחרי חג הסוכות, בו יוחלט על צעדים אופרטיביים אם האוצר לא יתכנס למשא-ומתן על הפחתת שעות העבודה השבועיות, כפי שהחליטו חדרי המזכירויות הארציות שלהם לפני ראש השנה.

לפני שעה הצטרפו להסכם ההסתדרות הפקידים (150 אלף עובדים) והסתדרות עובדי המדינה (למעלה מ-60 אלף עובדים).

תושבי הגליל המערבי לא משיגים כרטיסים לפסטיבל עכו

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

תושבי הגליל המערבי קובלים על כך שאינם יכולים להשיג כרטיסים לפסטיבל התיאטרון שיתקיים בחול המועד סוכות בעכו.

יפה יהודה, הממונה על ענייני תרבות במועצה האזורית מטה אשר, מסרה אתמול לכתבנו שבניגוד לשנים הקודמות, לא מעמיד השנה משרד ההפקות המארגן את הפסטיבל כרטיסים לרשות 32 ישובי המועצה.

יפה יהודה הוסיפה, כי מדובר בקהל של אלפי אנשים אשר אין באפשרותם לרכוש כרטיסים.

יוסף פיטוסי, מנהל האודיטוריום בעכו, אישר, כי משרד ההפקות המארגן את הפסטיבל לא העמיד השנה כרטיסים במידה מספקת למספר ההצגות. לדבריו, בסך הכל נמסרו למכירות בעכו בין 5 ל-10 כרטיסים להצגה. "לדעתי משרד ההפקות שבוי עדיין בתפיסה שהכל מתמקד במרכז הארץ. זו הסיבה שמתעלמים מתושבי הגליל."

בתגובה על כך מסר אבי יפרח ממשרד ההפקות המארגן את הפסטיבל, שהשנה, בניגוד לשנים הקודמות, הוא סירב למסור כרטיסים למועצה האזורית מטה אשר, כי זו סירבה, לדבריו, להשתתף בפסטיבל, ולמרות פניותיו לא העמידה מקהלות וסיוע לוגיסטי אחר לרשות הפסטיבל. "זה מצב של תן וקח ואם הם לא עוזרים גם אנחנו לא חייבים להעמיד לרשותם כרטיסים," אמר.

בתגובה על כך אמרו ראשי ישובים בגליל, שלא ייתכן שדווקא פסטיבל התיאטרון, המתקיים פעם בשנה בגליל, יתעלם מתושבי האזור ויסרב למכור להם כרטיסים.

סכסוך עבודה חדש עלול להשבית הרדיו והטלוויזיה מאמצע אוקטובר

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

סכסוך עבודה חדש, הצפוי חול מאמצע אוקטובר, יביא ככל הנראה להשבתתם המסודרת של הרדיו והטלוויזיה.

הרקע לסכסוך — תביעתם של עיתונאי רשות השידור להשוואת שכרם לשכר העיתונות הכתובה, בעקבות השחיקה בשכר, המגיעה ל-20 אחוז, והודעתו של מנכ"ל רשות השידור אורי פורת, כי לא יוכל לשלם להם מעבר למה שישולם במשק הציבורי כולו. עילה נוספת היא פיטוריו, של כתב הטלוויזיה בדרום, גיורא צור, בלא שהעניין נדון בפורומים המתאימים של אגודת העתונאים.

בינתיים מסרבים כתבי הטלוויזיה לכסות את האירועים בדרום, כולל בריחתם של שלושת המחבלים מכלא נפחא. מנכ"ל רשות השידור הגיב על כך אתמול באומרו, כי אי-סיקורה של הבריחה על-ידי הטלוויזיה היא פגיעה קשה בציבור ובזכותו לדעת.

סערת רוחות התעוררה אתמול ברשות השידור גם בעקבות טופס שהופץ בין העובדים, ובו התבקשו לדווח אם הם עובדים עבודות נוספות וכמה הם משתכרים בהן. סעיף נוסף קובע, שעובד שלא ימלא את הטופס, כמוהו כמי שמצהיר שהוא עובד עבודות נוספות ללא רשות והוא יועמד, אי-לכך, לדין.

למשפחת ארד ולקיבוץ רמות-מנשה
עמכם בצערכם באסון הנורא של
אלכס ארד
חברים בקיבוץ ניר-יצחק